Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ (RULEOFLAW) ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

23/1/2023

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Neapolis University Pafos

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: «Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ (RULE OF LAW) ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Neapolis University Pafos

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στις Διεθνείς Σχέσεις – Στρατηγική κι Ασφάλεια στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright© Παπαδόπουλος Ιωάννης 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση διατριβής από το πανεπιστήμιο Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του πανεπιστημίου

Ο Ιωάννης Παπαδόπουλος γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Η εφαρμογή του κράτους δικαίου (rule of law) στην ασφάλεια της μετανάστευσης: Η περίπτωση της Ελλάδας» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή και πηγές άλλων συγγραφέων αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή

Ο Δηλών,

Παπαδόπουλος Ιωάννης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ…… σελ. 12

ABSTRACT…… σελ. 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά – ο προβληματισμός της έρευνας…… σελ. 14

1.2 Σκοπός…… σελ. 16

1.3 Αναγκαιότητα…… σελ. 16

1.4 Δομή…… σελ. 17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

2.1 Το εννοιολογικό οπλοστάσιο της μετανάστευσης…… σελ. 19

2.2 Η έννοια του κράτους δικαίου, της ασφαλειοποίησης και της δημόσιας τάξης…… σελ.21

2.3 Ζητήματα ασφάλειας από την μετανάστευση…… σελ. 24

2.4 Τα ανθρωποκεντρικά θεμέλια της μετανάστευσης…… σελ. 25

2.5 Η μετανάστευση υπό το πρίσμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανθρώπινης ασφάλειας…… σελ. 27

2.6 Η νέα προσέγγιση του μεταναστευτικού προβλήματος.. σελ. 34

2.7 Η στρατιωτικοποίηση της μετανάστευσης …… σελ. 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Ερευνητικά ερωτήματα……σελ. 38

3.2 Η αρχή του κράτους δικαίου στην πολιτική της μετανάστευσης με διάσταση τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη ασφάλεια…… σελ. 39

3.3 Μεθοδολογία…… σελ.39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση

4.1.1 Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση με δείκτη τη δημόσια τάξη…… σελ.41

4.1.2 Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση με δείκτη τα ανθρώπινα δικαιώματα…… σελ. 44

4.2 Η ελληνική περίπτωση

4.2.1 Το μεταναστευτικό πολιτικό πλαίσιο – σκιαγράφηση…… σελ. 47

4.2.2 Το κράτος δικαίου στην Ελλάδα…… σελ.62

4.2.3 Η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας υπό το πρίσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων…… σελ. 66

4.2.4 Η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας υπό το πρίσμα της δημόσιας τάξης…… σελ. 69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ…… σελ. 75

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ…… σελ.79

Neapolis University Pafos

Εικόνες

Εικόνα 1…… σελ.20

Εικόνα 2…… σελ.21

Εικόνα 3…… σελ.31

Εικόνα 4…… σελ.52

Εικόνα 5…… σελ. 57

Εικόνα 6…… σελ. 63

Εικόνα 7…… σελ. 65

Εικόνα 8…… σελ. 68

Πίνακες

Πίνακας 1…… σελ. 63

Γραφήματα

Γράφημα a…… σελ. 49

Γράφημα b…… σελ.51

Γράφημα c…… σελ. 53

Γράφημα d…… σελ. 53

Γράφημα e…… σελ. 54

Γράφημα f…… σελ. 54

Γράφημα g…… σελ. 55

Γράφημα h…… σελ. 55

Γράφημα i……σελ. 56

Γράφημα j……σελ. 58

Γράφημα k…… σελ. 58

Γράφημα l…… σελ. 59

Γράφημα m…… σελ. 59

Γράφημα n…… σελ.60

Γράφημα o…… σελ.60

Γράφημα p…… σελ. 66

Γράφημα q…… σελ. 69

Γράφημα r……σελ. 69

Γράφημα s…… σελ.71

Γράφημα t……σελ.72

Γράφημα u…… σελ.72

Γράφημα v…… σελ. 73

Γράφημα W…… σελ. 73

Γράφημα X…… σελ. 74

Γράφημα Y…… σελ. 74

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

«Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ (RULEOFLAW) ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου στο πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις …..[ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής

ΠΡΩΤΟ ΜΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Φλούρος Φλώρος, Επίκουρος Καθηγητής Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας: Ενέργεια, Ασφάλεια και Κλιματική Πολιτική

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

……..

ΤΡΙΤΟ ΜΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

……..

Ένα θερμό ευχαριστώ στην οικογένειά μου που με δίδαξαν ότι τα αγαθά «κόποις κτώνται», στη σύζυγό μου για την συμπαράστασή της καθώς και στα παιδιά μου που με ωθούν σε περαιτέρω ηθικοπνευματική εξέλιξη .

Επίσης οφείλω να ευχαριστήσω και τον επιβλέποντα καθηγητή μου, δρ Φλούρο Φλώρο, για την επιτυχή και ουσιαστική συμβολή του στην ολοκλήρωση και εκπόνηση της μεταπτυχιακής διατριβής.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μετανάστευση στη δικαιοκρατική έννομη τάξη συνιστά ένα αμφιλεγόμενο πολιτικό και τεχνικό ζήτημα ασφαλείας. Από την μια καταλύει την εθνική άμυνα μιας χώρας μέσω αδυναμίας διαχείρισης συνόρων και ελέγχου μεταναστευτικών ροών πυροδοτώντας κοινωνικές και πολιτικές εντάσεις και από την άλλη εγκωμιάζει τη δημοκρατική ανθεκτικότητα μέσω αναπτυξιακής πολιτικής, ενδυνάμωσης της συμμετοχικότητας και τόνωσης κοινωνικού κεφαλαίου. Η ευθύνη κατακερματίζεται μεταξύ κράτους και κοινωνίας: στην πρώτη περίπτωση απαιτείται κατασταλτική και εποπτική / ελεγκτική δράση από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς μιας χώρας ενώ στη δεύτερη περίπτωση απαιτείται ενεργοποίηση του μεμονωμένου πολίτη για την παραγωγή ασφάλειάς του. Λυδία λίθος της αυξημένης κατασταλτικής δράσης μιας χώρας έναντι της μετανάστευσης αποτελούν η ποινικοποίηση της παράτυπης μετανάστευσης, η αυξημένη φύλαξη συνόρων, η μηδενική ανοχή ειδικά σε ζητήματα οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας. Απεναντίας λυδία λίθος της στρατηγικής της ένταξης των μεταναστών αποτελούν η κοινοτική διακυβέρνηση και προληπτική αστυνόμευση, η ευαίσθητη στους μετανάστες προσέγγιση της επιβολής του νόμου, η συμμετοχική λήψη διακυβέρνησης, η καλλιέργεια μιας θυματοκεντρικής κουλτούρας. Η αναπτυξιακή πολιτική, συμπληρωματική του κράτους δικαίου, καθίσταται στο επίκεντρο της ορθολογικής σχεδίασης διαχείρισης κρίσεων. Εστιάζει, δε, στην οικοδόμηση ειρηνικών βιώσιμων κρατών σε μη δημοκρατικές χώρες, το καθεστώς των οποίων ευθύνεται για τις έντονες μεταναστευτικές ροές προς τα δυτικά κράτη. Το κράτος δικαίου αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της εσωτερικής ασφάλειας και προϋποθέτει στρατηγική ειρηνικής κουλτούρας, δίκαιη εκπροσώπηση καθώς και ανάπτυξη μηχανισμών λογοδοσίας και διαφάνειας. Υπό το πρίσμα αυτό, αναπτύσσεται το επιτελικό κράτος το οποίο παρουσιάζει εγγυητική λειτουργία προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αποσκοπεί στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς και στην ανάπτυξη κοινωνικής αλληλεγγύης αναλογικής των κοινωνικών ανασφαλειών βάσει της «τιτλοποιημένης» ατζέντας ασφαλείας.

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:κράτος δικαίου, αντεγκληματική πολιτική, ανθρώπινα δικαιώματα, ειδικές συνιστώσες του κράτους δικαίου: τρομοκρατία, εγκληματικότητα, ιθαγένεια, ένταξη, νομικό πλαίσιο μεταναστευτικής πολιτικής και διαχείρισης στην Ελλάδα, ασφάλεια

ABSTRACT

Migration in the legal order is a controversial political and technical issue of security. On the one hand it catalyzes the national defense of a country through inability to manage borders and control migration flows, triggering social and political tensions and on the other hand it praises democratic resilience through development policy, strengthening inclusiveness and stimulating social capital. Responsibility is fragmented between the state and society: in the first case repressive and supervisory / control action is required by the repressive mechanisms of a country while in the second case the activation of the individual citizen is required to produce his security. The litmus test of a country's increased repressive action against immigration is the criminalisation of irregular migration, increased border guarding, zero tolerance especially in matters of organised crime and terrorism. On the contrary, the litmus test of the immigrant integration strategy is community governance and preventive policing, the immigrant-sensitive approach to law enforcement, participatory governance, the cultivation of a victim-centered culture. Development policy, complementary to the rule of law, becomes at the heart of rational crisis management planning. Furthermore, focuses on building peaceful viable states in undemocratic countries, whose regime is responsible for the intense migration flows to Western states. The rule of law goals to strengthening internal security and requires a strategy of peaceful culture, fair representation as well as the development of accountability and transparency mechanisms. In this light, the executive state is developing, which presents a guarantee function of protecting human rights and aims to restore citizens' trust in institutions and to develop social solidarity proportional to social insecurities on the basis of the "securitised" security agenda.

KEYWORDS: rule of law, anti-crime policy, human rights, specific components of the rule of law: terrorism, crime, citizenship, integration, legal framework of migration policy and management in Greece, securitization

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 *Γενικά – ο προβληματισμός της έρευνας*

Το κράτος δικαίου συνιστά την πεμπτουσία της χρηστής διακυβέρνησης. Συνεπάγεται ουσιαστική προστασία και ουσιαστικές εγγυήσεις ατόμου από την αυθαίρετη άσκηση εξουσίας(Δημητράτος,2004)συνταγματικά κατοχυρωμένων θεσμών και αρχών με εμφανείς επιπτώσεις στην παραβίαση επίσης συνταγματικά κατοχυρωμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών(Maharjan,2019).Συνεπώς δημιουργούνται δύο αλληλοσυγκρουόμενα πεδία, η αρχή της ανθρώπινης αξίας και του σεβασμού και η ενδυνάμωση της εκτελεστικής εξουσίας, όπου το καθένα διεισδύει κατά ανάγκη στο άλλο, παρακάμπτοντας τις ουσιαστικές και ποιοτικές δικλίδες. Η κρατική εξουσία δια του εκτελεστικού μηχανισμού είναι υπεύθυνη για την παροχή ασφαλείας στους υπηκόους της, γι' αυτό και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επαφίεται στην λήψη απόφασης της εκτελεστικής εξουσίας. Ως προς αυτό κατοχυρώνεται πλαίσιο αποτελεσματικής προσφυγής πολιτών σε ένδικα μέσα και σε ανεξάρτητο νομικό σύστημα για τυχόν παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων. Έμπρακτα αναγνωρίζεται η υπεροχή των δικαιωμάτων των ατόμων – αστών με ποιοτικό δείκτη την αναζήτηση δικαιοσύνης δια άμεσων υποβολών καταγγελιών περιστατικών αυθαιρεσίας, γεγονός που η υπεροχή αυτή ενσωματώνει τη θυματοκεντρική κουλτούρα.Απώτερος σκοπός θεωρείται η εξασφάλιση της εγγυητικής λειτουργίας του κράτους για προστασία έννομων αγαθών(Δημητράτος,2004)και η βαθμηδόν εκχώρηση του δικαιώματος ουσιαστικής διαβούλευσης στους πολίτες στο πλαίσιο της συμμετοχικής, δίκαιης, διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς διακυβέρνησης(Maharjan,2019).Εφόσον το κράτος δικαίου επισφραγίζει το κοινωνικό συμβόλαιο πολιτών και κράτους(Pinto, Barreiros, & Uman),η οποιαδήποτε αναδιαμόρφωση πολιτειακής δομής απαιτεί την ανάλογη ενδυνάμωση του τοπικού πλαισίου(worldjusticeproject.org/sites/default/files/rule_of_law_think_pieces_summary.pdf)και σε επιχειρησιακό επίπεδο την μεταρρύθμιση της ασφάλειας, του δικαστικού συστήματος, της διακυβέρνησης(UN Security Council,2004).Συνεπώς το κράτος δικαίου ως έννοια συσχετίζεται με την συμμετοχή και τη μεταρρύθμιση**.** Η αναστολή των εγγυήσεων νομιμοποιείται σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και εφόσον είναι επαρκώς αιτιολογημένη ως προς την αναγκαιότητα, καταλληλότητα και αναλογικότητα από την εκτελεστική εξουσία, ώστε να θεωρηθεί επιτρεπτή(Pinto, Barreiros, & Uman).Στην έκθεσή του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας, ο πρώην γενικός γραμματέας Kofi Annan όρισε το κράτος δικαίου ως*«μια αρχή διακυβέρνησης σύμφωνα με την οποία όλα τα πρόσωπα, τα θεσμικά όργανα και οι οντότητες, δημόσια και ιδιωτικά, συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του κράτους, λογοδοτούν σε νόμους που εκδίδονται δημοσίως, εφαρμόζονται εξίσου και εκδικάζονται ανεξάρτητα και συνάδουν με τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα»*(OHCR,2020).

Στόχος είναι η ανθεκτικότητα η οποία επιτυγχάνεται στο πλαίσιο διακυβέρνησης και ενυπάρχει στον πυρήνα διαχείρισης κρίσεων(Boin,2016).Η διακυβέρνηση οικοδομεί (ίσως και προϋποθέτει) την κοινωνική αλληλεγγύη που θεσπίζεται όταν οι πολίτες συλλογικά δεσμεύονται σε ένα νέου τύπου κοινωνικό συμβόλαιο να μοιράζονται από κοινού κινδύνους, βάρη, κρίσεις, απειλές(Brick-Panter,2021),προάγοντας συμπερασματικά την κοινωνική συνοχή και την έγκαιρη δράση(United Nations,2018). Πλέον ο ρόλος του πολίτη μετατρέπεται σε προσαρμοστικό υποκείμενο του οποίου αναγνωρίζονται μόνο τα δικαιώματα που αφορούν την καθοδήγηση του σώματος, όπως το υπό εξεταζόμενο θέμα, μετακίνηση / μετανάστευση, και εντάσσονται στην ομπρέλα νομικής προστασίας ως έννομα αγαθά από ενδεχόμενες προσβολές στο πλαίσιο της κοινωνικής δικαιοσύνης. Συνεπώς η ευθύνη εξατομικεύεται και το κράτος χάνει τον παραδοσιακό θετικό του ρόλο της κοινωνικής προστασίας, για να μετατραπεί σε φορέα εγγυητικής λειτουργίας που θα καταστήσει τη δημοκρατική ποιότητα ανθεκτική έναντι σοβαρών προκλήσεων. Έτσι το άτομο ευθύνεται για τη δική του ευημερία αλλά και για τη δίκαιη αντιμετώπιση των άλλων(Choi,2010). Η διαχείριση κρίσεων συνδέεται με την ανάληψη επείγουσας δράσης σε επικίνδυνες καταστάσεις που απαιτούν από τις δομές να αναπροσαρμοστούν ώστε να ανακάμψουν ταχέως και συνδέεται με την ανάληψη κινδύνου και ρίσκου(Skomra,2017).Η ουσία του επιτελικού κράτους συνεπώς είναι το στοχευμένα παρεμβατικό κράτος που εστιάζει στον ορθολογικό σχεδιασμό πρόληψης(Gough,2013 & Παπατόλιας,2021).

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εδραίωση και αποκατάσταση του κράτους δικαίου, προσδιορίζοντας μια σειρά κριτηρίων, όπως ♦δράση μεταβατικών μηχανισμών δικαιοσύνης,♦δημιουργία μηχανισμών ειρηνικής επίλυσης διαφορών,♦καταπολέμηση της ατιμωρησίας, ♦υποστήριξη μηχανισμών ποινικής δικαιοσύνης,♦παροχή επαρκούς και κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την προστασία δικαιωμάτων τόσο του θύματος όσο και του κατηγορουμένου,♦παροχή αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας(Chesterman,2008). Το κράτος δικαίου κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ως μια από τις θεμελιώδεις αξίες της καθόσον σε αυτήν ερείδονται η αλληλεγγύη, η συνοχή και η εμπιστοσύνη για την αμοιβαία αναγνώριση των εθνικών αποφάσεων και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στο σύνολό της(Magen & Pech, 2018).Η δικαιοσύνη, η αντικειμενικότητα και η ίση μεταχείριση πρέπει να αποτελούν μέρος κάθε συστήματος προάσπισης του κράτους δικαίου στην ένωση(Magen & Pech, 2018). Η επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το 2020, εξέδωσε κανονισμό με ιδιαίτερη σημασία το άρθρο 3, στο οποίο αναφέρονται κάποιες παραβιάσεις του κράτους δικαίου, επί παραδείγματι όταν ♦τίθεται σε κίνδυνο η ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, ♦παραλείπεται η πρόληψη, διόρθωση και επιβολή κυρώσεων για αυθαίρετες ή παράνομες αποφάσεις δημοσίων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής νόμου,♦παρακρατούνται οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι για την εύρυθμη λειτουργία τους, ♦παραλείπεται η διασφάλιση της απουσίας συγκρούσεων

συμφερόντων♦περιορίζεται η διαθεσιμότητα και η αποτελεσματικότητα των ένδικων μέσων μεταξύ άλλων μέσω περιοριστικών (δημοσιονομικών) κανόνων και μη εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων ♦περιορίζεται η αποτελεσματική διερεύνηση, δίωξη ή επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του νόμου(official journal of the european union,2020).

Η εθνική απάντηση σε ζητήματα που άπτονται της εθνικής άμυνας και εσωτερικής ασφάλειας εστιάζει στις 3 κομβικές νομικές έννοιες της λήψης πολιτικών αποφάσεων, στην αρχή της καταλληλότητας, στην αρχή της αναγκαιότητας και στην αρχή της αναλογικότητας(greeklaws.com/pubs/uploads/132.pdf). Η αρχή της καταλληλότητας συνεπάγεται τη λήψη αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και την προώθηση του σκοπού του νόμου. Η αρχή της αναγκαιότητας αναφέρεται στην συνδρομή των απαιτούμενων ουσιαστικών προϋποθέσεων περιορισμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως μέλους του συνόλου και ως ατόμου. Αναζητείται το πιο ήπιο και το λιγότερο επαχθές μέτρο και θα πρέπει να είναι ικανό να αποτρέπει τον κίνδυνο. Η αρχή της αναλογικότητας αναφέρεται στην ορθή σχέση μεταξύ μέτρου και σκοπού, μεταξύ κανόνα δικαίου και πραγματικής καταστάσεως και εμπεριέχει την απαίτηση για ισόρροπη ικανοποίηση των αντιτιθέμενων συμφερόντων.

1.2 *Σκοπός*

Ο σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί το αξιακό περιεχόμενο του κράτους δικαίου στην μετανάστευση, στην πολιτική ατζέντα ασφαλείας, στην ασφαλειοποίηση και στη διαχείριση κρίσεων. Επιχειρείται η σύνθεση των εννοιών κράτους δικαίου και μεταναστευτικής πολιτικής, με προσδιοριστικές παραμέτρους, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη ασφάλεια, όπως εφαρμόζονται στα ζητήματα ένταξης, απέλασης - εγκληματικότητας – οργανωμένου εγκλήματος, τρομοκρατίας, ζητήματα τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία δημόσιας τάξεως. Προς πληρέστερη κατανόηση, δίνεται ως μελέτη περίπτωσης η ελληνική μεταναστευτική πολιτική, με άξονα αναφοράς το δείκτη κράτους δικαίου στη συγκεκριμένη χώρα.

1.3 *Αναγκαιότητα*

Στην μεταψυχροπολεμική εποχή το κράτος δοκιμάζεται με νέες πηγές τρωτότητας της εθνικής ασφάλειας και ευαλωτότητας της άμυνάς του, ικανές να κλυδωνίσουν τη βιώσιμη συνοχή των πολιτών, την συνταγματική τάξη και τη θεσμική λειτουργία. Ως απόρροια η ισχύς του κράτους αποστεώνεται και βαθμηδόν μεταπίπτει σε κράτος αποτυχίας. Υπό αυτό το πρίσμα, το κράτος δικαίου καταστέλλεται ουσιαστικά, δε, καταργείται αδυνατώντας στον αποχαρακτηρισμό και στην επίλυση του προβλήματος. Η διαχείριση των απειλών θα πρέπει να είναι ολιστική, δηλαδή το κράτος να επιστρατεύει όλα τα διαθέσιμα μέσα, εφόσον η διαχείριση δεν αφορά μόνο την αξιοποίηση στρατιωτικών μέσων αλλά και την συνέργεια όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ακόμη και την συμμετοχή του πολίτη. Η προώθηση του προτύπου της συμμετοχικής λήψης

αποφάσεων, η ενδυνάμωση του ρόλου του ατόμου, η ενίσχυση της δημοκρατίας, η οικοδόμηση χρηστής διακυβέρνησης, η ανάπτυξη ανθεκτικών δομών, η θωράκιση της εσωτερικής ασφάλειας της χώρας αποτελούν κομβικής σημασίας στρατηγικές για την θεμελίωση του κράτους δικαίου.Η μετανάστευση με τις διάφορες απειλές που κυμαίνονται από την εγκληματικότητα εντός της χώρας υποδοχής σε οργανωμένο έγκλημα, τρομοκρατικό δίκτυο, διακίνηση πυρηνικών όπλων και όπλων μαζικής καταστροφής έως και σε τρομοκρατικές επιθέσεις (μοναχικοί λύκοι, βομβιστές αυτοκτονίας), επίθεση σε κρίσιμες υποδομές διαρρηγνύουν τα θεμέλια του κράτους δικαίου της χώρας. Εύλογα διερωτάται κανείς πως η πολιτική της ένταξης των μεταναστών, —λυδία λίθος συνταγματικού δικαιώματος των μεταναστών που στο πλαίσιο μιας ευνομούμενης πολιτείας ένα κράτος θα πρέπει να παρουσιάζει ανάλογη εγγυητική του δικαιώματος της ένταξης στρατηγική—, μπορεί να εξισορροπηθεί με την πολιτική ασφαλείας των πολιτών και συγχρόνως με δέουσα επιμέλεια το κράτος υποδοχής να παράσχει εγγυητική προστασία των μεταναστών από την οποιαδήποτε προσβολή και απειλή έννομου αγαθού.

1.4 *Δομή*

Το θέμα της εργασίας θα προσεγγιστεί από τις διαστάσεις του κράτους δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα – την ανθρώπινη ασφάλεια, όπως ενυπάρχουν στην συνταγματική τάξη και δομή μιας χώρας και εφαρμόζονται αντίστοιχα στις πολιτικές της χώρας, μεταξύ των οποίων και της μετανάστευσης. Αναφέρεται ως μελέτη περίπτωσης η ελληνική μεταναστευτική πολιτική αναφορικά στην εξισορρόπηση ανθρώπινης προστασίας των μεταναστών, ως ευάλωτων, μέσω της αξιοποίησης του μηχανισμού της ένταξης, χορήγησης ιθαγένειας – υπηκοότητας, άδειας παραμονής, καθεστώτος ασυλίας και δημοσίας τάξεως, τόσο από την κατάχρηση της ευαλωτότητας του μετανάστη σε συμμετέχοντα σε τρομοκρατικό δίκτυο, οργανωμένο έγκλημα, όσο και από την ανάπτυξη σοβαρής εγκληματικής συμπεριφοράς του.

Η ανάλυση της εργασίας χωρίζεται σε 2υπο-κεφάλαια στο κεφάλαιο Δ (Ανάλυση), στα οποία συντελείται απόπειρα συνθετικής και κριτικής με ολιστικό τρόπο παρουσίασης της εφαρμογής του κράτους δικαίου στην μεταναστευτική πολιτική, κατάσταση επίκαιρη και ουσιώδης που επηρεάζει κομβικές πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης και κοινωνικής ακεραιότητας, και δεν νοούνται έξω από τη δημόσια τάξη και ασφαλειοποίηση. Στο υπο-κεφάλαιο 4.1, επιχειρείται η σύνδεση της έννοιας του κράτους δικαίου με την μετανάστευση υπό την μορφή προκλήσεων που παρουσιάζει η μετανάστευση στο κράτος δικαίου. Αυτή η συσχέτιση εμβαθύνει ακόμη περαιτέρω στο υπο-κεφάλαιο 4.1.1, στο πλαίσιο της δημόσιας τάξεως, όπου αναλύονται επαρκώς οι πτυχές της διασάλευσης της δημόσιας τάξης από την μετανάστευση και αφορούν στην εγκληματικότητα – τρομοκρατία / οργανωμένο έγκλημα / εξτρεμισμό / ριζοσπαστικοποίηση. Στο υπο-κεφάλαιο 4.1.2, κατανοείται έτι περαιτέρω η αιτιώδης συνάφεια της κρίσης ασφαλείας και της ανθρωπιστικής κρίσης, η άρση των οποίων θα συντελεστεί με την εφαρμογή των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων τόσο στη χάραξη ποινικής στρατηγικής, έναντι σοβαρών προκλήσεων που προκύπτουν από την μετανάστευση, όπως εμπορία και διακίνηση ανθρώπων / trafficking, όσο και στη χάραξη υψηλής στρατηγικής δια της οποίας θα εξισορροπείται το εθνικό συμφέρον ως υπέρτερο συμφέρον, (όπως εκδηλώνεται στην χρήση του μέτρου της απέλασης) με τα δικαιώματα των μεταναστών και προσφύγων (όπως διαφαίνεται στα ζητήματα ιθαγένειας, άδειας παραμονής, χορήγησης καθεστώτος ασυλίας, ένταξης). Αυτή η ισορροπία δεν είναι πάντα δυνατή και συνεπώς εύκολο εγχείρημα, ώστε να συντελούνται ταυτόχρονα 2 γεγονότα: από την μια δεν πρέπει να «εγκληματοποιηθεί» η μετανάστευση και από την άλλη να μην υπάρχει ελαστική αντιμετώπιση και διαχείριση, κάτι το οποίο θα ενθαρρύνει το διεθνές οργανωμένο έγκλημα. Κατόπιν της ανάλυσης των διαδοχικής σημασίας των εννοιών κράτους δικαίου, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανθρώπινης ασφάλειας στον τομέα της μετανάστευσης και συγκεκριμένα ως προς την πτυχή της δημόσιας τάξεως (οργανωμένο έγκλημα / τρομοκρατία) και της συνεπαγόμενης από τη δημόσια τάξη κοινωνικής συνοχής (ένταξη / ιθαγένεια / άδεια παραμονής), επιχειρείται η πρακτική κατανόησή τους, εξετάζοντας ως μελέτη περίπτωσης τον ελληνικό τρόπο αντιμετώπισης και διαχείρισης της μετανάστευσης στο υπο-κεφάλαιο 4.2. Στο κεφάλαιο Β, σκιαγραφείται το θεωρητικό πλαίσιο το οποίο συνιστά μια μικρή θεωρητική περίληψη (βιβλιογραφική επισκόπηση) αναφορικά στα ζητήματα ασφάλειας και ανθρωποκεντρισμού στο πλαίσιο της μετανάστευσης.Στο κεφάλαιο Γ, αναλύεται ο μεθοδολογικός σχεδιασμός και το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα, το οποίο επί της ουσίας αποτελεί την κεντρική επιχειρηματολογία του ερευνητικού θέματος. Στο κεφάλαιο Ε, αναφέρονται τα αποτελέσματα – συμπεράσματα της έρευνας, δηλαδή συνοψίζονται τα ζητήματα που έχουν τεθεί, αποτιμάται συνολικά και γενικά το θέμα και ελέγχεται αν απαντήθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα και αν ο τίτλος του θέματος ανταποκρίνεται στον τρόπο διεξαγωγής της ανάλυσης. Στο τέλος παρατίθενται εκτενώς οι βιβλιογραφικές πηγές που αποτέλεσαν το εφαλτήριο της ερευνητικής σκέψης χρησιμοποιώντας ως σύστημα παραπομπής το Harvard – Anglia.

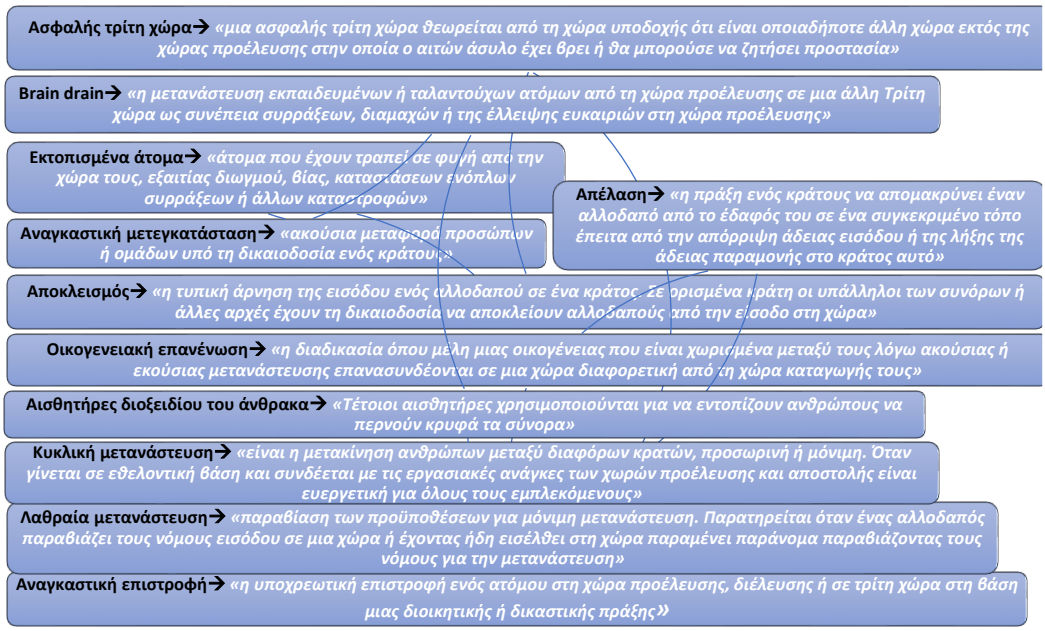
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

2.1 *Το εννοιολογικό οπλοστάσιο της μετανάστευσης*

Η μετανάστευση είναι ένα σύνθετο και πολύπλοκο φαινόμενο, το αινιγματικό παζλ του οποίου ολοκληρώνεται με την προσεκτική ανάγνωση των κομβικών με την μετανάστευση εννοιών, όπως ακριβώς προσδιορίζονται από ειδικό γλωσσάριο / αλφαβητάριο για την μετανάστευση(publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf- Διεθνής Οργανισμός της Μετανάστευσης).Η μετανάστευση είναι πλήρως συνυφασμένη με τη διαχείριση των συνόρων του κράτους με απώτερο σκοπό τον έλεγχο της εισόδου των αλλοδαπών και την πρόληψη της εισόδου εισερχομένων χωρίς τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα (π.χ. βίζα). Στην περίπτωση της παραβίασης της νόμιμης εισόδου πρόκειται για λαθραία μετανάστευση. Το κράτος αντιδρά εφαρμόζοντας μια σειρά κατασταλτικών μέτρων, όπως απέλαση, επαναπροώθηση, άρνηση εισόδου, κράτηση. Η χώρα διαθέτει το αποκλειστικό προνόμιο της άρνησης εισόδου ειδικά όταν οι εν δυνάμει νεοεισερχόμενοι δεν πληρούν τα κριτήρια της νόμιμης εισόδου κυρίως για λόγους προστασίας δημόσιας υγείας και δημόσιας ασφάλειας. Διερωτάται σε πολιτικό-νομικό επίπεδο εάν στο πλαίσιο της κρατικής κυριαρχίας εντάσσεται και η επαναπροώθηση κυρίως ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και κινδυνεύουν στις χώρες προέλευσής τους να υποστούν σοβαρής μορφής κακοποίηση. Άλλο παρεμφερές μέτρο στη διάθεση της πολιτειακής αρχής είναι ο αποκλεισμός κυρίως αλλοδαπών με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Ως επιχειρησιακά μέσα ανίχνευσης παραβίασης της νόμιμης διέλευσης εισόδου χρησιμοποιούνται υψηλής τεχνολογίες αισθητήρες, όπως αισθητήρες διοξειδίου του άνθρακα. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα του κράτους εντάσσεται και ο τρόπος εξέτασης αιτήσεων ασύλου από άτομα εντός της επικρατείας με τις οποίες ζητούν παροχή εγγύησης προστασίας. Αυτή η κρατική αρμοδιότητα επισημαίνεται στη Συνθήκη του Δουβλίνου. Οι χώρες αυτές στις οποίες υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας τα νεοαφιχθέντα άτομα ονομάζονται ασφαλείς τρίτες χώρες. Η μετανάστευση δεν αποτελεί μόνο απειλή για τη χώρα ως προς τη διαχείριση αλλά και ως προς την κοινωνική σύνθεσή της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η μετανάστευση brain drain, ως μετανάστευση εκπαιδευμένων / ατόμων με εξειδίκευση σε άλλη χώρα λόγω έλλειψης ευκαιριών στη χώρα προέλευσης.

Η μετανάστευση δεν είναι ενιαία αλλά πολυδιάστατη: ♦επικουρούμενη μετανάστευση, όταν η μετανάστευση πραγματοποιείται με την συνδρομή κυβερνήσεων ή διεθνούς οργανισμού♦επικουρούμενος εθελοντικός επαναπατρισμός, συντελείται κατόπιν εκδήλωσης επιθυμίας των ιδίων ατόμων που δεν επιθυμούν να διαμείνουν άλλο στη χώρα υποδοχής αλλά να επιστρέψουν στις χώρες προέλευσής τους ♦αιτούντες άσυλο ή και εκτοπισμένα άτομα λόγω διωγμού, βίας, φυσικών καταστροφών, εμφυλίου πολέμου, ενόπλων συρράξεων ♦αναγκαστική μετεγκατάσταση, αφορά στην ακούσια μεταφορά ατόμων σε μια άλλη επικράτεια ♦αναγκαστική

επιστροφή, πρόκειται για υποχρεωτική επιστροφή ενός ατόμου στη χώρα προέλευσης ♦οικογενειακή επανένωση, εστιάζει στην επανασύνδεση μελών οικογενειών που διέμεναν μέχρι και πριν την επανένωσή τους σε διαφορετικές χώρες. Η μετανάστευση αποκαλείται αλλιώς κυκλική μετανάστευση λόγω της συνεχούς μετακίνησης ατόμων από κράτος σε κράτος. Όταν η μετακίνηση υλοποιείται εκούσια και σχετίζεται με την κάλυψη εργασιακών αναγκών της χώρας προέλευσης και της χώρας υποδοχής τότε είναι ευεργετική και για την οικονομία και για τη δημόσια ασφάλεια και για τη δημόσια τάξη με την έννοια του σεβασμού της κουλτούρας και παράδοσης.

Εικόνα 1:Εννοιολογικό οπλοστάσιο για την μετανάστευση: Τα δεδομένα αντλήθηκαν από: publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf- Διεθνής Οργανισμός της Μετανάστευσης

Εικόνα 2:Εννοιολογικό οπλοστάσιο για την μετανάστευση: Τα δεδομένα αντλήθηκαν από: publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf- Διεθνής Οργανισμός της Μετανάστευσης

2.2 *Η έννοια του κράτους δικαίου, της ασφαλειοποίησης και της δημόσιας τάξης*

Το κράτος δικαίου σχετίζεται με τον τρόπο συμπεριφοράς της εξουσίας προς το εξουσιαζόμενο άτομο και συνακόλουθα στον τρόπο εκχώρησης νομιμοποίησης του συστήματος από την κοινωνία πολιτών. Εμπεριέχει μια αρνητική διάσταση στο βαθμό που αφορά δυνητικά επιβλαβείς αλληλεπιδράσεις μεταξύ της εξουσίας και των υποκειμένων της, προτάσσοντας ένα κατώφλι προστασίας των τελευταίων από την πρώτη(Evald, & Krygier,2015).Επικρατέστερα χαρακτηριστικά είναι: ‣διάφανη, υπεύθυνη και συμμετοχική διακυβέρνηση, ώστε να προαχθεί μια κοινωνία ενδυναμωμένων ατόμων,‣αποτελεσματική ποινική δικαιοσύνη, ‣εδραίωση κουλτούρας ειρήνης, ‣οικοδόμηση ειρηνικών, ασφαλών και ανθεκτικών κοινοτήτων που επιτυγχάνεται στην επιβολή του νόμου, στη διαχείριση κρίσεων, στην προληπτική στρατηγική, στην είσδυση της κοινοτικής αστυνόμευσης‣κυριαρχία του νόμου ‣ασφάλεια δικαίου ‣μηχανισμοί λογοδοσίας, διαφάνειας, επανόρθωσης και αποκατάστασης ζημίας ‣μηχανισμοί καταστολής φαινομένων αυθαιρεσίας και ατιμωρησίας ‣διευκόλυνση στη πρόσβαση στη δικαιοσύνη και στη δίκαιη δίκη ‣ενίσχυση πολιτικά υπόλογων τεχνοκρατικών / γραφειοκρατικών με εξισορροπούμενες διακριτές αρμοδιότητες(National Security Strategy,2018).

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωσαν ότι(Pech,2022)

«το κράτος δικαίου απαιτεί όλες οι δημόσιες εξουσίες να ενεργούν εντός των περιορισμών που ορίζει ο νόμος σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων…υπό τον έλεγχο ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζει(Pech,2022)

«Σύμφωνα με το κράτος δικαίου όλες οι δημόσιες εξουσίες ενεργούν πάντα εντός των περιορισμών που ορίζει ο νόμος σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και υπό τον έλεγχο των ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων»

Στο ψήφισμα της κοινοβουλευτικής συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (Ιανουάριος 2020) τονίζεται ότι(Pech,2022)

«η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι αλληλένδετα και δεν μπορούν να υπάρξουν το ένα δίχως το άλλο»

Η Επιτροπή της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης ορίζει ότι(Pech,2022)

«όλα τα πρόσωπα και οι αρχές εντός του κράτους είτε δημόσιες είτε ιδιωτικές θα πρέπει να δεσμεύονται και να δικαιούνται και να επωφελούνται από νόμους που θεσπίζονται δημόσια, θα τίθενται σε ισχύ στο μέλλον και θα διαχειρίζονται τα δικαστήρια»

Η υπόθεση Les Verts κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1986) ήταν εκείνη στην οποία διεξήχθη για πρώτη φορά η έννοια του κράτους δικαίου(Ευρωπαϊκό Δικαστήριο,1986).

«Συναφώς πρέπει καταρχάς να τονιστεί ότι η ΕΟΚ είναι μια κοινότητα που βασίζεται στο κράτος δικαίου στο μέτρο που ούτε τα κράτη μέλη ούτε τα θεσμικά της όργανα μπορούν να αποφύγουν την επανεξέταση του αν τα μέτρα που έλαβαν είναι σύμφωνα με το βασικό συνταγματικό χάρτη, τη συνθήκη. Ειδικότερα, η συνθήκη καθιερώνει ένα πλήρες σύστημα ένδικων μέσων και διαδικασιών που έχουν ως στόχο να επιτρέψουν στο δικαστήριο να ελέγχει την νομιμότητα των μέτρων που θεσπίζονται από τα θεσμικά όργανα. Επομένως τα φυσικά και νομικά πρόσωπα προστατεύονται από την εφαρμογή σε αυτά γενικών μέτρων τα οποία δεν μπορούν να αμφισβητήσουν απευθείας ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω των ειδικών προϋποθέσεων παραδεκτού που προβλέπονται στο άρθρο 173, β’ εδάφιο της συνθήκης»

Η ασφαλειοποίηση αναφέρεται σε μια κατάσταση «εξαιρετότητας» όπου αναδεικνύεται δια μέσου πράξης ομιλίας μια απειλή ασφάλειας η οποία ανάγεται σε υψηλή προτεραιότητα, υπερβαίνει την υψηλή πολιτική και επιτάσσει έκτακτα μέτρα, επαγρύπνιση κοινωνίας, στρατιωτική και αστυνομική ετοιμότητα. Η δημόσια ασφάλεια στρατιωτικοποιείται, λόγω του

επείγοντα χαρακτήρα και της σοβαρότητας της φύσης της απειλής, διαρρηγνύοντας μια κατάσταση ομαλότητας. Η επιστροφή στην κανονική πολιτική είναι το σύνηθες επιχείρημα της ενίσχυσης των φορέων της ασφάλειας (αστυνομία, στρατός, υπηρεσίες πληροφοριών, συνοριοφύλακες)(Erovkhman,2018)αποτελώντας πηγή ανησυχίας.Αφενός διαπιστώνεται αυξημένη ισχύς της εκτελεστικής εξουσίας που μπορεί να οδηγήσει από την μια σε θεσμική εκτροπή και σε παράκαμψη διαδικασιών δημοκρατικής διαβούλευσης και διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων και από την άλλη σε παρατεταμένες αναστολές θεμελιωδών πολιτικών ελευθεριών, όπως αυθαίρετη κράτηση, αυθαίρετη ανάκριση, επεμβατική παρακολούθηση και επιτήρηση, περιορισμός ελευθερίας λόγου – κυκλοφορίας – συνέρχεσθαι. Αφετέρου διαπιστώνεται πολιτικός αποκλεισμός και κατηγοριοποίηση πολιτών σε φίλιες και εχθρικές δυνάμεις(Kirk, & McDonald,2021).Έτσι η ασφάλεια είναι κατά την κονστρουκτιβιστική έννοια μια διυποκειμενική κατασκευή(Taureck,2006)που αναδεικνύει τον τρόπο προσεκτικής σχεδίασης της πολιτικής εθνικής ασφαλείας από τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, λαμβανομένων υπόψιν τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά του κάθε αντικειμένου αναφοράς ασφαλείας(Erovkhman,2018).Άλλη άποψη επισημαίνει την ανάδειξη της ενεργοποίησης των πολιτών δια συμμετοχής, αλληλεγγύης και ανάληψης ευθύνης θωρακίζοντας περισσότερο την ασφάλεια και την πολιτική από τη δυσανάλογη εξουσία του κράτους(Erovkhman,2018).

Η δημόσια τάξη αναφέρεται στην απομάκρυνση πηγών φόβου και ανασφάλειας στην κοινωνία που όταν ο φόβος και η ανασφάλεια ενσταλάζουν με μορφές εκτεταμένης εγκληματικής και πολιτικής βίας πυροδοτούν την υπονόμευση των ειρηνευτικών διαδικασιών και θεσμών και επιτρέπουνεκτεταμένη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένων των βασανιστηρίων, της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και της αυθαίρετης σύλληψης και κράτησης(United States Institute of Peace).Το καθεστώς ασφαλείας (welfare police) πρέπει να θεμελιώνεται στην κοινωνική πρόληψη (προληπτική αστυνόμευση) που αποβλέπει στη διαλειτουργικότητα και στον συντονισμό για την ήπια διαχείριση προβλημάτων με σκοπό την αποτροπή της κοινωνικής απορύθμισης, την τόνωση της κοινωνικής ασφάλειας και του κοινωνικού κεφαλαίου και την ενδυνάμωση του κοινού μεταξύ των πολιτών βίου(Πανούσης,2017 & Καραγιαννίδης,2016).Ο ρόλος της αστυνομικής αρχής ως φορέα παροχής εσωτερικής ασφάλειας ανανεώνεται στην προστασία του δημοκρατικού πολιτεύματος εντός της δικαιοκρατικής έννομης συνταγματικής τάξης όπως το σύνολο των κοινωνικών δυνάμεων δίνει την εντολή, αναλαμβάνει την πρόληψη και καθορίζει τα όρια της μηδενικής ανοχής.Επιτυγχάνεται,δε, μέσω της αξιοποίησης των μεθόδων της πειθούς, της συμμόρφωσης, της διαπραγμάτευσης, της χρήσης του αναγκαίου και αναλογικού minimum καταναγκασμού. Πλέον η αστυνομική αρχή μετατρέπεται σε ρυθμιστή και διαμεσολαβητή κοινωνικών προβλημάτων (αστυνομία της εγγύτητας)(Πανούσης,2017).Το συμμετοχικό πρότυπο λήψης αποφάσεων ασφαλείας παράγει νέα κουλτούρα στον τρόπο ενδυνάμωσης της ατομικής και κοινωνικής ασφάλειας συνδυαστικά με το

περιβαλλοντικό πρότυπο αναχαίτισης ευκαιριών του εγκλήματος στο πλαίσιο της κοινοτικής διακυβέρνησης(Καραγιαννίδης,2016).Στο πλαίσιο αυτό οι κοινότητες μεταβάλλονται σε παραγωγούς ασφαλείας και αναλαμβάνουν ως δυνητικά θύματα την προληπτική ευθύνη αναχαίτησης της μικροεγκληματικότητας αποστερώντας με αυτό τον τρόπο την ευθύνη από τους δράστες, επί των οποίων δεν επιδιώκεται η αλλαγή της χαρακτηροδομής τους (Λαμπροπούλου,2003).Έτσι η κρατική ευθύνη μεταλλάσσεται σε κοινωνική ευθύνη(Λαμπροπούλου,2003).Η ορθολογική σχεδίαση ασφαλείας στο πλαίσιο αυτό λειτουργεί αντιστρόφως ανάλογα των κοινωνικών ανασφαλειών και απαιτεί ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής νόμου, δίωξης, δικαστικών και σωφρονιστικών υπηρεσιών(Adamides,2018).

2.3 *Ζητήματα ασφάλειας από την μετανάστευση*

Η χάραξη στρατηγικής μιας χώρας αφορά σε ένα ανθεκτικό σχέδιο (χάρτης πορείας) για την ενδυνάμωση της ασφαλείας της χώρας και ελαχιστοποίηση αναδυόμενων προκλήσεων και αποσταθεροποιητικών απειλών, κατανέμοντας και προσελκύοντας ορθά τους εσωτερικούς (εγχώριους) πόρους ισχύος (εσωτερική εξισορρόπηση)(Ντόκος,2011).Βάσει ρεαλιστικής προσέγγισης των Διεθνών Σχέσεων, τα κράτη στο πλαίσιο του διεθνούς άναρχου συστήματος στηρίζονται στις δικές τους δυνάμεις (αρχή της αυτοβοήθειας) κινητοποιώντας και ενεργοποιώντας πρωτίστως τους εσωτερικούς μηχανισμούς ισχύος. Ενώ ο επιθετικός ρεαλισμός διατείνεται την κινητοποίηση στρατιωτικής ισχύος των χωρών για την μεγιστοποίηση ισχύος και διεκδίκηση εθνικών επιδιώξεων κυρίως σε μια διεθνή ανταγωνιστική μηδενικού αθροίσματος αρένα (π.χ. μετανάστευση και υβριδικό εργαλείο πολέμου), ο αμυντικός ρεαλισμός διατείνεται την μεγιστοποίηση της ασφάλειας, όπως εκδηλώνεται στην εκπόνηση εθνικών στρατηγικών ασφαλειών.

Στο πλαίσιο αυτό, η αναβάθμιση του νομοθετικού πυλώνα του δικαιοδοτικού συστήματος ως εσωτερικός πόρος ισχύος για την ασφάλεια του κράτους αποτελεί ηχηρή απάντηση στην ασφαλειοποίηση της μετανάστευσης και στην κατάταξή της σε υψηλή προτεραιότητα στην ατζέντα ασφαλείας. Η μετανάστευση συγκεκριμένα επηρεάζει πρωτίστως την άμυνα της χώρας και δοκιμάζει την στρατιωτική και κατασταλτική της δύναμη και ύστερα την εσωτερική ασφάλεια από χιλιάδες προκλήσεις που δημιουργούνται στη δικαιοκρατική έννομη τάξη, όπως ζητήματα ένταξης, απέλασης – εγκληματικότητας- οργανωμένου εγκλήματος - τρομοκρατίας. Το κράτος δικαίου συνυπάρχει με την εθνική ασφάλεια και στο σύγχρονο ασταθές, ρευστό και εύθραυστο περιβάλλον ασφαλείας η τελευταία απειλείται από τις διακρατικές συγκρούσεις, τα προβλήματα δημοσίας τάξεως, τις τεχνολογικές ή φυσικές καταστροφές ή άλλες έκτακτες καταστάσεις(Ντόκος,2011).Συγκεκριμένα ως προς τη δημόσια τάξη η μετανάστευση προκαλεί με την μορφή του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας, του trafficking, της

παραβατικότητας και ανάπτυξης εγκληματικής δράσης και της εμφάνισης κακοποιητικής συμπεριφοράς εις βάρος πολίτη. Η πολυπολιτισμική προσέγγιση ωστόσο της ανθρώπινης ασφάλειας τονίζει τις προκλήσεις που δημιουργούνται στην εσωτερική έννομη και πολιτική τάξη από την έλλειψη εφαρμογής των δημοκρατικών αρχών στο νομικό, κοινωνικό και πολιτικό σύστημα στις αυταρχικές χώρες, ώστε να εντείνουν τις μεταναστευτικές ροές προς τις δυτικές χώρες. Οι τελευταίες υποχρεώνονται, δε, να επιμερίζονται το κόστος της θεσμικής αναδιαμόρφωσης των αυταρχικών, αναπτυσσόμενων, λιγότερο αναπτυγμένων χωρών. Στο εσωτερικό των δυτικών κρατών, επιπρόσθετα, εμφανίζονται πολωτικές καταστάσεις και κοινωνικές συγκρούσεις, ώστε να αναδύονται νέες απειλές ασφαλείας, η άρση των οποίων απαιτεί την κοινωνική συνοχή και κοινωνική αλληλεγγύη. Τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ένα κράτος αφορούν στην ικανότητα διαχείρισης μεταναστευτικών ροών, στην κοινωνική σταθερότητα, στην προστασία της εθνικής ταυτότητας(Τζανής,2017).Στο πλαίσιο αυτό ρόλο διαδραματίζει η στρατηγική της διαχείρισης κρίσεως που υιοθετεί και ακολουθεί η χώρα για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

2.4 *Τα ανθρωποκεντρικά θεμέλια της μετανάστευσης*

Μια άτρωτη άμυνα αντικατοπτρίζει το διεθνές γόητρο και την ισχύ της χώρας στη διεθνή πολιτική σκηνή. Οι πολιτικές δράσεις και στρατηγικές αντιμετώπισης που επιλέγουν οι χώρες όπως συγκεκριμένα εξετάζεται η Ελλάδα στηρίζονται στα ανθρωποκεντρικά θεμέλια της ενωσιακής έννομης τάξης τα οποία προάγουν την πολυμερή συνεργασία για την έμπρακτη θωράκιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ευόδωση της εγγυητικής κοινωνικής λειτουργίας της πολιτείας τόσο προς τους πολίτες όσο καιπρος τους μετανάστες. Το 2003 η επιτροπή ανθρώπινης ασφάλειας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) διεύρυνε τον ορισμό της ανθρώπινης ασφάλειας για να συμπεριλάβει την προστασία του ό,τι αφορά στο ζωτικό πυρήνα των ανθρώπων, όπως επιβίωση, αξιοπρέπεια, ακεραιότητα, τρόπος διαβίωσης, ενίσχυση ελευθεριών(Μουρτετζίκογλου,2020).

Οι απειλές που συνοδεύουν την μετανάστευση δεν έγκεινται μόνο στην εκούσια εκδήλωση εγκληματικής ή τρομοκρατικής συμπεριφοράς του μετανάστη προς την χώρα υποδοχής – στόχος αλλά και στην εξαναγκαστική από εγχώριες συνθήκες, όπως υποκίνηση από λοιπούς ομογενείς του ή και ημεδαπούς, «γκετοποίηση». Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει η χώρα υποδοχής να έχει αναπτύξει στο εσωτερικό της μηχανισμούς εκμηδένισης ευκαιριών εγκληματογένεσης.

Ιδιαίτερη έμφαση συνεπώς δίνεται στην ανάπτυξη ποινικού συνταγματικού δικαίου, γεγονός που δείχνει την συνύπαρξη της υψηλής στρατηγικής της χώρας με τη στρατηγική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ουσιαστική καινοτομία μέσω της προσφυγής στους κανόνες του ίδιου του νομικού συστήματος. Στο πλαίσιο της Ευρώπης διαμορφώνεται ένα πρότυπο ασφαλείας και δικαιοσύνης που εδράζεται στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών

ελευθεριών, της δημοκρατίας, του διαλόγου, της ανοχής, της διαφάνειας, της αλληλεγγύης. Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως πεδίο συνυπάρχουν με την ποινική διαδικασία και συντελείται προσπάθεια καθορισμού αντίστοιχων γενικών αρχών διεθνούς δικαίου. Η λογική εξήγηση εστιάζει στη συμπερίληψη της διάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης, η ύπαρξη του οποίου θεμελιώνεται στον καταναγκαστικό χαρακτήρα του κράτους. Αν το κράτος δικαίου ορίζεται ως η υπαγωγή των θεσμών στη λογοδοσία ως προς το νόμο, τότε θα πρέπει να επιτρέπεται η πρόσβαση στη δικαιοσύνη με σκοπό την αποκατάσταση, άρση, θεραπεία, αποζημίωση των θιγόμενων ατόμων.Το δικαστικό σύστημα σε αυτήν την περίπτωση ελέγχει την ποιότητα της λογοδοσίας. Η ποινική καταστολή που υιοθετεί μια χώρα επομένως αντανακλά και την ποιότητα της ευνομούμενης πολιτείας, από το κατά πόσο μπορεί να αποτελέσει εχέγγυο της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρόκληση στο πλαίσιο αυτό συνιστά τόσο η αρχή της στάθμισης των συμφερόντων μεταξύ άσκησης ατομικού δικαιώματος και περιορισμού του (όχι κατάλυση) στο πλαίσιο της δημόσιας ασφάλειας όταν θίγεται σοβαρά ο πυρήνας ενός άλλου έννομου αγαθού (π.χ. ελευθερία μετακίνησης και περιορισμοί – απέλαση) όσο και το θεμελιώδες συνταγματικής φιλοσοφικής φύσεως ζήτημα της ισότητας και της ελευθερίας.Τίθεται συνεπώς ανάγκη εξισορρόπησης του δημοσίου συμφέροντος με τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου προσώπου / αλλοδαπού(Συμβούλιο της Ευρώπης).Ο φορέας ενός θεμελιώδους δικαιώματος αξιώνει την αμυντική και προστατευτική εγγυητική λειτουργία από τις κρατικές αρχές τόσο για αποχή προσβολής, περιορισμού και κατάλυσης όσο και για παροχή βοήθειας από την εκάστοτε απειλή. Το κράτος δικαίου αποτελεί την ουσιαστική αρχή διακυβέρνησης της χώρας και αναφέρεται στην εφαρμογή του νόμου, λογοδοσίας, διαφάνειας, απονομής δικαιοσύνης. Οι παραβιάσεις θα πρέπει να είναι πραγματικές και αρκούντως σοβαρές εις βάρος θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, ώστε να διαμορφώνεται ένα ευρύ και ισχυρό νομικό πλαίσιο προστασίας που αξιώνει την κρατική διεθνή ευθύνη και αστική ευθύνη του δημοσίου σε περιπτώσεις αμέλειας ή παράλειψης ή πλημμέλειας μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης αφενός και αφετέρου την συμμετοχική κινητοποίηση ομάδων της κοινωνίας των πολιτών. Για παράδειγμα αποκλείονται άτομα από τη διεθνή προστασία, όταν συντρέχουν μια σειρά προϋποθέσεων, όπως διάπραξη εγκλημάτων κατά της ειρήνης, εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, διάπραξη σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος εκτός της χώρας ασύλου(Συμβούλιο της Ευρώπης).Έτσι το άτομο αφενός βιώνει τον αρνητικό – περιοριστικό ρόλο του κράτους μέσω της κατασταλτικής και εξαναγκαστικής δύναμής του, όπως ο Φουκώ ισχυρίστηκε για την εκδήλωση της κυριαρχίας μέσω της σωματοποίησης της ποινικής τιμωρίας, και αφετέρου ταυτόχρονα βιώνει τον θετικό – εγγυητικό ρόλο του κράτους μέσω της ενδυνάμωσης των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Το σώμα, θα μπορούσε εύλογα να ειπωθεί ότι, αντανακλά την ποιότητα της εξουσίας και του κοινωνικού συμβολαίου και την μεταστροφή της συνταγματικής ποινικής νομιμοφροσύνης. Εδώ αναθρώσκει

το ποινικό δίκαιο του εχθρού που αναφέρεται στην περιστολή των ατομικών ελευθεριών ακόμη και στη λύση δικονομικών εγγυήσεων.

Η νομιμοποιητική αποδοχή της πολιτικής εσωτερικής ασφάλειας μιας χώρας από τους πολίτες και ο βαθμός συμμόρφωσης με τα πρότυπα της συνταγματικής κουλτούρας αναδεικνύει τη λειτουργία μιας ευνομούμενης πολιτείας και την εκτίμηση του πολιτικού συστήματος. Η δέουσα επιμέλεια που οφείλουν να επιδείξουν τα κράτη μέλη αφορά στην έννοια της πρόληψης εστιάζοντας στην εξουδετέρωση των εν δυνάμει κινδύνων και εφαρμόζοντας μια μελλοντοστραφή στρατηγική με θυματοκεντρικό πρόσημο. Στην ανάδυση του κράτους πρόληψης οι κρατικές αρχές οφείλουν να γνωρίζουν τις περιπτώσεις υπό τις οποίες ένας πολίτης είτε ομογενής είτε μετανάστης ενδέχεται να διατρέξει έναν πραγματικό και άμεσο κίνδυνο και να διεξάγουν αντίστοιχα αποτελεσματική έρευνα για την εξακρίβωση πραγματικών περιστατικών(Συμβούλιο της Ευρώπης).

Δείκτης ταύτισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ποινικής διαδικασίας αποτελεί η εξακρίβωση της ατιμωρησίας σε ένα κράτος για σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την έλλειψη ή ανεπαρκή, πλημμελή εφαρμογή μέσων προστασίας των θυμάτων, γεγονός που αποτυπώνει την ένταση και έκταση της κατάχρησης εξουσίας. Ίδια λογική διακατέχει την επιτροπή υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την εξάλειψη της ατιμωρησίας με σκοπό τη διατήρηση του κράτους δικαίου και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο δικαστικό – ποινικό σύστημα.

Η ατιμωρησία συνδέεται στενά με την πλαισίωση της ιδιότητας του θύματος σε άτομα, ομάδες, οργανισμούς. Η εμπιστευτικότητα είναι έννοια – κλειδί και αποτελεί ζωτικής σημασίας, όπως υποστήριξε ο ύπατος αρμοστής για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Ειδικό Δικαστήριο για την Συρία, για την διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης, του κράτους δικαίου και της απονομής της δικαιοσύνης. Κατά την ανάληψη του έργου τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα οι υπηρεσίες οφείλουν να εξασφαλίζουν την ασφάλεια του συνεργαζόμενου προσώπου προβαίνοντας σε προληπτικά μέτρα και αξιολογώντας την αναγκαιότητα αυτής της επαφής και τοιουτοτρόπως να εξισορροπήσουν την ανάγκη συλλογής πληροφοριών και τον πιθανό κίνδυνο που δύναται να υποστεί το εξεταζόμενο πρόσωπο στην προσκόμιση πληροφοριών. Συνεπώς οι υπηρεσίες οφείλουν να ακολουθούν συμμετοχική προσέγγιση λαμβάνοντας υπόψιν τις γνώσεις των συνεργαζόμενων προσώπων, να σέβονται τις υποχρεώσεις τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να ανταποκρίνονται δεόντως σε τυχόν ανησυχίες προστασίας που ενδέχεται να προκύψουν από την αλληλεπίδραση των αρχών με θύματα ή μάρτυρες.

2.5 *Η μετανάστευση υπό το πρίσμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανθρώπινης ασφάλειας*

Οι αρχές του κράτους στηρίζονται στην θετική και στην αρνητική ασφάλεια. Σύμφωνα με την πρώτη οφείλουν οι αρχές να παράσχουν κάθε είδους ποινική, νομική, δικαστική και διοικητική συνδρομή στους πολίτες έναντι των παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους, ταχεία και βέλτιστη απονομή της δικαιοσύνης και μια ικανή αντεγκληματική πολιτική που θα προστατεύει τα δικαιώματα των θυμάτων και θα εξασφαλίζει την εγγυητική λειτουργία του κράτους στην ευόδωση ίσων προς όλους, αναπαλλοτρίωτων και σύμφυτων με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά την αρνητική ασφάλεια οι αρχές πρέπει να περιορίζουν την εξουσία από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων. Συνεπώς κατά την αντίστροφη λογική, θετική ασφάλεια νοείται η χρησιμοποίηση της εξουσίας για την ενδυνάμωση του ατόμου ως του σημείου αναφοράς για την ασφάλεια. Πλέον η πολιτική ασφαλείας εξισώνεται με τα δικαιώματα του ατόμου / μεμονωμένου πολίτη και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αντίστοιχα με την διακοινωνική ασφάλεια(Oberleitner,2002).Η ανθρωποκεντρική αυτή διάσταση γίνεται αντιληπτή στο πλαίσιο της σωματικής ελευθερίας, του σεβασμού στην ιδιωτική ζωή και της διασφάλισης του δικαιώματος στη δίκαιη δίκη και συνακόλουθα στην αποφυγή αυθαίρετης σύλληψης και κράτησης, χρήσης μεθόδων βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης, λήψης πολιτικοκοινωνικών μέτρων που συνιστούν διάκριση ατόμων. Όπως προσδιορίζουν οι βασικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) σχετικά με το δικαίωμα προσφυγής και επανόρθωσης για τα θύματα κατάφωρων παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου τα κράτη υποχρεούνται πρωτίστως στη θεμελίωση προσβάσιμων, επαρκών, αποτελεσματικών, άμεσων και κατάλληλων δομών προσφυγής και επανόρθωσης ζημίας στο θύμα. Περαιτέρω, δε, κάθε μεμονωμένο κράτος στο πλαίσιο της διεθνούς ευθύνης και της συλλογικής άμυνας και της προληπτικής ανθρωπιστικής επέμβασης οφείλει να απόσχει από πολιτικές γενοκτονίας, εγκλημάτων πολέμου, εθνοκάθαρσης και εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας. Έτσι λοιπόν οι κρατικές αρχές αναλαμβάνουν την υποχρέωση (α) σεβασμού, (β) προστασίας και (γ) εκπλήρωσης δια θετικών προληπτικών δράσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ασφάλεια είναι ανθρώπινο δικαίωμα, αποτελεί μέρος και ταυτόχρονα πλαισιώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα.Η ουσίασυνίσταται στην εμπέδωση της ασφάλειας του ατόμου(ISS,2008).Συνεπώς ασφάλεια και ανθρώπινα δικαιώματα εξισώνονται, στο βαθμό που για την εδραίωση της ασφάλειας των πολιτών μιας χώρας απαιτείται από τον κυρίαρχο ηγεμόνα να εγκαθιδρύει δομές σύμφυτες με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να εξασφαλίζει τοιουτοτρόπως συνθήκες ανθρώπινης ανάπτυξης. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια επομένως λειτουργεί ως καταλύτης στη θεμελίωση και στην υλοποίηση της έννοιας της ανθρώπινης ασφάλειας. Υπό αυτήν την έννοια η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δεν μπορεί να διακριθεί από το κράτος δικαίου, παρά μόνο να συνιστά το μέτρο ποιοτικής αξιολόγησης του τελευταίου, όπως άλλωστε κατοχυρώνεται και στον καταστατικό χάρτη (σύνταγμα) μιας χώρας.

Η μετανάστευση συνεπώς από ανθρωπιστική κρίση ανάγεται σε κρίση ασφαλείας που αξιώνει ειδικής μεταχείρισης και ειδικών μέτρων καταστολής(Λαμπαδάρη).Σηματοδοτείται τοιουτοτρόπως η σύγκρουση μεταξύ ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων που στο πλαίσιο ειδικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) συνιστά μια από τις θεμελιώδεις αξίες αλλά και προστασίας προσωπικών δεδομένων και διασφάλισης ακεραιότητας με την εισαγωγή ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα της Ένωσης. Αποτέλεσμα είναι να κλυδωνίζεται ο ενιαίος χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης(Λαμπαδάρη)ο οποίος μετατρέπεται (αναβαθμίζεται) σε συγκεκριμένο, καθοριστικό πεδίο στατιστικής και ανάλυσης κινδύνου.

Η ομάδα διεθνούς μετανάστευσης επεσήμανε ότι στα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των προσώπων συγκαταλέγονται(international commission of jurists, 2021, σελ.39)

- το δικαίωμα στη ζωή, ελευθερία και προσωπική ασφάλεια
- το δικαίωμα να μην συλλαμβάνεται κάποιος αυθαίρετα
- το δικαίωμα παροχής ασύλου σε περίπτωση δίωξης
- το δικαίωμα σεβασμού στη θρησκευτική και πολιτισμική ιδιαιτερότητα
- το δικαίωμα προστασίας από την κακοποίηση και εκμετάλλευση, βασανιστήρια, σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση
- το δικαίωμα στη δίκαιη δίκη και στην νόμιμη επανόρθωση
- το δικαίωμα προστασίας οικονομικών, κοινωνικών και μορφωτικών του δικαιωμάτων
- το δικαίωμα πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, στα μέσα επιβίωσης, στην κοινωνική ασφάλιση, στην επαρκή στέγαση, στις δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας
- το δικαίωμα διασφάλισης ένδικων βοηθημάτων για τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους

Για να αναγνωριστεί το καθεστώς του πρόσφυγα σύμφωνα με την σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες πρέπει να συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια(unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2018/01/04-symvasiprotokollo.pdf):

- δικαιολογημένος φόβος δίωξης
- η δίωξη να οφείλεται σε λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων
- το πρόσωπο να βρίσκεται εντός της χώρας υπηκοότητας ή αν πρόκειται για ανιθαγενή εντός της χώρας της συνήθους διαμονής
- το πρόσωπο να αδυνατεί ή να αρνείται εξαιτίας του φόβου της δίωξης να υπαχθεί στην προστασία της χώρας αυτής

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες έχει αναγνωρίσει κατηγορίες καταστάσεων που συνιστούν δίωξη όπως(unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/05/handbookcriteria.pdf):

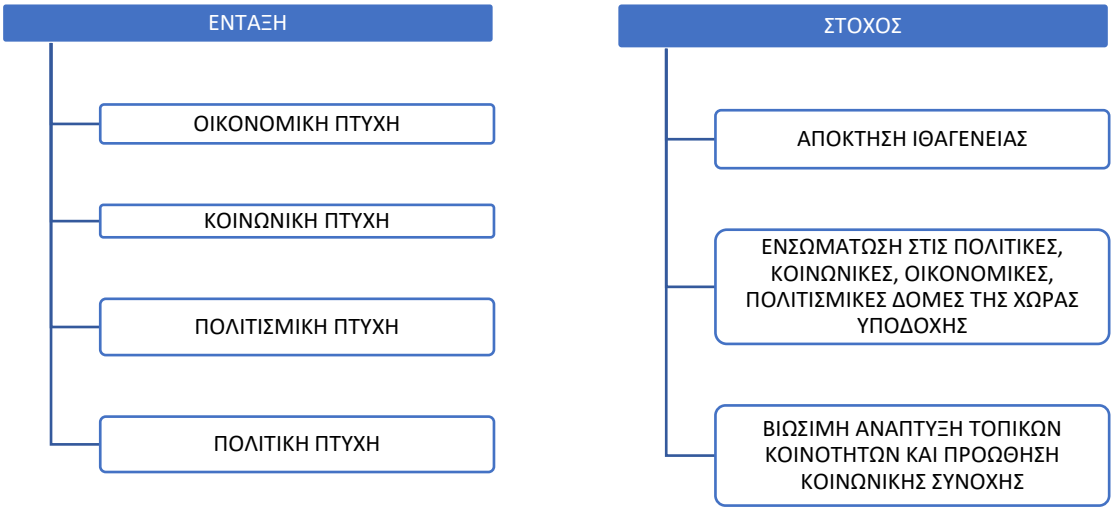
- απειλή για τη ζωή ή την ελευθερία
- διάκριση με σοβαρές βλαπτικές συνέπειες για τον ενδιαφερόμενο
- ποινική δίωξη ή φόβος δίωξης για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στον ορισμό του πρόσφυγα ή υπερβολικά αυστηρή ποινή

Εξετάζονται τόσο η υποκειμενική κατάσταση του προσώπου κατά περίπτωση συνδυαστικά με την προσωπικότητα του αιτούντος όσο και η διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών με βάση την τεκμηρίωση και τους ισχυρισμούς του αιτούντος.

Το άρθρο 98 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας ορίζει την υποχρέωση των πλοίων για παροχή βοήθειας σε όποιον βρίσκεται στη θάλασσα και κινδυνεύει να πνιγεί και να πλεύσουν για τη διάσωση ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο(eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:21998A0623%2801%29).Κάθε παράκτιο κράτος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για την ίδρυση, λειτουργία και συντήρηση επαρκούς και αποτελεσματικής υπηρεσίας έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα και όταν το απαιτούν οι περιστάσεις να συνεργάζεται με τα γειτονικά κράτη. Η Διεθνής Σύμβαση για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 υποχρεώνει τα κράτη να εξασφαλίζουν την παροχή βοήθειας σε κάθε άτομο που βρίσκεται σε κίνδυνο στη θάλασσα(cylaw.org/nomoi/arith/1994_3_005.pdf).

ΟΓενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών προσδιόρισε το κράτος δικαίου σε παραλληλισμό με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως μηχανισμό εκπλήρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η προστασία των δικαιωμάτων καθίσταται αδύνατη δίχως την υλοποίηση βασικών αρχών, όπως της ισότητας βάσει του νόμου, της λογοδοσίας ενώπιον του νόμου και της δικαιοσύνης(United Nations and the Rule of law,2019).Στο ψήφισμα S/2004/616 προσδιορίζεται ότι η ειρήνη και η σταθερότητα μπορούν να επικρατήσουν μόνο αν ο πληθυσμός αντιληφθεί τα πολιτικά φορτισμένα ζητήματα όπως οι εθνικές διακρίσεις, η ανακατανομή του πλούτου και των κοινωνικών υπηρεσιών, η κατάχρηση εξουσίας, η άρνηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας ή ιθαγένειας και οι εδαφικές διαφορές μεταξύ των κρατών μπορούν να αντιμετωπιστούν με νόμιμο και δίκαιο τρόπο(UN Security Council,2004).

Η ένταξη συνιστά τον καταληκτικό στόχο των χωρών υποδοχής, για την αποδοχή των μεταναστευτικών ροών, μια διαδικασία που ερείδεται στην «αμφίδρομη ενσωμάτωση». Η «αμφίδρομη μετανάστευση» αποτελεί κομβικό όρο που δείχνει τις συντονισμένες προσπάθειες τόσο των τοπικών κοινοτήτων για την στήριξη των μεταναστών όσο και των μεταναστών για την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της χώρας υποδοχής(ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ,2020).Βάσει του Συμβουλίου της Ευρώπης(2008), η ένταξη ως διαδικασία είναι προϊούσα 4 ουσιωδών πτυχών(ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ,2020).

Εικόνα3: Η ένταξη ως διαδικασία και ως στόχος: ταδεδομένα αντλήθηκαν από: eprints.bournemouth.ac.uk/36124/Leontisis%20et%20al%202020%20%28Dianeosis%29.pdf

Οι υιοθετούμενες προσεγγίσεις πρόληψης του εγκλήματος και ο τρόπος εφαρμογής τους από τους αντίστοιχους φορείς πρέπει να λαμβάνουν υπόψιν τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα των μειονοτήτων όπως των μεταναστών και τη διάσταση του φύλου. Συγκεκριμένα τα θεμελιώδη ζητήματα της ολοκληρωμένης διακυβέρνησης της μετανάστευσης στο πλαίσιο του κράτους δικαίου αφορούν ♦στην προστασία των δικαιωμάτων♦στην αποποινικοποίηση ♦στην καταπολέμηση των διακρίσεων και της ξενοφοβίας♦στην πρόσβαση σε συνθήκες αξιοπρεπούς εργασίας – υγείας – κοινωνικής προστασίας ♦στη δικτύωση των μεταναστών ♦στον σεβασμό στην οικογενειακή ζωή και στη διατήρηση οικογενειακών δεσμών ♦στη χάραξη ευαίσθητης πολιτικής στο φύλο και στα παιδιά♦στην συνδρομή σε μετανάστες που διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο(Global Migration Policy,2013).Η οικοδόμηση μηχανισμών καταγγελιών σωρευτικά με την παροχή κατάλληλης αρωγής και στήριξης στο πλαίσιο μιας θυματοκεντρικής κουλτούρας(Cyprus refugee council,2021)αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της προσωπικής ασφάλειας των ατόμων στην πρόληψη συγκρούσεων και απειλητικών κοινωνικών προκλήσεων. Ενώ η υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης και ευαίσθητης στους μετανάστες προσέγγισης της επιβολής του νόμου δύναται να επιτρέψει στους μετανάστες να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο δια της συμμετοχής τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στα φόρουμ μέσω των κοινοτήτων τους, συμβάλλοντας στην πρόληψη του εγκλήματος και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής.

Σύμφωνα με την 2001/220/ΔΕΥ Απόφαση – Πλαίσιο σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες θα πρέπει να υπάρχει μια ολιστική προσέγγιση στη διαχείριση και αντιμετώπιση των αναγκών των θυμάτων, ώστε να εξαλείφονται αποσπασματικές ή ασυνεπείς λύσεις που θα διαιωνίσουν την κρίση(Χουλιάρας,2021).Στο άρθρο 2 ειδικότερα επισημαίνεται ότι

*«κάθε κράτος μέλος εξακολουθεί να καταβάλλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να διασφαλίσει στα θύματα μεταχείριση που βασίζεται στον οφειλόμενο σεβασμό της αξιοπρέπειάς τους κατά τη διαδικασία και αναγνωρίζει τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντά τους ιδίως στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας».*Ωστόσο επί του άρθρου 15 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) σε νομολογία στην υπόθεση Lawless επισημαίνεται το εξής:*«η κυβέρνηση κάθε συμβαλλόμενου μέρους έχει το δικαίωμα σε περίπτωση πολέμου ή δημοσίου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους να λάβει μέτρα που παρεκκλίνουν από τις υποχρεώσεις από την σύμβαση»*(Τσάτσος,2020).

Άμεσα συνυφασμένο με το κράτος δικαίου είναι η συμμετοχή αρχών επιβολής του νόμου, υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και γενικά όλων των υπεύθυνων για θέματα υψηλής πολιτικής εγχώριων δυνάμεων (οριζόντια διάσταση). Επιχειρησιακά οι δυνάμεις αυτές υποστηρίζονται και συμπληρώνονται από τη διεθνή, ενωσιακή και περιφερειακή συνεργασία (κάθετη διάσταση). Ένα βασικό μέτρο που εφαρμόζεται από υπεύθυνους ενδιαφερόμενους φορείς στην πολιτική της μετανάστευσης είναι η αρχή του «μη βλάπτειν».Ως ανθρωπιστική αρχή επιτάσσει την αποτροπή τυχόν αρνητικών επιπτώσεων από ενέργειες που πλήττουν σοβαρά την ακεραιότητα της ανθρώπινης σύστασης(Cyprus refugee council,2021).

Η επιδίωξη της αλήθειας, της λογοδοσίας, της επανόρθωσης, της διατήρησης της ειρήνης, της οικοδόμησης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου θα πρέπει να συνιστούν τόσο τα κριτήρια χάραξης μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής αναφορικά στην ανακούφιση και προστασία των πληγέντων από παραβιάσεις δικαιωμάτων ατόμων όσο και το οπλοστάσιο του δικαιοδοτικού συστήματος.Η αποτελεσματικότητα και η ανεξαρτησία του δικαιοδοτικού συστήματος κρίνεται στη θωράκιση της εμπιστοσύνης του κοινού στην κρατική ικανότητα επιβολής του νόμου(UN Security Council,2004).Η δικαιοσύνη στο πλαίσιο αυτό συνεπάγεται το σεβασμό των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, των συμφερόντων των θυμάτων και την ευημερία της κοινωνίας γενικότερα(UN Security Council,2004).

Η αποτελεσματικότητα των διπλωματικών διαβεβαιώσεων, τα οποία υποχρεώνουν τις χώρες προορισμού και δη καταγωγής να μην προβαίνουν σε παραβιάσεις ουσιωδών θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπονομεύεται από το γεγονός ότι απουσιάζει ο εκτελεστός χαρακτήρας και δεν είναι δεκτικές δικαστικού ελέγχου. Συνεπώς δεν μπορεί η αξιοποίησή τους να συνιστά δικαιολόγηση από ένα κράτος της κατάλυσης της αρχής της μη επαναπροώθησης(echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf).Ωστόσο εδώ ανακύπτει ένα ερώτημα, όπως το γιατί το Διεθνές Δίκαιο δεν παρεμβαίνει στις χώρες καταγωγής των διωκόμενων ατόμων και δη όταν παραβιάζουν τις διπλωματικές διαβεβαιώσεις για την απόδοση αυτών διεθνούς ευθύνης.Βάσει του διεθνούςδικαίου ή θα επιτραπεί ανθρωπιστική επέμβαση είτε (1) ειρηνικού χαρακτήρα με σκοπό τη θεσμική αποκατάσταση είτε (2) συνδυαστικής με χρήση

βίας ειδικά όταν η παραβίαση από το συγκεκριμένο κράτος συνιστά εθνοκάθαρση, έγκλημα πολέμου, γενοκτονία στο πλαίσιο συλλογικής ασφάλειας είτε (3) συνδυαστικής με χρήση βίας από ένα εξουσιοδοτούμενο από το Συμβούλιο Ασφαλείας κράτος το οποίο πιστεύει ότι η τακτική της παραβίασης από μια χώρα έχει υβριδικό χαρακτήρα επίθεσης με εμφανείς συνέπειες ή επηρεάζει περισσότερο τους διαμένοντες εκεί υπηκόους του ή θα επιτραπεί κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας παραπομπή της χώρας που παραβιάζει συστηματικά θεμελιώδη δικαιώματα στο συσταθέν από εκείνο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο. Απεναντίας η ευθύνη μετακυλίεται στις λοιπές χώρες οι οποίες καλούνται να σηκώσουν το βάρος της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών.

Όσα εμπίπτουν στην κατηγορία των διεθνών ειδεχθών εγκλημάτων υπόκεινται στο καθεστώς της οικουμενικής δικαιοδοσίας σύμφωνα με την οποία κάθε κράτος δύναται να εκδικάζει ορισμένα εγκλήματα ανεξαρτήτως του τόπου τελέσεως και της εθνικότητας των αυτουργών ή των θυμάτων ή να προβεί σε έκδοση δραστών σε άλλο κράτος. Η έννοια της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μετά την ανθρωπιστική επέμβαση στην Αϊτή (1999) εμπλουτίζεται με την ανασυγκρότηση θεσμικών δομών, τη δημοκρατική ενίσχυση και την αποκατάσταση του κράτους δικαίου.

Τα κράτη όταν προβαίνουν σε αυστηροποίηση μέτρων ελέγχου των συνόρων τους θα πρέπει εκείνη να υποστηρίζεται από το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εμφορείται με τις θεμελιώδεις αρχές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η παράτυπη μετανάστευση δεν πρέπει να λογίζεται ως εθνικό ποινικό αδίκημα που αξιώνει το μέτρο της απέλασης ή της αυθαίρετης κράτησης μεταναστών, την ίδια στιγμή που αυτή η λογική αντιμετώπισης τροφοδοτεί ξενοφοβικές αφηγήσεις και ενισχύει την κουλτούρα της περιθωριοποίησης. Σύμφωνα με την επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία των Δικαιωμάτων όλων των διακινούμενων και των μελών των οικογενειών τους η παράτυπη μετανάστευση δεν συνιστά έγκλημα.Απεναντίας η ποινικοποίησή της υπερβαίνει του μέτρου της αναλογικότητας, της αναγκαιότητας, της καταλληλότητας και του νόμιμου συμφέροντος των κρατών μελών για την προστασία των εδαφικών τους συνόρων. Η κράτηση και η απέλαση ως μέτρα θα πρέπει να θεωρούνται εύλογα, αναγκαία και αναλογικά υπό το πρίσμα εκτίμησης των ατομικών περιστάσεων(OHCR).Οι διεθνείς κανόνες ορίζουν ότι στον έλεγχο της μετανάστευσης η κράτηση πρέπει να είναι η εξαίρεση και όχι ο κανόνας. Ακολούθως, πρέπει να είναι το έσχατο μέτρο που θα επιβάλλεται μόνο στην μη δυνατότητα αξιοποίησης εναλλακτικών μέτρων (π.χ. υποχρέωση αναφοράς στις αρχές, περιορισμός κατοικίας)(echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf,σελ.173).Το ευρωπαϊκό δικαστήριο δικαιωμάτων του ανθρώπου συμπεριλαμβάνει στην παραβίαση του άρθρου 8 ως συνιστώσα την παρεμπόδιση, εξαιτίας του μέτρου της απέλασης, διατήρησης οικογενειακών επαφών και ανάπτυξης οικογενειακής

επικοινωνίας(echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf,σελ.143).Η Αφρικανική Επιτροπή έχει δεχθεί ότι απέλαση προσώπου που οδηγεί σε χωρισμό μελών οικογενείας συνεπάγεται εκχώρηση εύλογου χρόνου στο πρόσωπο αυτό για τη διαδικαστική διεκπεραίωση της αναχώρησής του και τη διατήρηση της οικογενειακής επαφής(echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf,σελ.144).Τα παιδιά θεωρούνται ευάλωτης κατηγορίας και υπόκεινται σε ειδικά μέτρα μεταχείρισης με γνώμονα την αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού.

Η αρχή της μη επαναπροώθησης είναι μια θεμελιώδης αρχή, η σημασία της οποίας διαφαίνεται στον περιορισμό της διακριτικής ευχέρειας των αρχών στη χρήση του μέτρου της απέλασης και συνεπώς στην παρεμπόδιση ανάδειξης αυθαίρετης συμπεριφοράς. Υλοποιείται μόνο κατόπιν απόδειξης από τον προσφεύγοντα πραγματικού κινδύνου δίωξης ή σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα προορισμού ή καταγωγής(echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf).Το κράτος φέρνει στην συνέχεια το βάρος της ευθύνης με προσκόμιση πληροφοριών για την εφαρμογή ή μη της αρχής της επαναπροώθησης ακόμη και για την άρση της σε περίπτωση που κρίνεται ο αρχικός δικαιολογημένος φόβος δίωξης στην συνέχεια ανυπόστατος. Ο επαναπατρισμός των προσφύγων, δε, πραγματοποιείται μόνο ύστερα από ελεύθερη έκφραση της βούλησής τους (echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf).

Σε διάσταση με την ασφάλεια δικαίου το νομικό καθεστώς των μεταναστών και των αιτούντων ασύλου διέπεται από έναν κατακερματισμό.Η θεσμική ευθύνη διαχείρισης επιμερίζεται μεταξύ πολυεπίπεδων διαστάσεων φορέων, κεντρικών (κυρίως την ευθύνη των αιτήσεων διεθνούς προστασίας) – περιφερειακών (χορήγηση αδειών διαμονής και παροχής κοινωνικής ασφάλειας) – τοπικών (ένταξη μεταναστών και υποστήριξη διαβούλευσης). Γεγονός είναι ότιη μεταναστευτική πολιτική μετατρέπεται σε πολιτική επικουρικής διακυβέρνησηςμε συχνάαλληλεπικαλυπτόμενες αρμοδιότητες. Η οικογενειακή επανένωση, οι άδειες εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης, οι θεωρήσεις επενδυτών και οι άδειες διαμονής θεωρούνται τα αποκλειστικά μέσα νομιμοποίησης διέλευσης εισόδου.

2.6 *Η νέα προσέγγιση του μεταναστευτικού προβλήματος*

Στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας οι παραδοσιακές αντιλήψεις για το κράτος αναδομούνται. Αξιολογώντας τον αντίκτυπο της μετανάστευσης στην κρατική κυριαρχία, η μετανάστευση πλέον αντιμετωπίζεται με όρους δημοκρατικών αξιών, ανοχής, συμμετοχικότητας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιτάσσοντας τη λήψη στρατηγικών μέτρων από τα κράτη ένταξης και τη δημιουργία πραγματικών, ικανών μηχανισμών εφαρμογής(IDEA,2017).Συντελείται μια μετατόπιση των παραδοσιακών δικαιωμάτων σε δικαιώματα μειονοτήτων, τα οποία νοούνται ως διασφάλιση δικαιωμάτων μεταναστών και κρατικές ευθύνες για την προστασία των θεμελιωδών

δικαιωμάτων των μεταναστών(IDEA,2017).Τη βάση της μεταναστευτικής διαχείρισης εντός των χωρών αποτελούν η λογοδοσία, διαφάνεια, ανάληψη ευθύνης μέσω σχεδιασμών πολιτικών πρόληψης και αντίδρασης σε «τιτλοποιούμενες» πρακτικές αποσύνθεσης της κοινωνικής συνοχής(IDEA,2017).Συνεπώς η μετανάστευση μετατρέπεται σε πολιτικό διακύβευμα που θέτει προκλήσεις στη δημοκρατική ποιότητα αναφορικά στην οικοδόμηση στρατηγικής ειρηνικής κουλτούρας, στην προώθηση της δίκαιης κατανομής των πόρων και της αναδιανεμητικής κοινωνικής δικαιοσύνης, στην αναπτυξιακή πολιτική, στη δίκαιη εκπροσώπηση. Η πολυπολιτισμική προσέγγιση της ανθρώπινης ασφάλειας υπόσχεται την ανάπτυξη μιας πολιτικής κουλτούρας στην οποία η κοινωνία «ασφαλειοποιείται».Τα άτομα υπό αυτό το πρίσμα δεν νοούνται έξω από την προστασία των δικαστικών και αστυνομικών αρχών με σκοπό την υπέρβαση της χομπσιανής «κατάστασης της φύσης» και την εδραίωση διεθνούς ειρήνης(Turan, & Akcay,2021).Στο πλαίσιο της ανθρώπινης ασφάλειας η μετανάστευση είναι αποτέλεσμα κακής πολιτειακής λειτουργίας και αυξημένης διαφθοράς ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες που χαρακτηρίζονται από ελλιπή σεβασμό αρχών κράτους δικαίου και ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνδυαστικά με την αυξημένη φτώχεια, οικονομική συρρίκνωση και ενίοτε αυξημένες εντάσεις και αυξημένη βία στο εσωτερικό τους. Αποτέλεσμα είναι η αδυναμία διασφάλισης του αγαθού της δημόσιας ασφάλειας γεγονός το οποίο αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης του μηχανισμού της εσωτερικής ασφάλειας των χωρών αυτών.Την ευθύνη αυτήαναλαμβάνουνοι δημοκρατικές χώρες στο πλαίσιο παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας. Η οικοδόμηση ειρηνικών βιώσιμων κρατών δια του εξορθολογισμού των εγχώριων δομών και της αποκατάστασης των θεσμών με πυρήνα την αναπτυξιακή πολιτική και τη χρηστή διακυβέρνηση δίνεται ως λύση στα αποτυχημένα κράτη(Turan, & Akcay,2021),όπως προσδιορίζονται από τον δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης, και στα κράτη – παρίες, εντός των οποίων αναπτύσσονται τρομοκρατικές οργανώσεις. Συνεπώς η διαχείριση της μετανάστευσης ξεπερνά την παραδοσιακή αντίληψη των απειλών που συνοδεύουν την μετανάστευση όπως τρομοκρατία, οργανωμένο έγκλημα, εγκληματικότητα.Η μετανάστευση αποποινικοποιείται στη λογική της ανάγκης της ενδυνάμωσης του δημοκρατικού ιδεώδους (α) στις αποσταθεροποιητικές πολιτικοκοινωνικά χώρες (β) στην εσωτερική ασφάλεια των δυτικών χωρών. Αναφορικά στην εσωτερική ασφάλεια των δυτικών χωρών, αναδύονται αποσταθεροποιητικές για τη κοινωνική ομαλότητα, βιωσιμότητα και το κράτος δικαίου απειλές, η ξενοφοβία, η περιθωριοποίηση (γκετοποίηση) και η ρητορική μίσους. Η ρητορική μίσους θεωρείται ότι συνιστά δημόσια απειλή στη διαπολιτισμική επικοινωνία που διαρρηγνύει τα θεμέλια της ειρηνικής συνύπαρξης μέσω της κοινωνικής πόλωσης και της άρνησης του δικαιώματος συμμετοχής στη δημόσια σφαίρα(Wasilewski,2019).Οι πόλεμοι, συγκρούσεις και βία που αναπτύσσονται στο εσωτερικό από την τιτλοποιημένη μετανάστευση μπορούν κάλλιστα να αποτραπούν μέσω της ανάληψης της διαδικασίας τιτλοποίησης υπό έλεγχο ή της καθοδήγησης με φιλικό τρόπο(Turan, &Akcay,2021).Το ζήτημα της μετανάστευσης προλείανε το έδαφος για την

άνοδο της πολυπολιτισμικότητας(Turan,& Akcay,2021).Στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας εάν τα άτομα και οι κοινωνίες δεν είναι ασφαλή ούτε τα έθνη κράτη μπορούν να είναι(Turan, & Akcay,2021).

2.7 *Η στρατιωτικοποίηση της μετανάστευσης*

Στο πλαίσιο της σταθεροποίησης από το βαθμό έντασης της μεταναστευτικής κρίσης ενισχύεται η αστυνόμευση. Εντός της αστυνόμευσης παρατηρείται μια ασαφής διάκριση (κατανομή) μεταξύ των ρόλων της στρατιωτικής και πολιτικής αστυνόμευσης(assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/784010/Chapter_3_Stabilisation__security_and_justice.pdf).Ο στρατός για την επιτυχή και αποτελεσματική δίωξη ενώπιον πολιτικού ή ποινικού δικαστηρίου μπορεί να κληθεί να διεξάγει δραστηριότητες επιβολής του νόμου αφορώντας καταστάσεις συγκρούσεων, υψηλού επιπέδου κινδύνου απειλής και έλλειψης τοπικής πολιτικής ικανότητας(Ginkel, & Paulussen,2015). Οι προκλήσεις σχετίζονται με την ετοιμότητα των στρατιωτικών όσον αφορά στην τεχνογνωσία και στην εκπαιδευτική προετοιμασία, στην συλλογή, επιλεξιμότητα και αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων, στην εξέταση και παροχή ασφαλείας μαρτύρων, στην σύμπλευση εισαγγελικών καθηκόντων και επιχειρησιακών στρατιωτικών στόχων, και στην επικοινωνία και στον συντονισμό με λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη(Ginkel, & Paulussen,2015).

Ο έλεγχος των συνόρων αποτελεί διακύβευμα μεταξύ της κρατικής κυριαρχίας και της διεθνούς υποχρέωσης των κρατών για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η διακυβέρνηση της μετανάστευσης συνυφαίνεται με την εγκληματοποίηση των συνόρων όπως διαφαίνεται τόσο στην ευρεία χρήση της διοικητικής κράτησης και της απέλασης όσο και στην χρήση στρατιωτικοποιημένων μεθόδων τεχνο-πρόληψης με σκοπό την ρύθμιση της ταυτότητας και του ανήκειν. Η δημόσια ασφάλεια στρατιωτικοποιείται στην αρχή της πρόληψης στα έγκατα ενός προληπτικού κράτους που συνενώνει τις ποινικοκατασταλτικές με τις στρατιωτικές δράσεις. Η συνύφανση της μετανάστευσης με την εγκληματοποίηση και παρανομοποίηση οδηγεί στον εναγκαλισμό της θεσμικής πατρωνίας δημιουργώντας συνθήκες θεσμικής υποταγής και εξαναγκασμού με αντάλλαγμα την μη αξιοποίηση μέτρων όπως φυλάκιση ή απέλαση. Η διαδικασία αυτή κηλιδώνει την δικαιοκρατική έννομη τάξη της χώρας και εξανδραποδίζει τους πολίτες της, ενταγμένους και μη.

Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί συμβάλλουν στην εξακρίβωση ατόμων διεθνούς προστασίας συμμετέχοντας ενεργά επί τόπου στον εντοπισμό, στην καταγραφή και στη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και στηρίζοντας τα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής(European Court of auditors,2019).Οι χάρτες hot spot εγκλήματος καταγράφουν διεξοδικά περιοχές με υψηλό βαθμό επικινδυνότητας και διαταραχής ώστε η αντίστοιχη ανάληψη επιχειρησιακής δράσης να είναι ικανή και κατάλληλη(Eck).

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) λειτουργούν μηχανισμοί αντιμετώπισης διασυνοριακού εγκλήματος όπως η υπηρεσία Europol, η υπηρεσία Eurojust, η υπηρεσία Frontex, το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν(Ψαρόσβερκας,2018).Αυξάνεται η χρήση τεχνολογικά αναβαθμισμένων μεθόδων επιτήρησης, όπως διεξάγονται στις επιχειρησιακές στρατηγικές στην ανατολική Μεσόγειο. Χαρακτηριστική είναι η EUNAVFOR Med Sophia η οποία μετέπειτα μετεξελίχθηκε στην EUNAVFOR MED IRINI (25 Μαρτίου 2020)(Ντόζιτς,2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 *Ερευνητικά ερωτήματα*

Τα ερευνητικά ερωτήματα συμβάλλουν στην επικέντρωση του ερευνητικού μας θέματος.Το ερευνητικό θέμα συγκεκριμενοποιείται μέσω κατηγοριοποίησης και ταξινόμησης μεταβλητών – εννοιών σε δείκτες και διαστάσεις. Τα ερευνητικά ερωτήματα συνιστούν την πεμπτουσία της βιβλιογραφικής αναζήτησης και του ερευνητικού σχεδιασμού: απώτερος σκοπός είναι η κατάδειξη λεπτομερούς περιγραφής δεδομένων και συνακόλουθα η απόρριψη αποκλίσεων. Συνεπώς τα ερευνητικά ερωτήματα συγκροτούν τη λυδία λίθο αποσαφήνισης του ερευνητικού θέματος ώστε να γίνεται εύλογα κατανοητό από τον αναγνώστη. Τα ερευνητικά ερωτήματα, αν μη τι άλλο, αναδεικνύουν τον προβληματισμό που υπάρχει στην σκέψη του ερευνητή επί ενός θέματος ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας. Επιθυμία του ερευνητή είναι η διεκπεραίωση των θεωρητικών του υποθέσεων και η διατύπωση κανονικοτήτων που διέπουν την κοινωνική πραγματικότητα.

Εφαρμόζοντας στη συγκεκριμένη περίπτωση, το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα το οποίο απασχολεί είναι το πώς εφαρμόζεται η αρχή του κράτους δικαίου στην ασφάλεια της μετανάστευσης, με διάσταση την ανθρώπινη ασφάλεια, τη δημόσια τάξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, χρησιμοποιώντας τα θεωρητικά αποτελέσματα στην περίπτωση της Ελλάδας. Εφόσον το ερευνητικό θέμα, η εφαρμογή του κράτους δικαίου στην ασφάλεια της μετανάστευσης, με μελέτη περίπτωσης την ελληνική μεταναστευτική πραγματικότητα, συγκεκριμενοποιείται στις διαστάσειςτης ανθρώπινης ασφάλειας, της δημόσιας τάξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα συνεπακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα που υποστηρίζουν την ερευνητική σκέψη (δομή) είναι:

- Ποιες είναι οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση;
  - Αναλύεται
    - Πώς συσχετίζονται οι προκλήσεις με την ανθρώπινη ασφάλεια;
      - Συγκεκριμένη ανάλυση
        - ✓ Ποιος ο αντίκτυπος των προκλήσεων από την μετανάστευση στο δείκτη του κράτους δικαίου, δημόσια τάξη;
        - ✓ Ποιος ο αντίκτυπος των προκλήσεων από την μετανάστευση στο δείκτη του κράτους δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα;
- Ποιο είναι και πώς χαρακτηρίζεται το πολιτικό πλαίσιο ασφαλείας της Ελλάδας ως προς την μετανάστευση;
  - Αναλύεται
    - Η πρόκληση της μετανάστευσης στην ελληνική δημόσια τάξη

- Η ελληνική πολιτική απάντηση στην πρόκληση της μετανάστευσης στην εφαρμογή ανθρωπίνων δικαιωμάτων

3.2 *Η αρχή του κράτους δικαίου στην πολιτική της μετανάστευσης με διάσταση τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη ασφάλεια*

Η διεξαγωγή της έρευνας στηρίζεται στην ερμηνευτική μέθοδο και αναφέρεται στην αναγκαία και ικανή συνθήκη, της αρχής του κράτους δικαίου, δίχως την οποία δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη ασφάλεια, σε ακανθώδεις τομείς της μετανάστευσης, όπως ένταξης, χορήγησης ιθαγένειας – υπηκοότητας, άδειας παραμονής, καθεστώτος ασυλίας (ανθρώπινα δικαιώματα και ανθρώπινη ασφάλεια από την πλευρά του μετανάστη) και απέλασης, προστασίας δημόσιας ασφάλειας και τάξης από την εγκληματικότητα – οργανωμένο έγκλημα – τρομοκρατία (ανθρώπινα δικαιώματα και ανθρώπινη προστασία από την πλευρά των ημεδαπών). Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη ασφάλεια από την πλευρά του μετανάστη και τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη ασφάλεια από την πλευρά του πολίτη συγκλίνουν στην παροχή κατάλληλων δομών συμμετοχικής διακυβέρνησης από τους μετανάστες με σκοπό την οικοδόμηση ειρηνικών, ασφαλών και ανθεκτικών κοινοτήτων. Έτσι το κράτος δικαίου είναι μια οργανωτική αρχή (ικανή και αναγκαία συνθήκη) που αναδιαμορφώνει το πλαίσιο της κοινωνικής δικαιοσύνης, και εστιάζει στην υπεροχή του νόμου, στη δικαστική προστασία - πρόσβαση στη δικαιοσύνη και αξίωση αποκατάστασης, στην οικοδόμηση μηχανισμών καταγγελιών, στην ενίσχυση της ποινικής λειτουργίας.Με άλλα λόγια εστιάζει στην ενίσχυση της αστυνόμευσης αλλά και στην οικοδόμηση χρηστής διακυβέρνησης, πολιτικής σταθερότητας, δίκαιης εκπροσώπησης, ισότιμης μεταχείρισης, πάταξης διαφθοράς, λογοδοσίας. Συνεπώς η αντιμετώπιση και η διαχείριση του τρομοκρατικού – εγκληματικού δικτύου έγκειται στη δημιουργία και ενδυνάμωση καθεστώτος ασφαλείας και δικαιοσύνης που στηρίζεται στην κοινοτική διακυβέρνηση και μείωση ευκαιριών εγκληματογένεσης,ενσωματώνει τη θυματοκεντρική προσέγγιση χρησιμοποιώντας ως μέσα, διαύλους, εργαλεία τις προαναφερθείσες δικαιοκρατικές δομές και δικαιοκρατικούς μηχανισμούς. Το κράτος δικαίου επιτάσσει μια πολιτική ασφαλείας η οποία εξισώνεται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη ασφάλεια. Αποτέλεσμα αυτών είναι η εμπέδωση της κοινωνικής συνοχής, αρτιότητας και η ενδυνάμωση του ατόμου και του τοπικού επιπέδου. Η πολιτική ασφαλείας απαιτεί μια προληπτική διαχείριση εν δυνάμει κρίσεων και κινδύνων ώστε να μη διαταραχθεί το οικοδόμημα του κράτους δικαίου.Διακρίνεται τόσο στη θετική, όπου οι αρχές οφείλουν να εγγυώνται τα ανθρώπινα δικαιώματα όσο και στην αρνητική, όπου οι αρχές οφείλουν να απόσχουν από κάθε είδους αυθαιρεσίας και διαφθοράς που υποβιβάζουν την ανθρώπινη ακεραιότητα και αξιοπρέπεια.

3.3 *Μεθοδολογία*

Η διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία θα εστιάζει στην αναδίφηση διαδικτυακών πηγών (βιβλιογραφική ανασκόπηση), ελληνόγλωσσων και αλλόγλωσσων, σχετικών με το θέμα, αφορώντας κατεξοχήν επιστημονικά άρθρα(βιβλιογραφική επισκόπηση), πορίσματα από οργανισμούς και ινστιτούτα, ελληνική νομοθεσία και εκθέσεις από φορείς και οργανισμούς που αξιολογούν την ελληνική πολιτική(ποιοτική ανάλυση / περιγραφική έρευνα). Η βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως εν προκειμένω διεξάγεται μέσω επιστημονικών άρθρων, αποτελεί την επιστημονική βάση της ερευνητικής διαδικασίας.Χαρακτηρίζει το βάθος και την ποιότητα της έρευνας ενώ αποτελεί το οικοδόμημα για την ερμηνευτική ανάλυση των ευρημάτων και πορισμάτων (ανασκόπηση) ώστε να διαμορφωθούν κατάλληλα οι μεταβλητές.Εν προκειμένω οι μεταβλητές επί των οποίων οικοδομείται η ερευνητική δομή είναι κράτος δικαίου – μετανάστευση.Η ερευνητική δομή είναι η εφαρμογή του κράτους δικαίου στην μετανάστευση υπό το πρίσμα της ανθρώπινης ασφάλειας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εξεταζόμενη πτυχή της δημόσιας τάξης, όπως η τελευταία (α) αφορά στην εγκληματικότητα – τρομοκρατία – οργανωμένο έγκλημα (β) στην κοινωνική συνοχή δια μέσου εξισορρόπησης δικαιωμάτων μεταναστών και προσφύγων και εθνικής ασφάλειας. Για τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων αξιοποιείται η περιγραφική μέθοδος μέσω πορισμάτων και εκθέσεων από φορείς, οργανισμούς, ινστιτούτα, για να προσδώσουν αξιοπιστία και συμβάλλουν στην εγκυρότητα της ποιοτικής ανάλυσης και ερμηνευτικής αξιολόγησης. Η μεθοδολογία εστιάζει στην εκ βάθους ανάλυση και κατανόηση αναδύοντας συσχετισμούς. Επιχειρείται στο πλαίσιο αυτό μια καινοτόμο σύνθεση, σκοπός της οποίας είναι να δείξει την είσδυση μιας πολιτικής (μετανάστευσης) στην σφαίρα της συνταγματοποίησης (κράτος δικαίου).

Περαιτέρω κατανόηση των θεμελιωδών εννοιών επέρχεται και με την εμπειρική συγκεκριμενοποίηση (μελέτη περίπτωσης) της κοινωνικής διάστασης του φαινόμενου της μετανάστευσης στην περίπτωση της Ελλάδας.Σκοπός της κοινωνικής έρευνας είναι η θεμελίωση των θεωρητικών της αποτελεσμάτων στην εμπειρική πραγματικότητα, ώστε να εξασφαλίζεται η «κατανοητική εξήγηση» (verstehen). Με άλλα λόγια ο κοινωνικός κόσμος δεν αποκόβεται από την εμπειρική πραγματικότητα η οποία αποτελεί τόσο κριτήριο αντικειμενικής αξιολόγησης όσο και κριτήριο ελέγχου αιτιακών συνδέσεων μεταξύ μεταβλητών. Ορίζοντας την μελέτη περίπτωσης, αυτή συνιστά αποδεικτική μέθοδος (επαγωγικός συλλογισμός) της θεωρητικής σύνθεσης ενός κοινωνικού προβληματισμού, αιτιολογώντας δηλαδή τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ γεγονότων και αποτελεσμάτων. Αυτή η εστιασμένη κατανόηση αφορά σε μια συγκεκριμένη περίπτωση (case) η οποία συμβάλει στον αναστοχασμό και στην επαλήθευση θεωρητικών εννοιών και εμπειρικής διαστάσεως διεργασιών(Ξυνογάλου,2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 *Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση*

Οι ευπαθειες που συνοδευουν την μεταναστευση την καθιστα πηγη υλικων ευκαιριων και ως εκ τουτου ευαισθητη στις κερδοσκοπικες παρανομου χαρακτηρα σοβαρης υποστασης τακτικες. Σε αυτην την περιπτωση η μεταναστευση οχι μονο εργαλειοποιειται αλλα και ταυτιζεται με την εμπορια ανθρωπων και τη συγχρονη δουλεια, υποβαθμιζοντας τα εγγενη προς την ανθρωπινη αξια δικαιωματα που συνεπικουρουν την ανθρωπινη ασφαλεια: δικαιωμα ζωης, ακεραιοτητας, ελευθεριας, προσωπικης ασφαλειας(OHCR). Η συγχρονη δουλεια ειναι ενα συνθετο εγκλημα που χαρακτηριζεται απο τεραστια ποικιλομορφια και διαφοροποιηση εμπλεκομενων παραγοντων, ωστε το οργανωμενο εγκλημα και η διακινηση ανθρωπων να επηρεαζουν διαδικαστικα και την εφοδιαστικη αλυσιδα(Basum).

4.1.1 *Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση με δείκτη τη δημόσια τάξη*

Η τρομοκρατία και ο βίαιος εξτρεμισμός επιφέρουν διάβρωση των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου. Τείνουν να προκαλούν περαιτέρω αποσταθεροποίηση σε ευάλωτα γεωπολιτικά περιβάλλοντα αλλά και σε ευάλωτες περιοχές με την ανάπτυξη τρομοκρατικών δικτύων(Συμβούλιο της ΕΕ,2022).Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υπογραμμίζει τόσο την ανάγκη αποτροπής της μη μετεγκατάστασης τρομοκρατών μαχητών και των οικογενειών τους όσο και την λήψη προσαρμοσμένων στρατηγικών απορριζοσπαστικοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης(Συμβούλιο της ΕΕ,2022,σελ.6).Τονίζει ιδιαίτερα την ανάγκη παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στα πλέον κρίσιμα περιβάλλοντα, τη βοήθεια σταθεροποίησης σε χώρες που εξέρχονται από κρίσεις, την αναπτυξιακή συνεργασία και την αύξηση των επενδύσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού(Συμβούλιο της ΕΕ,2022,σελ.12).Στο ψήφισμα 60/288 Ηνωμένων Εθνών τονίζεται η ανάγκη διεθνούς συνεργασίας για την πρόληψη και καταπολέμηση της τρομοκρατίας, όπως συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του δικαίου των προσφύγων, του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Επισημαίνεται η ανάγκη να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα πριν από τη χορήγηση ασύλου προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο αιτών ασύλου δεν έχει εμπλακεί σε τρομοκρατικές δραστηριότητες(United Nation Global Counterterrorism Strategy).Στο ψήφισμα 1373 του Συμβουλίου Ασφαλείας επισημαίνεται ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται η μη κατάχρηση του

καθεστώτος του πρόσφυγα από τους δράστες, τους διοργανωτές ή τους διαμεσολαβητές τρομοκρατικών ενεργειών(United Nations Security Council,2001).

Άλλη διαταραχή (πρόκληση) έγκειται στη βίαιη εξέγερση, όπως χαρακτηριστικά συνέβη στην Γαλλία, το 2005, από μουσουλμανικές κοινότητες. Η εθνική επικράτεια κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ενώ το κράτος απαγόρευσε την κυκλοφορία(Ηλιόπουλος,2017,σελ.59).Η εγκληματική δράση συμμοριών διέπεται από τα εξής χαρακτηριστικά: την νοοτροπία της φατρίας και το διαχωρισμό της από τους «άλλους», την μανιχαϊστική αντίληψη, την πόλωση, την έλλειψη αισθήματος εδαφικότητας με την κοινωνία στην οποία ζουν, την ανάγκη δημιουργίας υποκατάστατης ταυτότητας με διαφορετικό σκέπτεσθαι από τη λοιπή κοινωνία και με προσμείξεις μυθολογικών, εξωραϊσμένων – εξιδανικευμένων αρχών μιας ιδιαίτερης και ανώτερης πατρογονικής εθνοπολιτισμικής παράδοσης(Ηλιόπουλος,2017,σελ.68-70).Η διακυβέρνηση των φατριών είναι ένας βασικός παράγων της κρατικής ασφάλειας, επί παραδείγματι στις περιπτώσεις διασυνοριακών καταναγκαστικών γάμων(Ertan & Yol,2019).Η ταυτότητα και η ανάπτυξη δεσμών μεταξύ ομογενών ατόμων σε μια ξένη χώρα (μειονοτήτων) ενισχύεται από τη διάπραξη εγκληματικών ενεργειών, επικρατέστερο στοιχείο της οποίας είναι η μη υπέρβαση αυτής της δυνατότητας και συνεπώς η πρακτικώς αδύνατη απόσχιση του ατόμου από την ομάδα(Ηλιόπουλος,2017,σελ.70).Ο τρόπος με τον οποίο μια εγκληματική ομάδα δύναται να αποσταθεροποιήσει την κοινωνική συνοχή και την κρατική λειτουργία εστιάζει σε μια διεργασία κλιμακωτού βαθμού έντασης φάσεων: ξεκινώντας από την ανάγκη κυριαρχίας σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή δια κατ' επανάληψης επίδειξης εγκληματικής δράσης, προβαίνοντας ύστερα στη δημιουργία κυκλώματος διαφθοράς με τμήματα του έννομου χώρου, τόσο κρατικά όσο και κοινωνικά (π.χ. προστασία σε κέντρα διασκέδασης, σε μαστροπεία, σε διακίνηση ναρκωτικών)(Ηλιόπουλος,2017,σελ.72-73).Όσο ο χώρος της διαφθοράς αυξάνεται, εντείνεται η αυτονόμηση των ομάδων αυτών από την λοιπή κοινωνία και τις κρατικές συνταγματικές εγγυήσεις. Οι ομάδες αυτές βαθμηδόν αναπτύσσουν μια παρασιτική συμπεριφορά η οποία σταδιακά νομιμοποιείται στην αντίληψη της λοιπής κοινωνίας και θεωρείται ως δεδομένη και μη αντιστρέψιμη από τις κρατικές αρχές.Το αποτέλεσμα είναι να επιδεικνύεται κατευναστική πολιτική απέναντί τους, παύοντας πλέον πολίτες και θεσμοί να ενδιαφέρονται για την επιβολή δημοσίου συμφέροντος(Ηλιόπουλος,2017,σελ.72-73).Σταδιακά επέρχεται η δημιουργία "no go areas" και η δημιουργία ενός παρακράτους, κράτους εν κράτει(Ηλιόπουλος,2017,σελ.73).Αυτό σημαίνει ότι αποτυγχάνει ο συνταγματικός και δικαιοκρατικός έλεγχος και υφίσταται μόνο σε συγκεκριμένες ζώνες της επικράτειας(Ηλιόπουλος,2017,σελ.73).Η βάση της ανάπτυξης συστηματικής εγκληματικής συμπεριφοράς είναι η ανυπακοή και η μη συμμόρφωση με τα κελεύσματα και τις υποδείξεις των νομίμων οργάνων του κράτους. Υπό αυτό το πρίσμα η μετανάστευση μπορεί να θεωρηθεί απειλή εθνικής ασφαλείας και δημοσίας τάξεως, όταν οι

μετανάστες διατηρούν τους δεσμούς τους με τις χώρες καταγωγής που εμφανίζουν δομικές ανωμαλίες, εμφορούνται από επικίνδυνες πολιτικές και ιδεολογικές αρχές και επιδεικνύουν μια εχθρική στάση στην εθνολογική ταυτότητα και εθνοπολιτισμική προσωπικότητα της χώρας υποδοχής(Ηλιόπουλος,2017,σελ.108).Μέσα στην απεριόριστη σωματική και ψυχολογική βία που οι οργανώσεις αυτές ασκούν, στρατηγικό όπλο θεωρείται ο βιασμός. Η καταγγελία αυτή αφορά κυρίως στους μουσουλμάνους μετανάστες ακόμη και δεύτερης και τρίτης γενιάς στη χώρα υποδοχής, οι οποίοι εκλαμβάνουν την έλλειψη μαντίλας ως ευθεία πρόκληση της ισλαμικής πίστεως(Ηλιόπουλος,2017,σελ.94-95).Ο ομαδικός βιασμός θεωρείται μια τελετουργική διάπραξη κυρίως αυξημένης αυτοπεποίθησης μουσουλμάνων εποίκων που επιθυμούν την απορρύθμιση του κοινωνικού ιστού και κατάλυση συμβολικών αρχών, όπως του χριστιανισμού(Ηλιόπουλος,2017,σελ.95).

Προκλήσεις επίσης συνιστούνο εξτρεμισμός και η ριζοσπαστικοποίηση. Η τρομοκρατία προϋποθέτει τον εξτρεμισμό και αντίστοιχα τη ριζοσπαστικοποίηση(Γιαννάκη, & Πάνου,2016).Ο εξτρεμισμός αντιστρατεύεται την ουσία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και υποκινεί τη βία, την μισαλλοδοξία, το μίσος, χρησιμοποιώντας για την επίλυση ενός προβλήματος έναν «άλλο» ως αποδιοπομπαίο τράγο. Ησύμβασητης Σαγκάηορίζει(Shanghai Convention on Combating Terrorism, Separatism and Extremism)

«κάθε πράξη που αποσκοπεί στη βίαιη κατάσχεση εξουσίας ή βίαιη αφαίρεση της εξουσίας καθώς και σε βίαιη αλλαγή του συνταγματικού συστήματος του κράτους και εξίσου παραβίαση της δημόσιας ασφάλειας».

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)2178/2014 προσδιορίζει(Security Council – United Nations,2014)

«η καταπολέμηση του βίαιου εξτρεμισμού είναι ένα ουσιαστικό στοιχείο για την αντιμετώπιση της απειλής, για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια που δημιουργούν οι τρομοκράτες μαχητές».

Το 2016 ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)στο σχέδιο δράσης για την πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού επισημαίνει(UN news,2016)

«ο βίαιος εξτρεμισμός είναι μια άμεση επίθεση στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και μια σοβαρή απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Η διεθνής κοινότητα έχει κάθε δικαίωμα να αμυνθεί της απειλής αυτής χρησιμοποιώντας νόμιμα μέσα. Ο εξτρεμισμός ακμάζει όταν παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο πολιτικός χώρος συρρικνώνεται, οι προσδοκίες για ένταξη αγνοούνται».

Καθορίζονται ως κρίσιμα στοιχεία♦καλή διακυβέρνηση,♦κράτος δικαίου,♦πολιτική συμμετοχή,♦ποιοτική εκπαίδευση,♦αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας♦σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων(United Nations,2016).

Ο βίαιος εξτρεμισμός ως προς την μετανάστευση λειτουργεί ως♦αίτιο εκτοπισμού από τη χώρα καταγωγής♦ριζοσπαστικοποίηση σε κέντρα μεταναστών, προσφύγων και ασύλου,♦διάχυση τρομοκρατών στις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές♦αποτέλεσμα ανεπιτυχούς ένταξης και συνεπώς κοινωνικού αποκλεισμού(World Migration Report,2018).Αναλυτικότερα η μετανάστευση ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των προερχομένων από ευάλωτα στην τρομοκρατία κράτη, η ενδεχόμενη ανάμειξή τους στις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές και η επανεγκατάσταση / επιστροφή ξένων μαχητών καθίστανται πηγές ανησυχίας(KUNTIĆ & MIHALINČIĆ).Οι ξένες τρομοκρατικές οργανώσεις αφενός με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κόστους διαχέουν τρομοκράτες σε υφιστάμενα τρομοκρατικά δίκτυα, αφετέρου χρησιμοποιούν ως δικτύωση τις κοινότητες μεταναστών στις χώρες υποδοχής (διασπορά) με στόχο τη ριζοσπαστικοποίηση, την στρατολόγηση ή και την συλλογή πληροφοριών(Helbling, & Meierrierks,2020).Η ακούσια ένταξη των μεταναστών από τις μουσουλμανικές χώρες στις χώρες υποδοχής συντείνει στο αίσθημα της δυσαρέσκειας. Τοιουτοτρόπως επιταχύνεται υιοθέτηση, ως ταυτότητα, του ριζοσπαστικού ισλάμ, η ουσία του οποίου είναι ο ιερός πόλεμος έναντι των εχθρικών δυνάμεων. Οι εχθρικές αυτές δυνάμεις είναι μονίμως διεφθαρμένες και υποδαυλίζουν αδιάλειπτα τις ιερές αξίες(KUNTIĆ & MIHALINČIĆ).Η παραβατικότητα των νέων μουσουλμάνων φερ'ειπείν σε περιοχές της Βρετανίας και Γαλλίας αγγίζουν το 80%, ενώ στη Γαλλία χαρακτηριστικό είναι ότι, αν και η μουσουλμανική κοινότητα αντιπροσωπεύει το 8% του συνολικού πληθυσμού, αποτελεί το 60% του πληθυσμού στις φυλακές(KUNTIĆ & MIHALINČIĆ).

4.1.2 *Οι προκλήσεις του κράτους δικαίου από την μετανάστευση, με δείκτη τα ανθρώπινα δικαιώματα*

Το γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών και την πρόληψη του εγκλήματος έχει δώσει έμφαση στην μείωση ευκαιριών εγκληματογένεσης, η οποία επιτυγχάνεται μέσω♦πολύπλευρης και ολοκληρωμένης προσέγγισης, ♦διεύρυνσης πλαισίου νόμιμης μετανάστευσης,♦διασφάλισης κατάλληλου νομικού πλαισίου και♦απόφευξης προσπαθειών αυστηροποίησης και επιβολής μέτρων των συνόρων που μετατοπίζουν τις οδούς λαθρεμπορίου προς άλλες οδούς.

Η στρατολόγηση πραγματοποιείται στις χώρες καταγωγής από ομάδες που διακινούν αλλοδαπά θύματα και πραγματοποιούν την εκμετάλλευση στον προορισμό τους μερικές φορές σε συνεργασία με τοπικούς διακινητές εκεί. Στη διακίνηση περιλαμβάνονται πλαστά έγγραφα για να διευκολύνουν την μετανάστευση των θυμάτων τους, όπως και εικονικοί γάμοι. Λυδία λίθος

αποτελεί η διαφθορά κυρίως υψηλόβαθμων αξιωματούχων. Η επιτυχία του οργανωμένου εγκλήματος συνίσταται ακριβώς στην κατάληψη της κρατικής εξουσίας, πράγμα το οποίο παρεμποδίζει και δυσχεραίνει την αποτελεσματικότητα των αρχών στην εμπορία και διακίνηση ανθρώπων, στη διερεύνηση και δίωξη, στην επαρκή προστασία των θυμάτων. Αποτέλεσμα είναι μια αδιάλειπτη παραβίαση του κράτους δικαίου και της έννομης τάξης. Η Διεθνής Διαφάνεια ορίζει τη διαφθορά ως νομικός και θεσμικός εκτροχιασμός των αρχών με σκοπό την αποκόμιση οφέλους, περιλαμβάνοντας διαβαθμίσεις από την ενεργό συμμετοχή έως την παθητική συμμετοχή(UNODC,2011).Το κράτος σε αυτήν την περίπτωση ενέχει αστικής και διεθνούς ευθύνης, πολλάκις ανυλοποίητη λόγω ανεπαρκών στοιχείων, έντονου γραφειοκρατικού πολυδαίδαλου συστήματος ή χρησιμοποιώντας καλύτερα την κοινωνιολογική ορολογία λόγω της αναγωγής της παγκόσμιας διαφθοράς σε δομικό στοιχείο της αντιληπτής κοινωνικής πραγματικότητας. Η απέλαση συνιστά αποθαρρυντικό μέτρο της διακίνησης ανθρώπων σε αυτή τη χώρα που τη χρησιμοποιεί ως μέτρο. Το αντίθετο ισχύει με λοιπές χώρες που αποποινικοποιούν και προβαίνουν σε νομιμοποίηση παρανόμων, εμφανίζουν στο εσωτερικό τους έντονη παραοικονομία, θέσεις χαμηλής ειδίκευσης και κακοπληρωμένες με ορισμένες εξ αυτών να συνιστούν εργασιακή εκμετάλλευση ή και εργασιακό εκφοβισμό, όπως κατάσχεση διαβατηρίων και εγγράφων, ενώ για να φύγει κάποιος από τη χώρα απαιτείται θεώρηση εξόδου από τον ανταποκριτή του, πράξη ωστόσο αδύνατη. Συνεπώς η οικονομία μιας χώρας αποτελεί καταλύτης στον τρόπο πολιτικής διαχείρισης της μετανάστευσης, ειδικά όταν μια χώρα για να προβεί σε επενδύσεις σε μια άλλη πολλάκις απαιτείται και εισροή πολιτών σε αυτήν για να εξυπηρετήσει την νόμιμη ή παράνομη οικονομική δομή της χώρας.

Δεν πρόκειται τόσο για εμπορία ανθρώπων όσο για παράνομη διακίνηση (χαμογελαστό trafficking) μεταξύ του δυνητικού μετανάστη και του διακινητή. Γι' αυτό θα πρέπει να υπάρξει σκεπτικισμός στο μέτρο ότι τα θύματα σοβαρών μορφών εμπορίας ανθρώπων δε θα πρέπει να φυλακίζονται, να τους επιβάλλονται πρόστιμα για παράνομες πράξεις που διαπράττονται ως άμεσο αποτέλεσμα εμπορίας ανθρώπων (π.χ χρήση πλαστών εγγράφων ή είσοδο στη χώρα χωρίς έγγραφα) διότι πλέον υπάρχει το στοιχείο της συναίνεσης ακόμα και της εξαναγκαστικής συναίνεσης. Ένας λαθρέμπορος εισπράττει αμοιβή με την υπόσχεση της συνδρομής διακινούμενων ατόμων (μεταναστών) στη διέλευση των εθνικών συνόρων χρησιμοποιώντας πολλάκις την εξαπάτηση και χορήγηση ψευδών πληροφοριών για το εργασιακό και μισθολογικό καθεστώς.Οι διακινούμενοι συγκαταθέτουν αγνοώντας κατόπιν την βίαιη μετάλλαξη της παραδεισένιας υπόσχεσης σε μόνιμα εφιαλτική συνθήκη ζωής. Συνεπώς το θιγόμενο μέρος είναι το κράτος που προσπαθεί να ρυθμίσει την μετανάστευση και με κατάλληλο επιτελικό σχεδιασμό μηδενικής ανοχής να αναχαιτίσει το λαθρεμπόριο και τη λαθραία διακίνηση. Μερικοί μπορεί να συμμετέχουν εν αγνοία τους σε εμπορία ανθρώπων (π.χ. πιλότοι αεροπορικών εταιρειών, μηχανοδηγοί τρένων) και άλλοι έχουν πλήρη επίγνωση της κατάστασης (π.χ. ιδιοκτήτες οίκων

ανοχής και λοιπής σεξουαλικής βιομηχανίας, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ως καμουφλάζ διεξαγωγής επιχειρήσεων εμπορίας ανθρώπων(UNODC,2011),τουριστικά γραφεία ή εταιρείες συμβούλων για την μετανάστευση, φερ' ειπείν στη διεξαγωγή γάμων μέσω βιοδεδομένων). Αρωγοί είναι τόσο ο κυβερνοχώρος με την αύξηση της ταχύτητας διεκπεραίωσης υποθέσεων δουλείας και διακίνησης(Aris,2020)όσο και οργανώσεις κοινωνίας των πολιτών οι οποίες έλαβαν κονδύλια για την εκπλήρωση απραγματοποίητων εν τέλει έργων συνηθέστερα με εγγραφή τους μέσω δωροδοκιών και υπό το πρόσχημα της καταπολέμησης εμπορίας ανθρώπων και παροχής βοήθειας στους συμμάχους(UNODC,2011).Η αυστηροποίηση των συνόρων με τεχνο-στρατιωτικό εξοπλισμό δεν αναχαιτίζει τη διακίνηση, απεναντίας αυξάνει θεαματικά τα τέλη λαθρεμπορίου.

Μεγάλο μέρος της απώλειας ζωών στην Μεσόγειο οφείλεται στον τρόπο επιχειρησιακής διεξαγωγής των θαλάσσιων μεταφορών από τους λαθρεμπόρους οι οποίοι προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το κόστος χρησιμοποιούν ακατάλληλα σκάφη με υπερπλήρη πληθυσμό με σχεδόν ανεπαρκή εφοδιασμό και εξοπλισμό ασφαλείας. Στα μέσα του πλου το σκάφος συνήθως βουλιάζει για να υποχρεωθούν οι δημόσιες αρχές κρατών σε ανθρωπιστική βοήθεια μη ανάγοντας τους «ναυαγούς» σε λαθραίους διακινούμενους. Σύμφωνα με την οδηγία 2002/90 της ΕΕ που ορίζει την υποβοήθηση της παράνομης εισόδου, διέλευσης, διαμονής κάθε πολίτης υπόκειται σε ποινικές κυρώσεις για υποβοήθηση παράνομου μετανάστη. Η απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής (2002/946/ΔΕΥ) προβλέπει την απέλαση μεταξύ των εφαρμοστέων κυρώσεων.

Το πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών επέκτεινε την εμπορία ανθρώπων ώστε να συμπεριλάβει μια σειρά κακοποιητικών διαστάσεων που εκτείνονται από την σωματική εκμετάλλευση έως και την εργασιακή. Στην σωματική εκμετάλλευση συμπεριλαμβάνονται οι διασυνοριακοί εξαναγκαστικοί γάμοι, συνηθέστερα μέσω μεσιτών χρησιμοποιώντας κοινωνικά και συγγενικά δίκτυα για την στρατολόγηση και προσέλκυση(Lu Chia – Wen,2005),η αφαίρεση ανθρωπίνων οργάνων, όπως διατυπώθηκε στη διακήρυξη της Κων/πολης 2008 για το λαθρεμπόριο οργάνων και τον μεταμοσχευτικό τουρισμό(Interpol,2021)ενώ στην εργασιακή εκμετάλλευση ανήκουν οι εξαρτημένες μορφές εργασίας (συνδεδεμένη θεώρηση), και η καταναγκαστική επαιτεία. Κατά τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης η εμπορία ανθρώπων μετατρέπει το 6,5% των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε θύματα καταναγκαστικής επαιτείας(Cherneva,2011).Η καταναγκαστική εργασία παράγει 150 δις δολ κάθε χρόνο, γεγονός που δείχνει την αψήφιση της εργασιακής και μεταναστευτικής νομοθεσίας από τους εργοδότες, τους υπεύθυνους προσλήψεων(Aris,2020).Στο επόμενο υποκεφάλαιο θα αναλυθούν αυτές οι παράμετροι περαιτέρω όπως εφαρμόζονται στην ελληνική επικράτεια.

4.2 *Η ελληνική περίπτωση*

Οι προβληματισμοι που εγειρουν η διαχειριση της μεταναστευτικης κρισης και η αντιμετωπιση του μεταναστευτικου προβληματος ειναι:

Τι ποσοστο μεταναστων ειναι προσφυγες;

Ποιο ειναι το εθνικο σχεδιο επιχειρησιακης δρασης για τη χορηγηση καθεστωτος ασυλιας;

Ποιοι, πως και με ποια κριτηρια εχουν προσβαση στην αποκτηση ιθαγενειας;

Τι εννοειται με τον ορο «ολιστικη αντιμετωπιση της μεταναστευσης»;

Σχετιζεται η μεταναστευση με το οργανωμενο εγκλημα, το trafficking και την τρομοκρατια;

Σε ποια εγκληματα ειναι ιδιαιτερα επιρρεπεις οι μεταναστες;

Η παρανομη μεταναστευση στη χωρα μας εχει διευκολυνθει απο συστηματα καταχρησης αδειων;

Ποια ειναι η αντιδραση των αρχων στις εκνομες ενεργειες; Διεξαγονται αποτελεσματικες ερευνες και αποδιδονται οι καταλληλες ποινες;

Ατιμωρησια, κακοδιοικηση, υπερφορτωση δικαστικου συστηματος ως βασικες παθογενειες της χωρας. Θα μπορουσε σε αυτες να προστεθει και η συγκαλυψη;

Η χωρα παρουσιαζει κενα ρυθμισης στον τομεα της μεταναστευσης;

Υφιστανται πολυνομια και αν ναι, εμποδιζει την εφαρμογη ανθρωπινων δικαιωματων και την προστασια δημοσιας ταξεως; Δημιουργει παραθυρα ευκαιριας για την παρανομη διακινηση;

Ποια ειναι τα εθνικα σχεδια δρασης καταπολεμησης διασυνοριακου εγκληματος;

Ποια ειναι τα δομικα χαρακτηριστικα των χωρων καταγωγης των μεταναστων που ειναι πιο ευπαθεις στην στρατολογηση και προσελκυση;

4.2.1 *Το μεταναστευτικό πολιτικό πλαίσιο - σκιαγράφηση*

Πριν αναλυθεί η σύνδεση μετανάστευσης και κράτους δικαίου στην Ελλάδα, θα πρέπει πρωτίστως να σκιαγραφηθεί η ελληνική μεταναστευτική πολιτική, ώστε να εξεταστεί κατά πόσον η θεσμική δομή και αρχιτεκτονική συμβάλει στη διόγκωση προκλήσεων του κράτους δικαίου από την μετανάστευση.

Η Ελλάδα καθίσταται χώρα έλξης για τους μετανάστες λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής της θέσης, της μορφολογίας του εδάφους, της αδυναμίας ουσιαστικού ελέγχου των συνόρων, της παραοικονομίας, της χειρωνακτικής εργασίας, της εποχικής ανειδίκευτης εργασίας, της ζήτησης για υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης.

Πρώτιστο μέλημα κάθε κράτους είναι ο έλεγχος των συνόρων του εφόσον με αυτό διασφαλίζει την κυριαρχία τόσο εξωτερικά ως άμυνα λοιπών κρατών όσο και εσωτερικά ως ένα γεωγραφικό πεδίο άρχειν που αξιώνει το διεθνή σεβασμό, τη διεθνή αναγνώριση και απολαμβάνει την ισότητα με τα λοιπά κράτη. Ο έλεγχος των συνόρων συνυφαίνεται πλήρως με την σκληροπυρηνική και κατασταλτική κυριαρχία του κράτους εφόσον δια αυτού διασφαλίζει κάθε φορά τα συστατικά στοιχεία αναγνώρισης μιας οντότητας ως κρατικής. Συνεπώς ο έλεγχος των συνόρων δεν είναι απλώς μια διεκπεραιωτική διαδικασία, αλλά ουσιαστική που ενδυναμώνει την ισχύ μιας χώρας και ταυτόχρονα τη διαχωρίζει από τις λοιπές χώρες. Ο έλεγχος των συνόρων είναι το πρόταγμα του έθνους κράτους που εμφορείται από συγκεκριμένα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και σύμβολα και επιθυμεί τη διαφύλαξη και διαιώνιση αυτών.Γι’ αυτό άλλωστε και ο έλεγχος ανήκει αποκλειστικά στην κρατική αρμοδιότητα, με μια τάση απόφευξης υπερεθνικότητας. Στο πλαίσιο αυτό οικοδομήθηκαν 2 θεωρίες: το δίκαιο του εδάφους και το δίκαιο του αίματος. Σύμφωνα με το δίκαιο του αίματος, η ιθαγένεια είναι αποτέλεσμα της καταγωγής κι συνεπώς στηρίζεται στην εθνοτική αντίληψη της ιδιότητας του πολίτη(Σκούρα,2017).Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η μετανάστευση τέθηκε στο επίκεντρο της ανάγκης διαφύλαξης της εθνικής κληρονομιάς. Συνεπώς η μεταναστευτική πολιτική, όπως αφορά στον τρόπο αντιμετώπισης των μεταναστευτικών ροών και στην παροχή ουσιαστικών συνθηκών διαβίωσης στους μετανάστες,δεδομένου του γεγονότος ότι η Ελλάδακαθίσταται πλέον μια χώρα υποδοχής, δεν εννοείτο έξω απότη διάσταση της διαιώνισης της εθνικής κληρονομιάς και προστασία πολιτιστικής ιδιαιτερότητας (πολιτισμικός εθνικισμός). Τη λογική αυτή διατύπωνε ο νόμος 1975/91(Καρπαθιωτάκη,2017)«Είσοδος, έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση μεταναστών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών, προσφύγων και άλλες διατάξεις». Αυτή η κουλτούρα διαφαίνεται στη διεξαγωγή επιχειρήσεων «Ασπίδα» και «Ξένιος Ζευς» όπως διεξήχθησαν από το υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Ωστόσο δεν αναχαίτισε την σύνταξη προγραμμάτων νομιμοποίησης. Τα προγράμματα αυτά θεωρήθηκαν ως μέσο αποτροπής της «εγκληματοποίησης» παράτυπων μεταναστών που λόγω μη πρόσβασης στην αγορά εργασίας οδηγούνταν στην μαύρη και αδήλωτη εργασία.

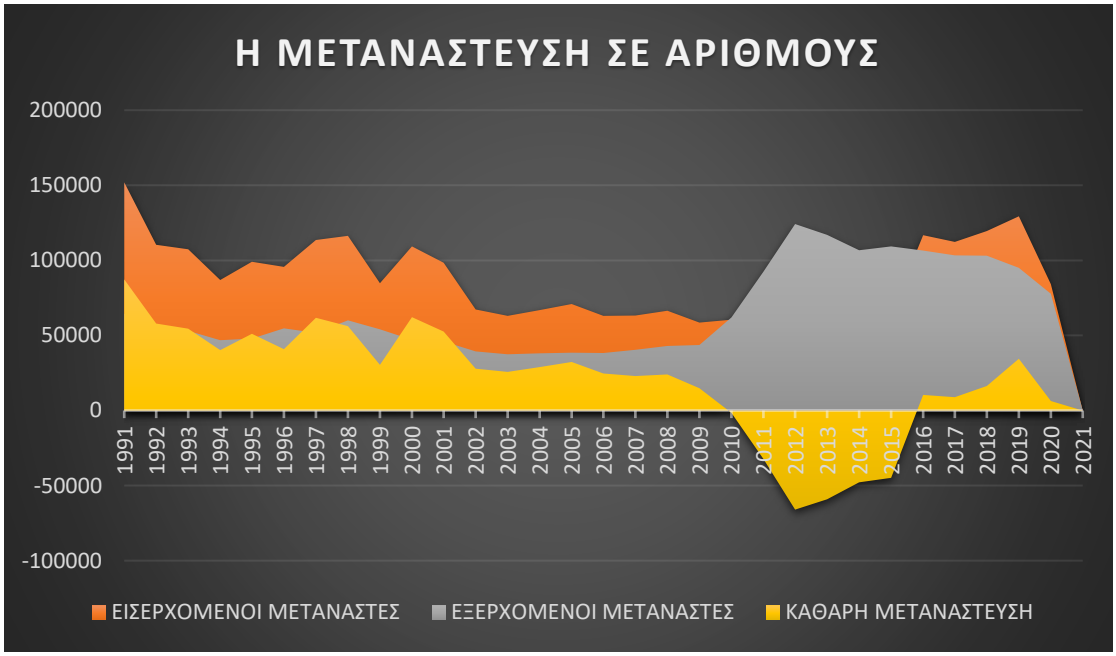
γράφημα α:Στάσεις Ελλήνων για την μετανάστευση: τα δεδομένα αντλήθηκαν από:moreincommon.com/media/q4ge0pzv/0535-more-in-common-greece-report_greek_p4_final_web.pdf

Βάσει του προαναφερθέντος νόμου (1975/91), δινόταν έμφαση στον περιορισμό της μετανάστευσης, στον αυστηρό και εντατικοποιημένο έλεγχο συνόρων και στην απέλαση όλων των παράτυπων μεταναστών. Κατοχυρωνόταν το maximum των αδειών παραμονής όπως θα χορηγούνταν οι άδειες αυτές έως τα πρώτα 5 έτη κάθε χρόνο με δυνατότητα ανανέωσης και μετά την παρέλευση των 5 ετών ανά 2 έτη η δυνατότητα ανανέωσης. Η αίτηση μόνιμης παραμονής έπρεπε να πληροί το κριτήριο της δεκαπενταετούς τουλάχιστον παραμονής, εκτός εάν είχε συναφθεί γάμος με πολίτη της χώρας, οπότε και μειωνόταν(Καρπαθιωτάκη,2017).Αποκλειστικό κριτήριο χορήγησης άδειας παραμονής αποτελούσε η εξαρτημένη εργασία αλλοδαπού και εργοδότη. Η επιτρεπόμενη παραμονή δίχως χορήγηση αδείας ήταν τρίμηνη, η χρονική παρέλευση της οποίας απαιτούσε άδεια παραμονής. Η άδεια παραμονής εξασφαλιζόταν για ένα έτος σε περίπτωση απασχόλησης αλλοδαπού. Η ανανέωση γινόταν από τον Έλληνα εργοδότη ετησίως έως ότου την έλευση των 5 χρόνων, ύστερα της οποίας η ανανέωση ελάμβανε χώρα ανά διετία. Η χορήγηση ελληνικής ιθαγένειας ήταν εφικτή στις περιπτώσεις σύναψης γάμων αλλοδαπών με ημεδαπούς πολίτες υπό την αίρεση της τουλάχιστον πενταετούς παραμονής τους στη χώρα. Σε κάθε άλλη περίπτωση το ελάχιστο επιτρεπόμενο όριο αίτησης υποβολής χορήγησης ελληνικής ιθαγένειας ήταν η τουλάχιστον δεκαετής παραμονή στη χώρα.

Αλλαγή μεταναστευτικής πολιτικής συνιστά και αλλαγή πολιτισμικής μεταχείρισης και αντιμετώπισης των μεταναστών. Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα υιοθετεί τις 10 κοινές αρχές που τέθηκαν στο ευρωπαϊκό συμβούλιο του Τάμπερε το 1999, στο πρόγραμμα της Χάγης το 2004 και στην Παγκόσμια Προσέγγιση της Μετανάστευσης το 2005. Αυτές οι αρχές αναφέρονται στην ευημερία, στην αλληλεγγύη και στην ασφάλεια. Η ευημερία εξασφαλίζεται με τη διατύπωση

σαφών κανόνων και ισότιμων όρων, την αντιστοίχιση δεξιοτήτων και αναγκών, την ένταξη των μεταναστών. Η αλληλεγγύη αναφέρεται στην οικοδόμηση σχέσεων σύμπραξης με τις τρίτες χώρες που θα θεμελιώνονται στη διαφάνεια κι εμπιστοσύνη και θα μοιράζονται κοινά βάρη προβαίνοντας κάθε χώρα σε αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων μέσων της. Η ασφάλεια εστιάζει στην ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, στην εντατικοποίηση ενεργειών για αποτροπή παράτυπης μετανάστευσης και εμπορίας ανθρώπων, στην πολιτική θεωρήσεων και στις πολιτικές επιστροφής προσφύγων. Στο συμβούλιο της Ευρώπης υιοθετήθηκαν 11 κοινές αρχές για την πολιτική της ένταξης των μεταναστών, που αν μη τι άλλο αφορούσαν στην ανάγκη εκπαίδευσης, αλληλόδρασης με τους πολίτες, απασχόλησης και ενσωμάτωσης στο πολιτικό βίο(Σπυροπούλου). Υπό αυτές τις συνθήκες εκδίδεται ο ν. 2910/2001 όπου διεξάγεται μια προσπάθεια της χώρας ολιστικής αντιμετώπισης της μετανάστευσης με ταυτόχρονα αναγνώριση και παροχή κοινωνικών δικαιωμάτων(Καρπαθιωτάκη,2017). Το 2013 εκπονείται η εθνική στρατηγική για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών. Δια της στρατηγικής αυτής αλλάζει το παράδειγμα της μεταναστευτικής πολιτικής που πλέον εδράζεται σε 2 άξονες / πυλώνες, την υποδοχή και την ένταξη, με στόχο τη διαπολιτισμικότητα(Υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής,2018).Συγκεκριμένα κατανοείται η ανάγκη για ορθολογική διαχείριση μεταναστευτικών ροών, διαχείριση της νόμιμης μετανάστευσης με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, την ομαλή κοινωνική και πολιτισμική ενσωμάτωση των νόμιμων μεταναστών(Παπαδόπουλος,2018) σε ένα πλαίσιο κοινωνικού μοντέλου ένταξης. Τα χαρακτηριστικά αυτού του μοντέλου, όπως προσαρμόζεται στην ιδιαίτερη κοινωνική πραγματικότητα της Ελλάδας, είναι: ανοιχτή κοινωνία με σεβασμό στην ετερότητα, εμπέδωση δικαιωμάτων, προώθηση εποικοδομητικής αλληλεπίδρασης, συνεργασίας, διαλόγου μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων, θωράκιση αμοιβαίας κατανόησης και κοινωνικής συνοχής, τόνωση ανάπτυξης. Σε θεσμικό επίπεδο πλέον ο συντονισμός της μεταναστευτικής πολιτικής ανατίθεται στο υπουργείο εσωτερικών, δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης, ενώ δημιουργείται διεύθυνση αλλοδαπών και μετανάστευσης(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Κεντρικό ρόλο τόσο τα γραφεία ευρέσεως εργασίας σε έδρες πρεσβειών και έμμισθων ελληνικών προξενικών αρχών όσο και η ίδρυση του εποπτευόμενου από το υπουργείο εσωτερικών, δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης Κέντρου Μελέτης της Μετανάστευσης(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Η εποχιακή εργασία ρυθμίζεται στους 6 μήνες ενώ η άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος εναπόκειται στην αρμοδιότητα της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης της περιφέρειας εντός της οποίας ανήκει ο δήμος της εν δυνάμει διεξαγόμενης οικονομικής δραστηριότητας, κατόπιν αίτησης εισόδου του ενδιαφερομένου στην ελληνική προξενική αρχή. Η ελληνική προξενική αρχή είναι επιφορτισμένη με τη χορήγηση άδειας εισόδου στην περίπτωση έγκρισης του αιτήματος(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Η πρόσκληση μελών της οικογένειας του αλλοδαπού ανέρχεται στα 2 έτη(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Στο υπουργείο εσωτερικών, δημόσιας

διοίκησης και αποκέντρωσης δημιουργείται πενταμελής επιτροπή πολιτογράφησης με τμήμα της διαδικασίας να ανατίθεται στις περιφέρειες(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Οι ανήλικοι αλλοδαποί υποχρεούνται σε ελάχιστη σχολική φοίτηση(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου).Ο δημόσιος τομέας υποχρεούταν να απόσχει από ενέργειες παροχής υπηρεσιών σε παράνομους μετανάστες, μέτρο από το οποίο εξαιρούνταν τα ανήλικα παιδιά και πάντα υπό την αίρεση της έκτακτης ανάγκης(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Προβλέπονταν ποινές και πρόστιμα σε άτομα και στον ιδιωτικό τομέα στην περίπτωση υποβοήθησης διέλευσης παράνομων μεταναστών(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Στο πλαίσιο αυτό ενισχύθηκε ο εποπτικός ρόλος της αστυνομικής αρχής (π.χ. ειδικές ομάδες περιπολίας)(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου).

γράφημα b: Η μετανάστευση σε αριθμούς: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: statistics.gr/documents/20181/79d452ad-8f9e-c6eb-9f0e-82916e714866 & statistics.gr/documents/20181/odab1fe7-e6ef-ee87-oabc-o3oa11b74d27

Τα ποσοστά απασχόλησης των αλλοδαπών είναι της τάξεως 14% υψηλότερα από των ημεδαπών κατακλύζοντας συγκεκριμένους παραδοσιακούς τομείς της ελληνικής οικονομίας που εστιάζουν στην αξιοποίηση ανειδίκευτου ανθρώπινου δυναμικού, όπως γεωργία, τουρισμός, μεταποίηση, ναυτιλία, παροχή υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας, κατασκευές(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Το έναυσμα της δημιουργίας μεταναστευτικής πολιτικής της χώρας αποτέλεσε η υιοθέτηση μέτρων ένταξης παλλινοστούντων Ελλήνων, διαμενόντων στην Αλβανία και Πρώην Σοβιετική Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό και υπό το πρίσμα του νόμου 1893/90 συστήνεται Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλλινοστούντων Ομογενών Ελλήνων(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου). Η στρατηγική πολιτική ένταξης αφορούσε στην οικονομική τόνωση δια κάλυψης εξόδων εγκατάστασης, αναγκών στέγασης, παροχής δωρεάν γης και χορήγησης δανείων για ανάπτυξη γεωργικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, στην άμεση δίχως αγκυλώσεις

χορήγηση ιθαγένειας, στο δικαίωμα ψήφου στις εθνικές και δημοτικές εκλογές και ισότιμης με τους ημεδαπούς πρόσβασης στην αγορά εργασίας(Μπάγκαβος & Παπαδοπούλου).

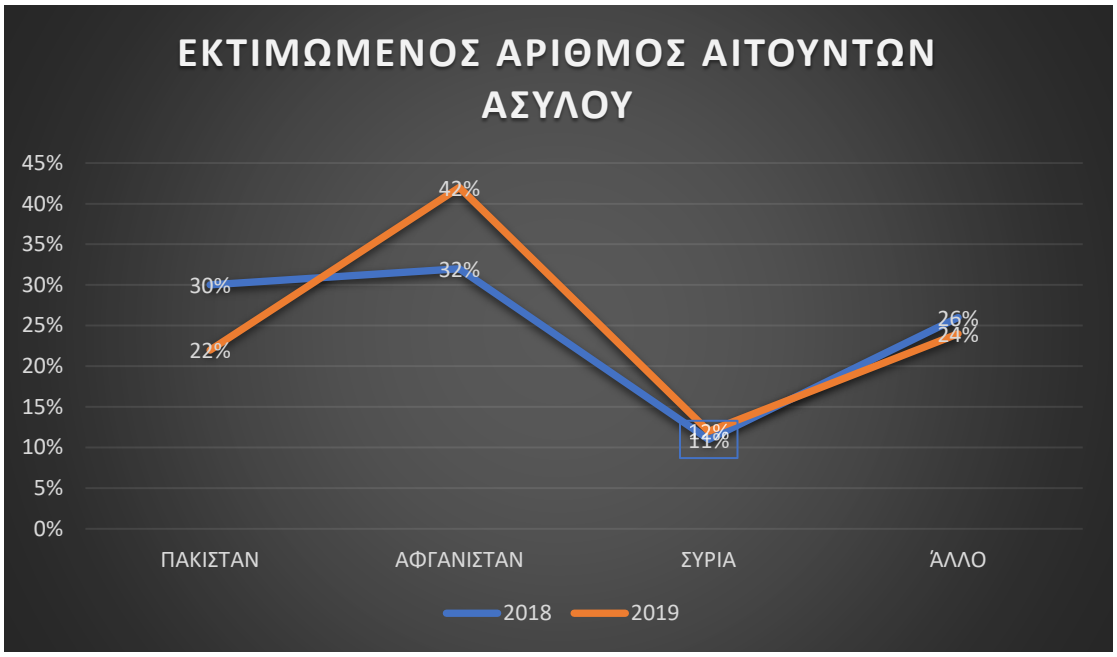
Η μεταναστευτική πολιτική κωδικοποιήθηκε με τον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης με σκοπό την άρση του νομικού κατακερματισμού, τον εξορθολογισμό του μέχρι τότε νομικού πλαισίου, και την σύμπλευση με την ενωσιακή νομοθεσία. Με τις αλλαγές της μεταναστευτικής πολιτικής καθίστανται τα εξής(υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής,2018):

- Με τον ν. 3907/2011 συστήνεται η Υπηρεσία Ασύλου (πλέον υπάγεται στο υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής ως αυτοτελής υπηρεσία απευθείας υπαγόμενο στον υπουργό)
- Με τον ν. 4356/2015 συστήνεται το εθνικό συμβούλιο κατά του ρατσισμού και μισαλλοδοξίας
- Με τον ν. 4375/2016 συστήνεται η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης
- Με τον αριθμ Π.Δ. 123/2016 συστήνεται υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής
- Με τον ν. 4445/2016 θεσπίζεται ο εθνικός μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής
- Με τον αριθμ Π.Δ. 122/2017 συστήνεται η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο
- Με τον αριθμ Π.Δ. 122/2017 συστήνεται διαβουλευτικό όργανο, το Συμβούλιο Στρατηγικού Σχεδιασμού
- Με τον ν. 4491/2017 συστήνεται εθνικός μηχανισμός εκπόνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης σχεδίων δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού

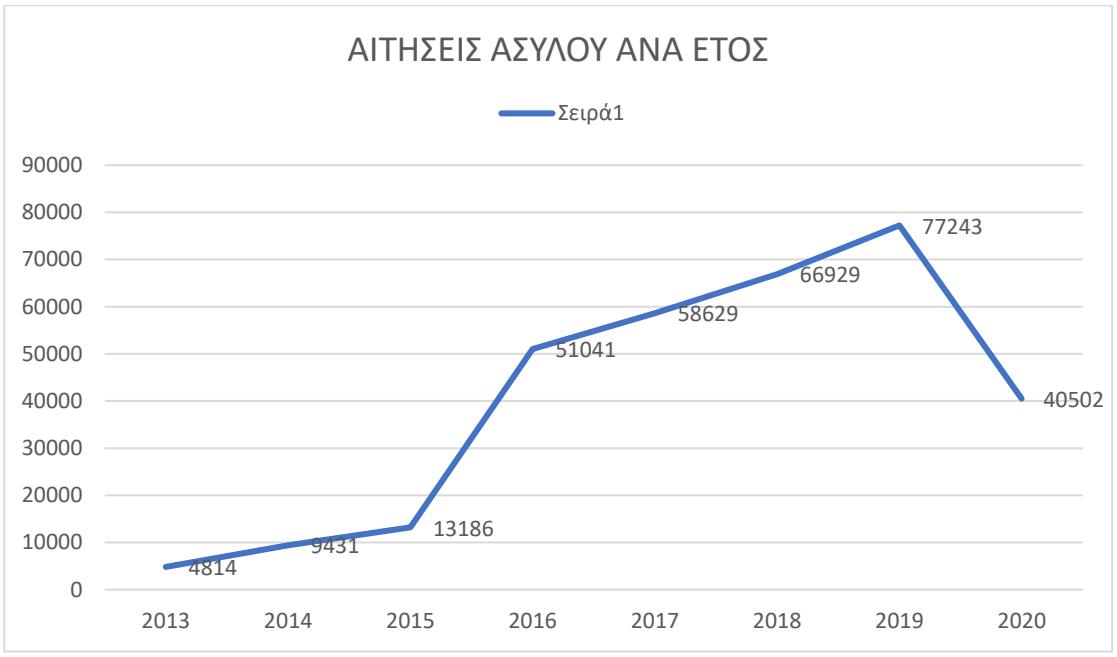
Πρόσφατη νομοθεσία:

- **Ν. 4960/2022, εθνικό σύστημα επιτροπείας και πλαίσιο φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του υπουργείου μετανάστευσης και ασύλου**
- **Ν. 4939/2022, κύρωση κώδικα νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών**
- **Ν. 4825/2021, αναμόρφωση διαδικασιών απελάσεων και επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών, προσέλκυση επενδυτών και ψηφιακών νομάδων, ζητήματα αδειών διαμονής και διαδικασιών χορήγησης διεθνούς προστασίας, διατάξεις αρμοδιότητας υπουργείου μετανάστευσης και ασύλου και υπουργείου προστασίας του πολίτη και άλλες επείγουσας διατάξεις**
- **Ν. 4636/2019, περί διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις**
- **Ν. 4555/2018, συμβούλιο ένταξης μεταναστών και προσφύγων**

Εικόνα4:Πρόσφατη νομοθεσία για την μετανάστευση: migration.gov.gr/nomothesia-1-2/

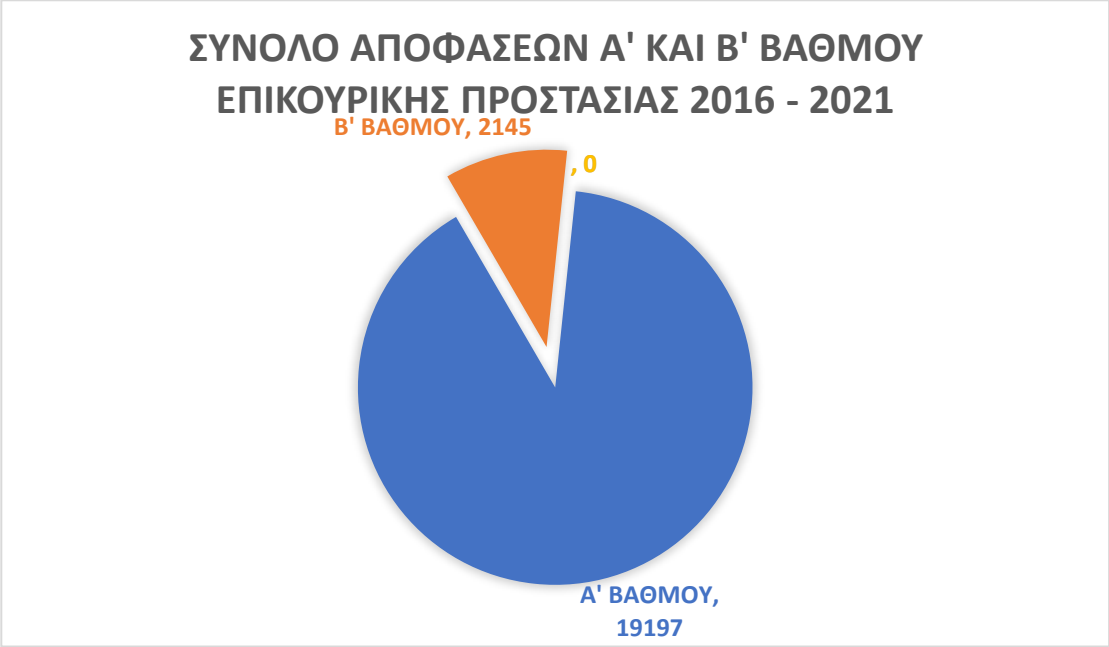
γράφημας:Εκτιμώμενοςαριθμός αιτούντων ασύλου: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2019_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf&home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2018_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf

γράφημα c: Αιτήσεις ασύλου ανά έτος: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

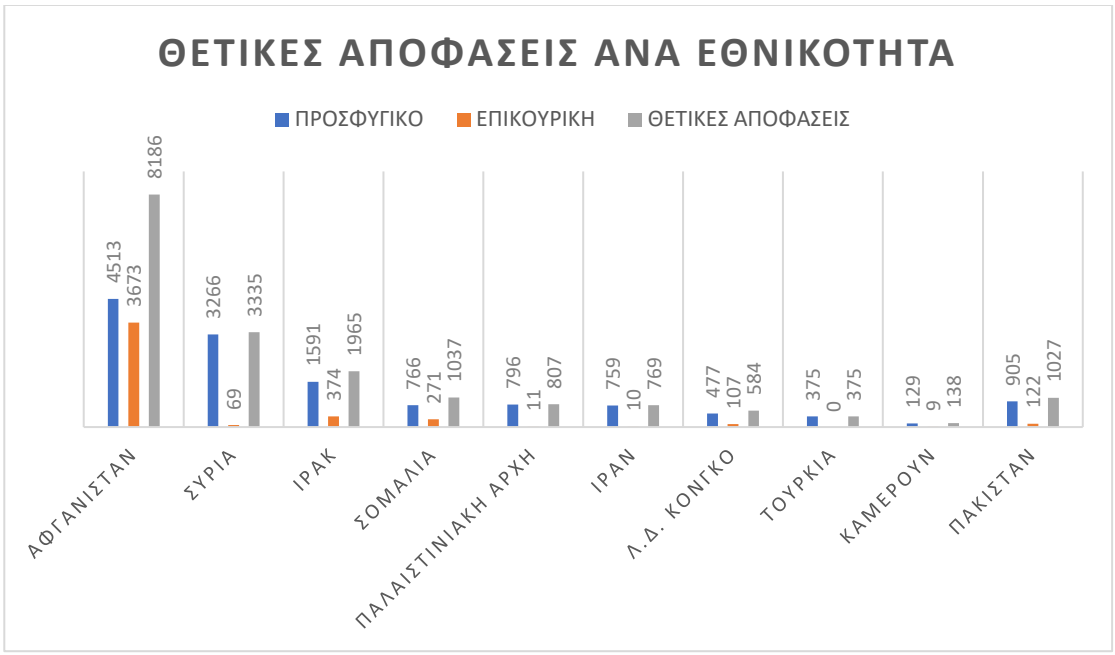
γράφημα d: Σύνολο αποφάσεων προσφυγικού καθεστώτος Α' και Β' βαθμού: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

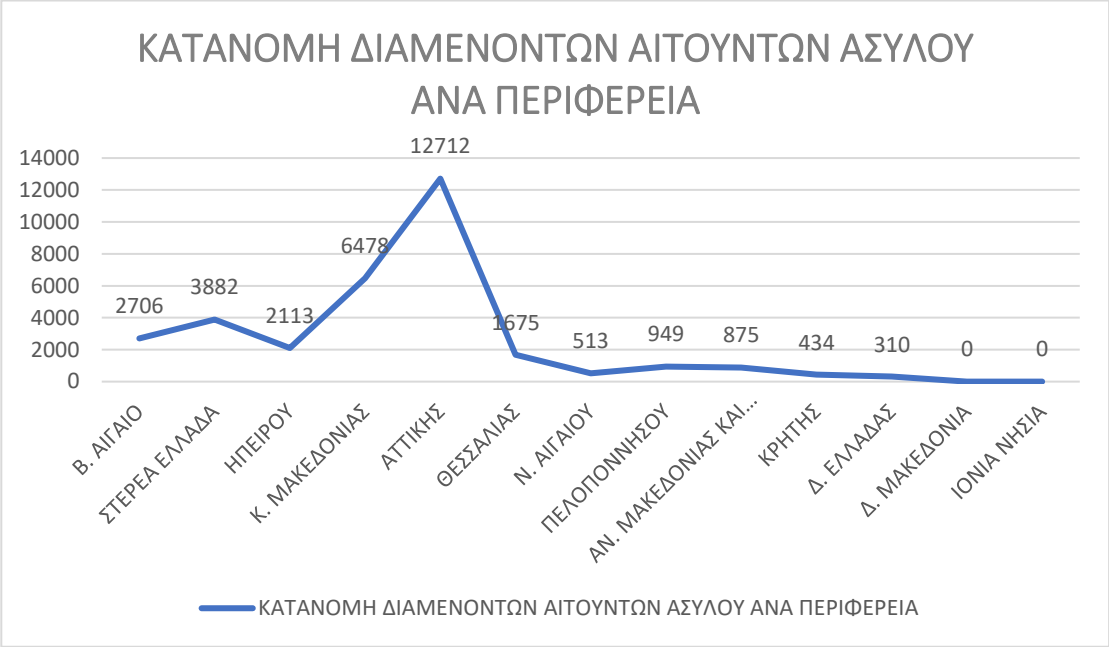
γράφημα e: Σύνολο αποφάσεων Α' και Β' βαθμού επικουρικής προστασίας: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

γράφημα f: Αιτήματα ασύλου ανά εθνικότητα: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

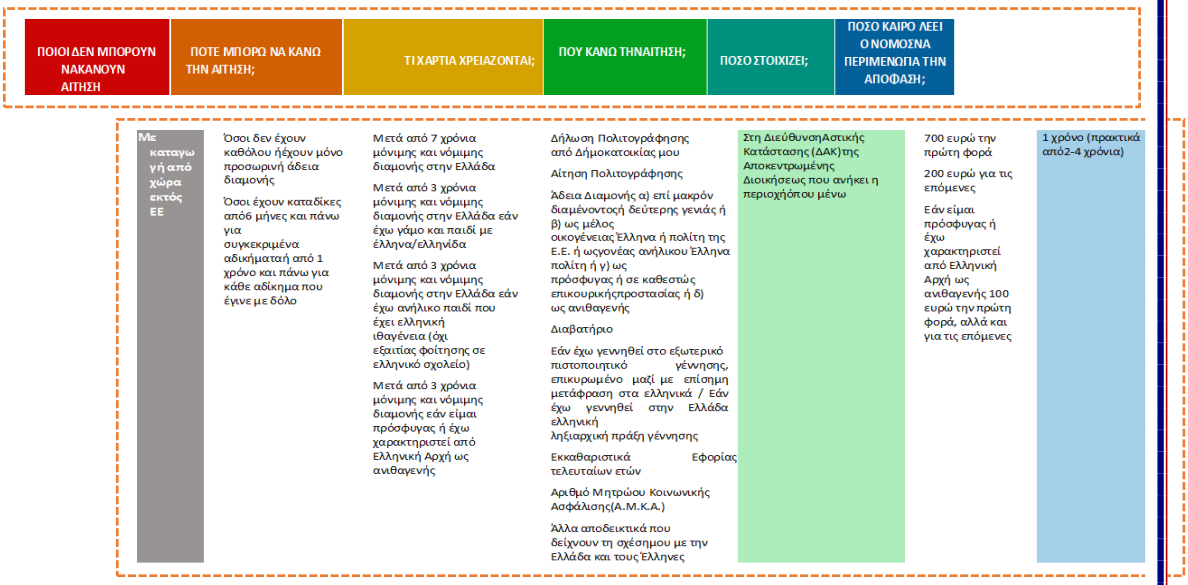
γράφημα g: Θετικές αποφάσεις ανά εθνικότητα: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

γράφημα h: Κατανομή διαμενόντων αιτούντων ασύλου ανά περιφέρεια: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

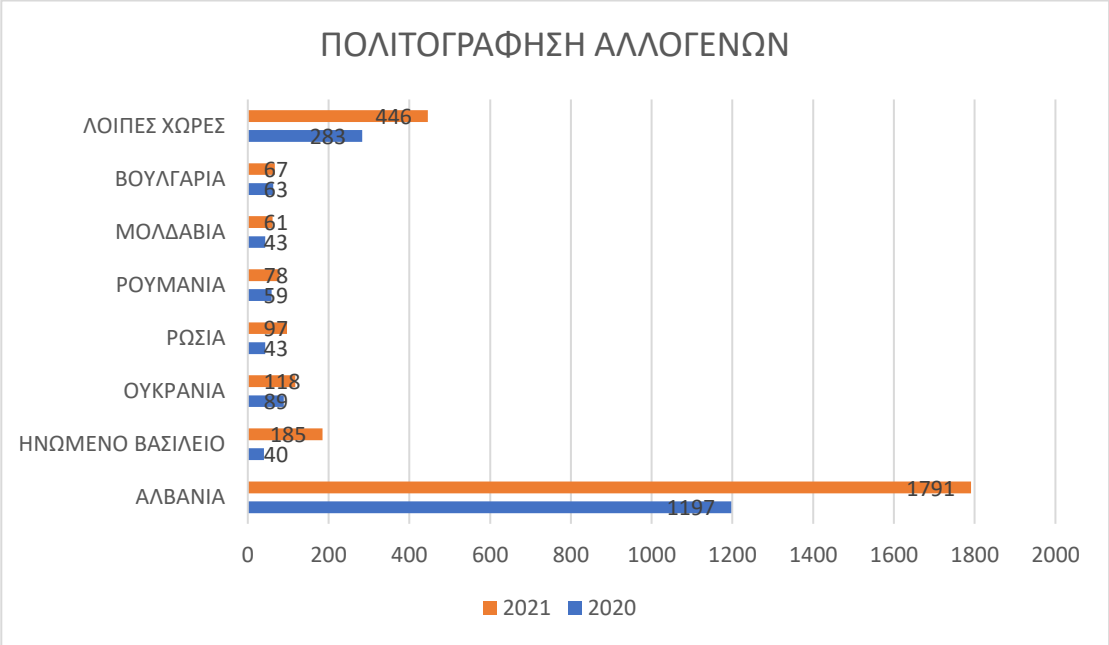
Έως τότε ακανθώδη προβλήματα της χώρας αποτελούσαν ‣η ανυπαρξία μιας σύγχρονης, προβλεπτικής και μακρόπνοης μεταναστευτικής πολιτικής, ‣η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και ειδικευμένου προσωπικού, ‣η γραφειοκρατική και διεκπεραιωτική αντιμετώπιση της μετανάστευσης και του ασύλου από τις αστυνομικές υπηρεσίες, ‣η συγκέντρωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε κεντρικό επίπεδο, ‣η επιβάρυνση της διαδικασίας ασύλου από καταχρηστικές αιτήσεις.

Με τον ν. 4332/2015 τροποποιείται ο κώδικας ελληνικής ιθαγένειας με στόχο τη ρύθμιση της εκκρεμότητας της δυνατότητας κτήσης ιθαγένειας από τέκνα αλλοδαπών που γεννιούνται και φοιτούν στην Ελλάδα καθώς και από αλλοδαπούς που έχουν αποφοιτήσει από ελληνικά σχολεία στην Ελλάδα ή από σχολές(Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης,2015).Οι πρόσφυγες πρέπει πλέον να διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα για 7 έτη προτού να μπορέσουν να αιτηθούν την ελληνική ιθαγένεια(ελληνική κυβέρνηση,2021).

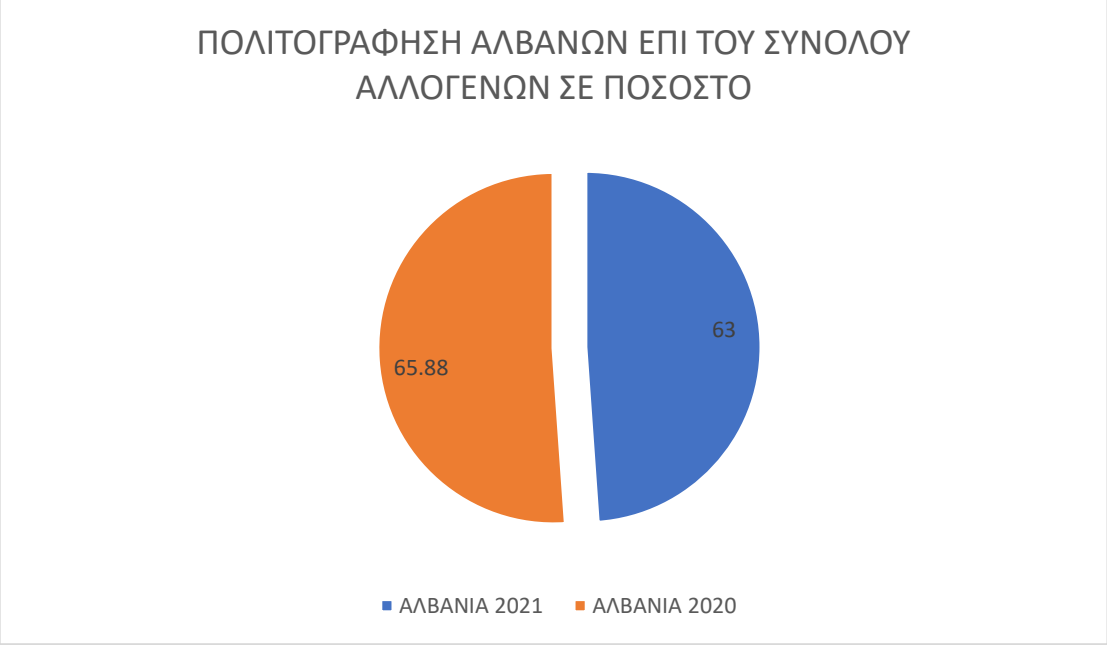

Εικόνα 3: Δυνατότητα αίτησης ιθαγένειας υπηκόων τρίτων χωρών:ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/Odhgies-Ithageneias.pdf

Στο άρθρο 3 στις ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης αναφέρονται οι εξής προϋποθέσεις για την απόκτηση ιθαγένειας: ❖επαρκής γνώση ελληνικής γλώσσας, ❖επαρκής γνώσης ελληνικής ιστορίας και γεωγραφίας, ❖επαρκής γνώση ελληνικού πολιτισμού, συνηθειών του ελληνικού λαού και τρόπου λειτουργίας των θεσμών του πολιτεύματος της χώρας, ❖ικανότητα ενεργού και ουσιαστικής συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας με σεβασμό στις θεμελιώδεις αρχές της χώρας, ❖ομαλή ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας με τη διεξαγωγή βιοτικών δραστηριοτήτων. Απαραίτητη προϋπόθεση η αποχή από πράξεις και ενέργειες διατάραξης δημοσίας τάξεως ή εθνικής ασφάλειας(kodiko.gr/Nomothesia/document/644125/Nomos-4735-2020).

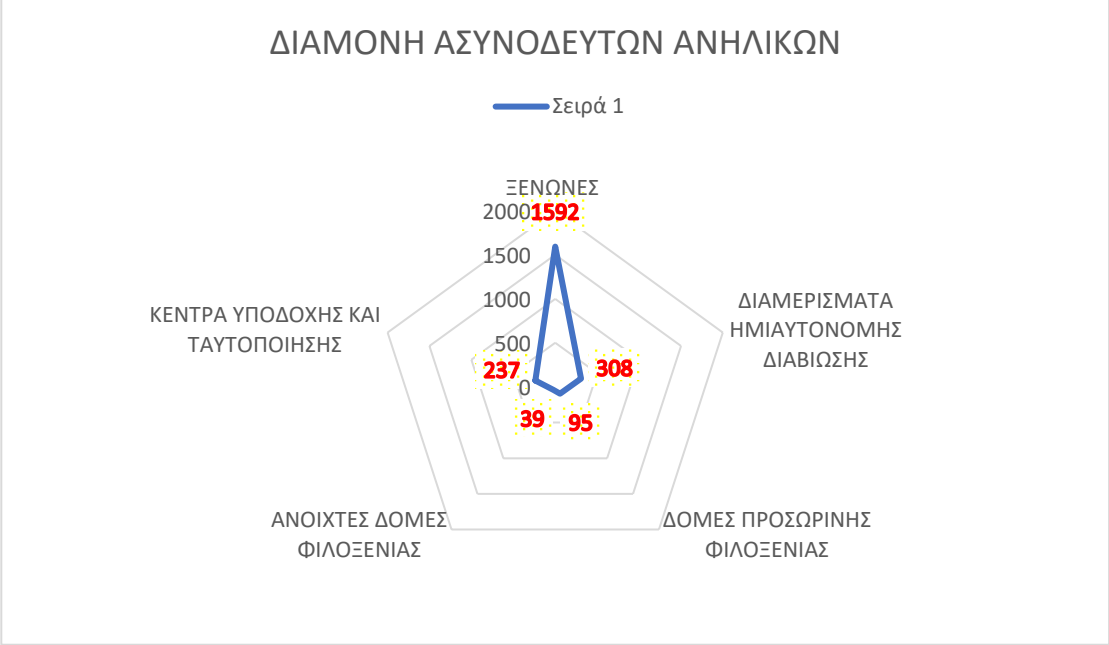
γράφημα i: Πολιτογράφηση αλλογενών: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: ypes.gr/wp-content/uploads/2022/09/20220722-StatistikaStoixeia2021.pdf

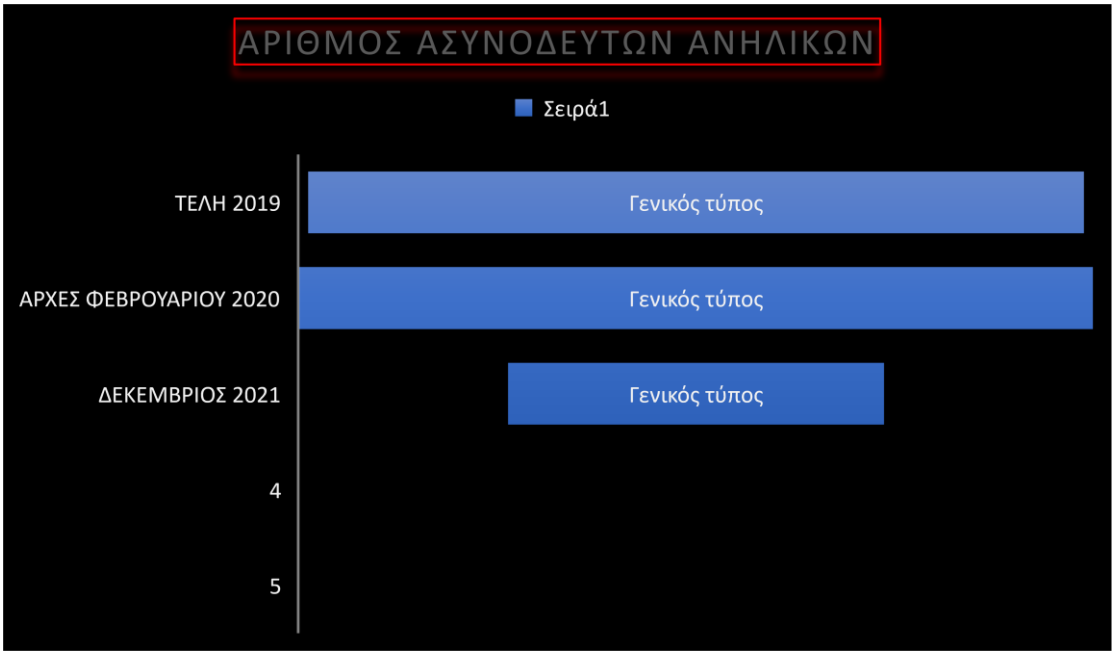
γράφημα j: Πολιτογράφηση Αλβανών υπηκόων: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: ypes.gr/wp-content/uploads/2022/09/20220722-StatistikaStoixeia2021.pdf & ypes.gr/wp-content/uploads/2021/09/20210709_StatistikaStoixeia2020.pdf

Τον Μάρτιο 2020 συστήνεται ειδική γραμματεία προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων η οποία και καταρτίζει την εθνική στρατηγική για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων. Η εθνική αυτή στρατηγική αναπτύσσεται σε 4 πυλώνες δράσης, ‣τη βελτίωση του συστήματος υποδοχής και φιλοξενίας και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ασυνόδευτων ανηλίκων, ‣την εξεύρεση και υλοποίηση βιώσιμων λύσεων για κάθε παιδί, ‣την προστασία από κάθε μορφή βίας ή

εκμετάλλευσης, ‣τον εκσυγχρονισμό της συλλογής δεδομένων που αφορούν στον πληθυσμό των ασυνόδευτων ανηλίκων(ειδική γραμματεία προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων,2021).

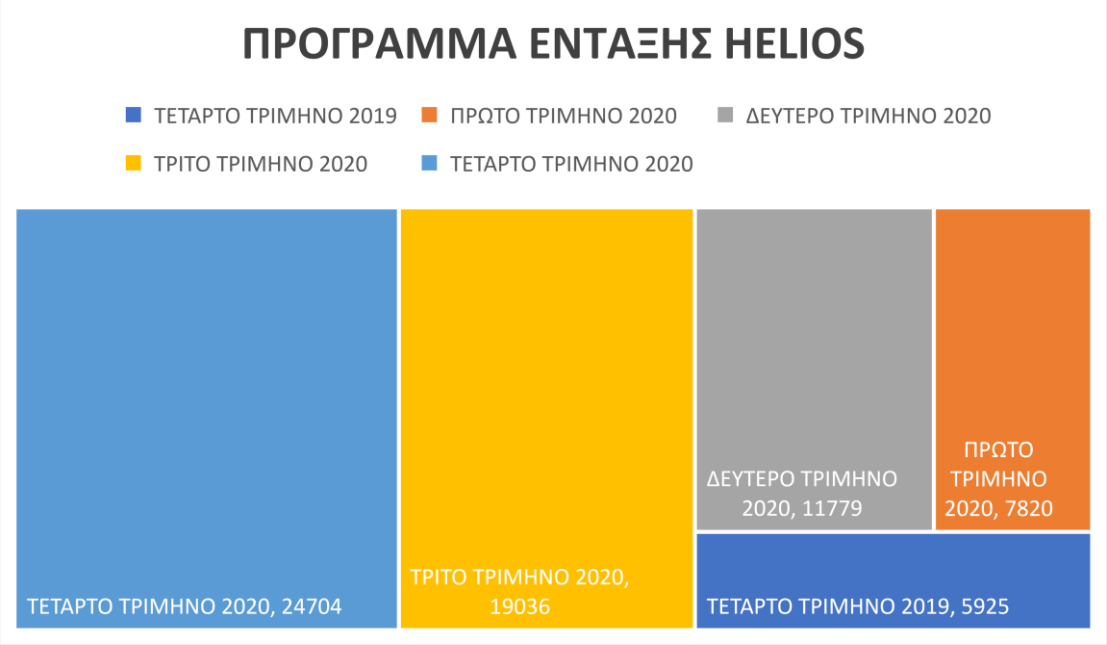
γράφημα k: Διαμονή ασυνόδευτων ανηλίκων

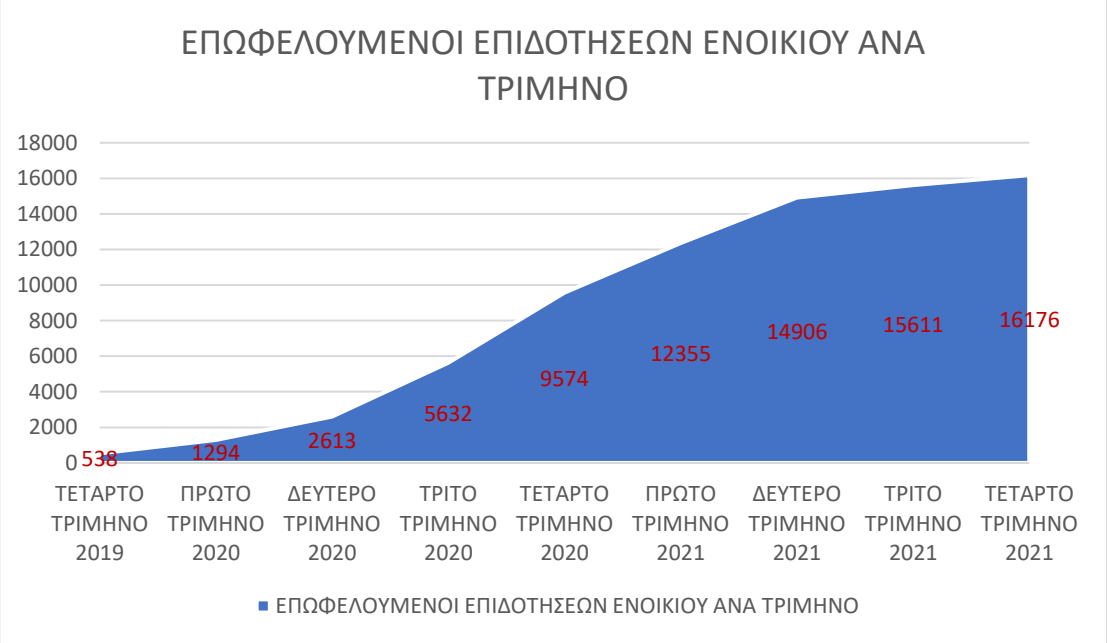
γράφημα l: αριθμός ασυνόδευτων ανηλίκων

Αναφορικά στην ένταξη των μεταναστών έχουν δημιουργηθεί τα προγράμματα HELIOS και ESTIA τα οποία αφορούν στην εξασφάλιση στέγης, σίτισης, οικονομικής χορήγησης, στην προώθηση στην αγορά εργασίας, στη διδασκαλία μαθημάτων ένταξης. Η πλειοψηφία των

επωφελούμενων του προγράμματος ESTIA είναι Αφγανοί (33%), και ακολουθούν Σύριοι (16%) και Ιρακινοί (14%)(Εφημερίδα Κυβερνήσεως,2020).

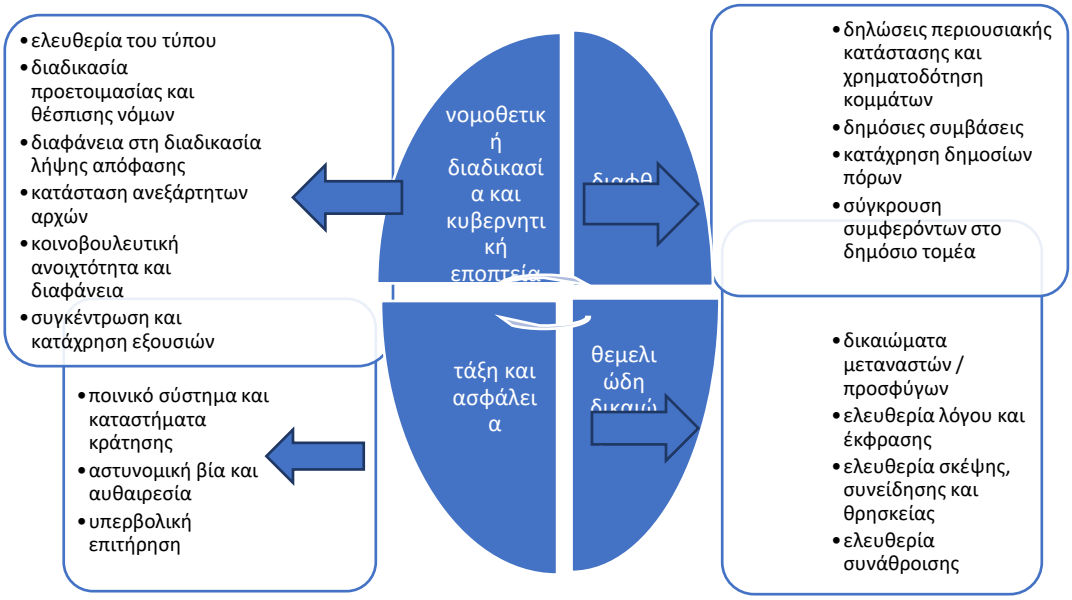
γράφημα m Πρόγραμμα ένταξης Helios: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

γράφημα n Επωφελούμενοι επιδοτήσεων ενοικίου: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

4.2.2 *Το κράτος δικαίου στην Ελλάδα*

Κατόπιν σκιαγράφησης της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής, κρίσιμη θεωρείται και η μελέτη της ποιότητας του κράτους δικαίου στην Ελλάδα. Το κράτος δικαίουως προς την μετανάστευση με άξονα αναφοράς τα ανθρώπινα δικαιώματα αναλύεται σε 2 πτυχές: ως προς τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών (χώρα υποδοχής) και ως προς την προστασία των ημεδαπών από ανεξέλεγκτες μεταναστευτικές ροές ή και απότομη μαζική εξαγωγή ανθρώπινου κεφαλαίου (χώρα αποστολής). Οι σημαντικότερες παθογένειες του δείκτη κράτους δικαίου της χώρας μασαφορούν στην αδιαφάνεια, στην ατιμωρησία, στην απραγία θεσμικών και δικαστικών αρχών, γεγονός που διασύρουν την ανθρώπινη (ελληνική) κοινωνία και μαζί με αυτήν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Τα σημαντικότερα προβλήματα έγκεινται στην ποινική δίωξη και στην επιτυχή έκβαση τιμωρητικών ποινών και εξιχνιάσεων υποθέσεων καταπατήσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ολιγωρία, παρατεταμένες καθυστερήσεις, παράλειψη ή και αποσιώπηση διερεύνησης αξιόμεμπτων περιστατικών, μη χορήγηση αποτελεσματικών ένδικων μέσων, απόκρυψη νομικών διαδικασιών δικαίωσης στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, καθυστέρηση ή και έλλειψη καταβολής αποζημίωσης, και πάνω από όλα απροθυμία ενσωμάτωσηςδιδακτικών αρχών από τα λάθη και την ανεπάρκεια στις υιοθετούμενες στρατηγικές πολιτικές συνθέτουν το σκηνικό της εσωτερικής ασφάλειας και εγχώριας δικαιοσύνης (amnesty.gr/sites/default/files/pdf/police-violence-in-greece_report.pdf). Συγκεκριμένα ως προς τις κατασταλτικές αρχές διαπιστώνονται υπέρμετρη βία, εκτεταμένη χρήση τεχνικών μέσων για την καταστολή κινητοποιήσεων πολιτών (χημικών αερίων, οβίδων κρότου λάμψης, πλαστικών σφαιριδίων, εκτοξευτών ύδατος), εκτεταμένη πρακτική αναιτιολόγητων προσαγωγών, απουσία ουσιαστικού πειθαρχικού και ποινικού ελέγχου, καταχρήσεις εξουσίας μέσω αξιοσημείωτων παραβιάσεων δικαιωμάτων των κατηγορουμένων και χρήσης μεθόδων βασανιστηρίου(hlhr.gr/wp-content/uploads/2022/11/Κείμενο-θέσεων-αστυνομία-ΕλΕΔΑ.pdf).

Εικόνα6:Κριτήριααξιολόγησης ποιότητας κράτους δικαίου: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: govwatch.gr/reports/2022-rule-of-law-report-country-chapter-greece/

Πίνακας1ταδεδομένααντλήθηκαναπό: echr.coe.int/Documents/PS_Migrants_detention_ELL.pdf

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΕΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
L.EKATA ΕΛΛΑΔΑΣ[1] (21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016) {προσφυγή υπ' αριθμ. 71545/12}	• ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 (ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΥ 13(ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ) ΕΣΔΑ • ΑΠΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΕΝΟΣ ΕΝΔΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ • ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ
CHOWDURY ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ[2] (30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017)	• ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΕΣΔΑ, ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

[1] *Καταγγελία από Νιγηριανή πολίτη που είχε πέσει θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και ενώ είχε προβεί στις αστυνομικές αρχές για την προστασία της με σαφή γνώση για την ευάλωτη κατάσταση της οι αρχές κωλυσιέργησαν για περισσότερο από 9 μήνες*

{προσφυγή υπ' αριθμ. 21884/15}	• ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ • ΟΛΙΓΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
DOUGOZ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ[3] (6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001) {προσφυγή υπ' αριθμ. 40907/98}	• ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΑΡΘΡΟ 3 ΕΣΔΑ
S.D. ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ[4] (11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009) {προσφυγή υπ' αριθμ. 53541/07}	• ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΜΕ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΕΣΔΑ
Α.Α. ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ[5] (22 ΙΟΥΛΙΟΥ 2020) {προσφυγή υπ' αριθμ. 12186/08}	• ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΕΣΔΑ, ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ • ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
M.S.S. ΚΑΤΑ ΒΕΛΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΟΣ[6] (21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2011) {προσφυγή υπ' αριθμ. 30696/09}	• ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΕΣΔΑ, ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ • ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΕΣΔΑ, ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

[2] *Εργασιακή εκμετάλλευση 42 πολιτών από το Μπαγκλαντές οι οποίοι δίχως άδεια εργασίας εργάζονταν στη βασική μονάδα καλλιέργειας φράουλας στη Μανωλάδα και υποχρεώνονταν αμισθί σε σκληρές σωματικές συνθήκες και υπό την παρακολούθηση / επιτήρηση ενόπλων φρουρών*

[3] *Σύρος πολίτης που ενώ διεξαγόταν η απέλασή του κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα για αρκετούς μήνες σε ένα υπερπληθές και βρώμικο κελί με ανεπαρκή υγιεινή και ανεπαρκείς εγκαταστάσεις ύπνου, σχεδόν απουσία φρέσκου αέρα, ζεστού νερού, προαυλίου*

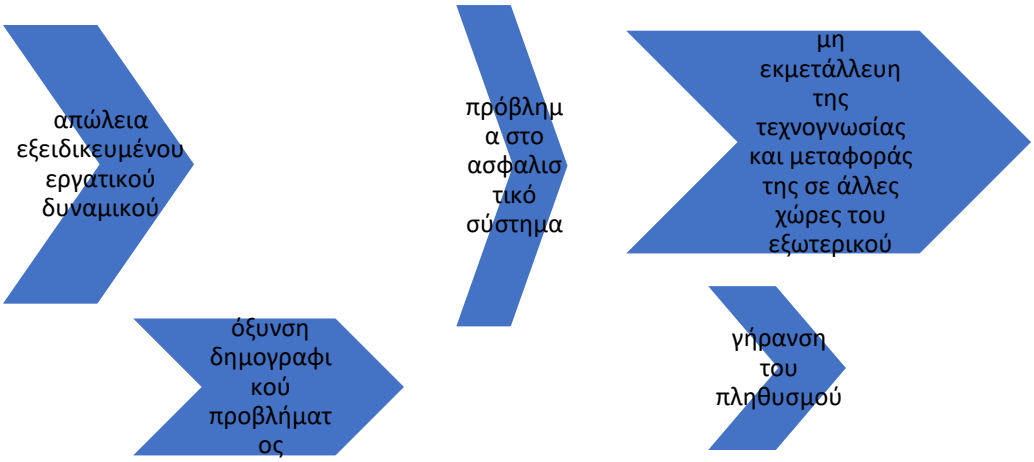
[4] *Τούρκος υπήκοος που κρατείτο σε κέντρο κράτησης τμήματος συνοριακής φύλαξης για 2 μήνες εντός του οποίου δεν του επιτρεπόταν να προαυλίζεται, να πραγματοποιεί τηλεφωνήματα, η πρόσβαση σε κουβέρτες, καθαρά σεντόνια, ζεστό νερό*

[5] *Παλαιστίνιος υπήκοος που κρατείτο στο κέντρο κράτησης της Σάμου εντός του οποίου το δάπεδο ήταν ακάθαρτο και υποχρεώνονταν να σιτίζονται και κοιμούνται πάνω σε αυτό, οι τουαλέτες ενιαίες με το ντους, οι δερματοπάθειες αυξημένες*

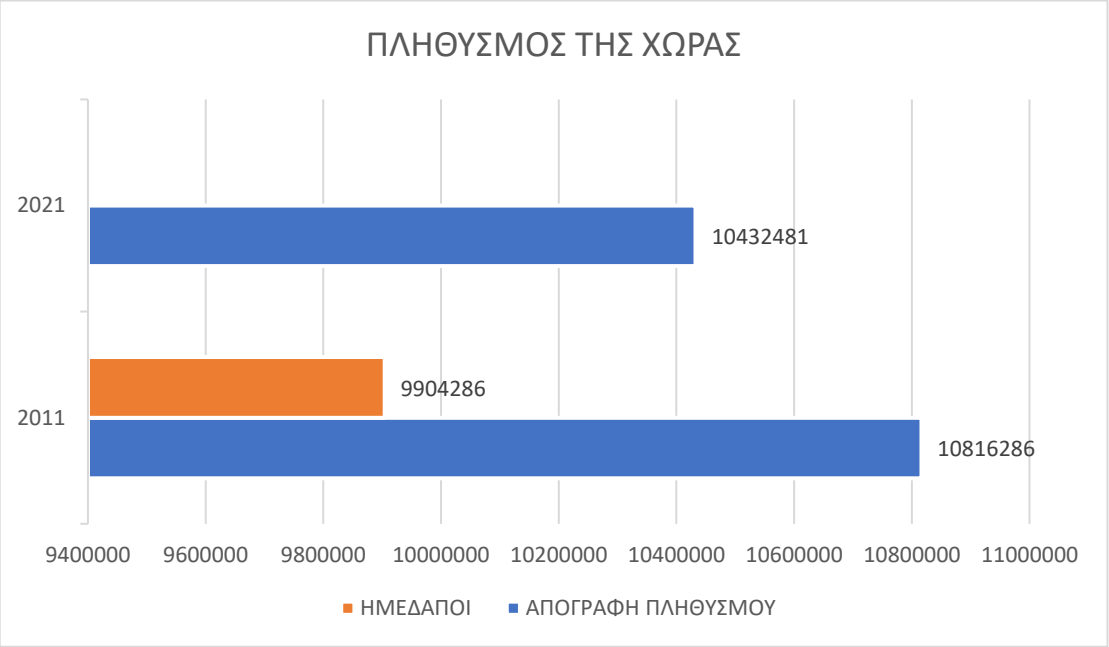
[6] *Αφγανός υπήκοος που όταν τέθηκε υπό κράτηση δεν του επιτρεπόταν όπως και στους υπολοίπους συγκρατούμενούς του να βγουν έξω, παρεχόταν ελάχιστη τροφή, ο ύπνος διεξαγόταν σε βρώμικα στρώματα ή και στο πάτωμα, η πρόσβαση στην τουαλέτα ήταν περιορισμένη*

Αναλύοντας το κράτος δικαίου ως προς την αποτροπή μαζικής εξαγωγής ανθρώπινου κεφαλαίου (χώρα αποστολής) παρατηρούνται σημαντικές επιπτώσεις στη βιωσιμότητα του κράτους. Αυτές αφορούν στη διασάλευση του οικονομικού, πολιτικού και κοινωνικού ιστού της χώρας. Το κράτος δικαίου καθίσταται σημαντικός παράγων για την ομαλή κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη εφόσον παρέχονται στους πολίτες επαρκείς πόροι και ευκαιρίες προς αξιοποίηση. Για την αντιμετώπιση αυτής της μεταναστευτικής παθογένειας που υπερβαίνει το ισοζύγιο ισορροπίας καθαρής μεταναστευτικής εισροής και εκροής απαιτείται:

- ✓ Αναδιάρθρωση οικονομικού τομέα (εκμετάλλευση πηγών ενέργειας, ενίσχυση αγροτικής παραγωγής)
- ✓ Αναδιάρθρωση κοινωνικού τομέα (κοινωνικό κράτος πρόνοιας, επαναπατρισμός Ελλήνων του εξωτερικού)
- ✓ Ισχυροποίηση ενόπλων δυνάμεων για την εξασφάλιση αισθήματος εθνική υπεροχής και εθνικής ασφάλειας (αύξηση αμυντικών δαπανών, έρευνα στην στρατιωτική τεχνολογία)
- ✓ Τόνωση εθνικής ενότητας και συνοχής

Εικόνα 4: Επιπτώσεις μετανάστευσης ημεδαπών εντός μιας χώρας: τα δεδομένα αντλήθηκαν από:repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4468/ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ%20ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ%20-%20ΓΗΡΑΝΣΗ%20ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ-Η%20ΕΞΕΛΙΞΗ%20ΤΗΣ%20ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ%20ΤΗΝ%20ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ%20ΔΕΚΑΤΕΤΙΑ%20ΣΤΗΝ%20ΕΛΛΑΔΑ.%20ΠΟΙΟΙ%20ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ%20ΤΗΝ%20ΕΠΙΡΕΑΖΟΥΝ..pdf?sequence=1&isAllowed=y

γράφημα ο: τα δεδομένα αντλήθηκαν από repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4468/ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ%20ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ%20-%20ΓΗΡΑΝΣΗ%20ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ-Η%20ΕΞΕΛΙΞΗ%20ΤΗΣ%20ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ%20ΤΗΝ%20ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ%20ΔΕΚΑΤΕΤΙΑ%20ΣΤΗΝ%20ΕΛΛΑΔΑ.%20ΠΟΙΟΙ%20ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ%20ΤΗΝ%20ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ..pdf?sequence=1&isAllowed=y

4.2.3 *Η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας υπό το πρίσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*

Η Ελλάδα βάσει διεθνών πορισμάτων και εκθέσεων από ανθρωπιστικούς φορείς χαρακτηρίζεται ως μια χώρα με βασικά νομικά κενά προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και με μια νοοτροπία καθυστέρησης στην εκπλήρωση νομικών υποχρεώσεων και στην υιοθέτηση και εφαρμογή καλών πρακτικών. Στην έκθεση 2020 για το κράτος δικαίου στην ΕΕ, τονίστηκε πως η Ελλάδα στο δείκτη αντίληψης της Διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας βαθμολογείται με 48 / 100, σημαντική ωστόσο βελτίωση συγκριτικά της βαθμολογίας του 2012 36 / 100 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Στην ετήσια έκθεση 2021 για το κράτος δικαίου αναφέρονται ποίκιλλα παραδείγματα καταχρηστικής άσκησης αστυνομικής εξουσίας (Ετήσια Έκθεση για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, 2021). Ως προς τον τομέα της μετανάστευσης συγκεκριμένα η χώρα έχει επικριθεί για συνεχή παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων με εκτεταμένη αλόγιστη και αδιακρίτως χρήση βίας, μέτρου επαναπροώθησης, μέτρου κράτησης, μέτρου απέλασης. Το 2020 χαρακτηριστικά σημειώθηκε αύξηση των περιστατικών ατομικών ή ομαδικών επαναπροωθήσεων στα χερσαία σύνορα της Ελλάδας με την Τουρκία,σωρευτικά με περιπτώσεις διεξαγωγής ομαδικών επαναπροωθήσεων στη θάλασσα με χρήση επικίνδυνων για τη ζωή των αλλοδαπών πρακτικών. Στην ετήσια έκθεση 2021 για το κράτος δικαίου δίνονται 2 συγκεκριμένες αναφορές για παράνομες επαναπροωθήσεις. Στην πρώτη περίπτωση, τον Απρίλιο 2021,Μαροκινός συνελήφθη από την Ελληνική Αστυνομία στη Θεσσαλονίκη. Κατά τη διάρκεια της κράτησής του υποχρεώθηκε σε υπογραφή ανεξήγητων ως προς το περιεχόμενό τους χαρτιών και στην συνέχεια

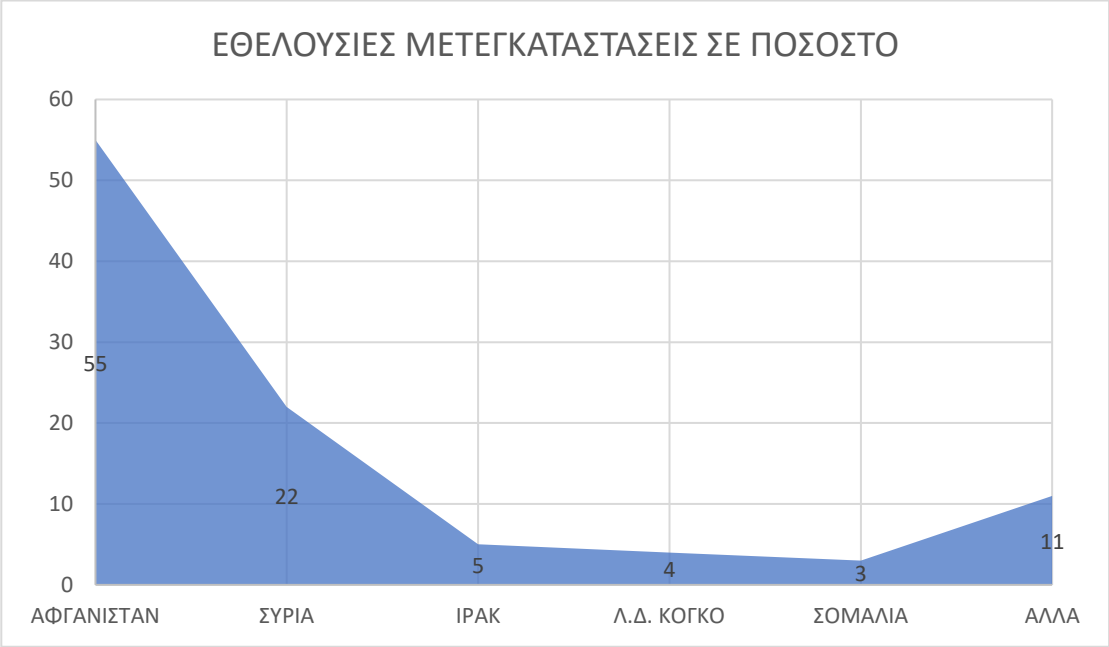
μαζί με λοιπούς μετανάστες μεταφέρθηκε στα σύνορα του Έβρου, από όπου και έπεσαν θύματα κλοπής από τις αστυνομικές αρχές. Αφού προωθήθηκαν στην Τουρκία, τον Ιούνιο 2021 ο ίδιος επιχείρησε με μια ομάδα άλλων ατόμων να διασχίσει τα σύνορα προς την Ελλάδα από όπου και συνελήφθη, ξυλοκοπήθηκε και επαναπροωθήθηκε εκ νέου στην Τουρκία (Ετήσια Έκθεση για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, 2021). Η δεύτερη υπόθεση αφορούσε σε αναγνωρισμένο πρόσφυγα Ρ. Κ., μόνιμου κατοίκου Ρεθύμνου, ο οποίος προσήχθη από τις αστυνομικές αρχές ενώ βρισκόταν στη Θεσσαλονίκη. Μεταφέρθηκε μαζί με λοιπούς διαφόρων εθνικοτήτων στον Έβρο με σκοπό την επαναπροώθησή τους στην Τουρκία. Κατά την παραμονή τους στην Τουρκία ήρθε σε επαφή με την HumanRights360 ζητώντας νομική συνδρομή για την νόμιμη επιστροφή του στην Ελλάδα και την υποβολή καταγγελίας σχετικά με την αυθαίρετη σύλληψη και τη βίαιη και παράνομη επαναπροώθησή του (Ετήσια Έκθεση για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, 2021). Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω με την μη παροχή επαρκών και κατάλληλων συνθηκών και μέσων διαβίωσης, γεγονός που ισοδυναμεί με εξευτελιστική μεταχείριση βάσει ΕΣΔΑ. Στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης διαμένουν όσοι ήρθαν στην ελληνική επικράτεια χωρίς τα νόμιμα για τη διέλευση δικαιολογητικά από τρίτες χώρες και επιθυμούν την υποβολή αιτήματος διεθνούς προστασίας. Ο περιορισμός της ελευθερίας όπως και ο γεωγραφικός περιορισμός βάσει κοινού συμφώνου ΕΕ και Τουρκίας καθίσταται αναγκαίος προκειμένου να διεξαχθεί η ταυτοποίησή τους. Κατόπιν εάν δικαιούνται τη διεθνή προστασία μεταφέρονται σε δομές της ενδοχώρας με απώτερο σκοπό την ένταξή τους ενώ οι λοιποί υποχρεούνται σε επιστροφή κι απέλαση. Οι συνθήκες διαβίωσης χαρακτηρίζονται σκληρές. Ενδεικτικές περιπτώσεις αποτελούν η κακή ποιότητα διατροφής η οποία κατά κόρον διεξάγεται υπό την ευθύνη των ενόπλων δυνάμεων.Επιτόπιες έρευνες δείχνουν ότι δεν εφαρμόζονται οι βασικοί κανόνες σίτισης και αντί της παροχής 5 γευμάτων όπως καθορίζει ο γενικός κανονισμός λειτουργίας δομών φιλοξενίας διανέμονται 3 γεύματα(Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού,2017). Ταυτόχρονα η Ελλάδα στερείται νομικών μέτρων αντιμετώπισης προβλημάτων, ικανών να αποστερούν την ισότιμη μεταχείριση και πρόσβαση στα δημόσια αγαθά, όπως υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση. Καταστάσεις ελλείψεων παιδικής προστασίας για ασυνόδευτα παιδιά, ασφαλούς στέγης, εκπαιδευτικής και υγειονομικής παροχής, συστημάτων επιτροπείας ανηλίκων, μέτρων διευκόλυνσης πρόσβασης ασύλου και νομικής υποστήριξης συνιστούν τις επιχειρησιακές παθογένειες της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής και παροχής συστήματος ασύλου(ΕΕΔΑ). Επιπρόσθετα αυξάνουν οι καταγγελτικές αναφορές για φαινόμενα βίας κατά ανηλίκων και συστηματικές εξαφανίσεις παιδιών από τα ΚΥΤ και τις Δομές Φιλοξενίας. Οι δομές φιλοξενίας έχουν χαρακτηριστεί υπονομευτικές για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Περιστατικά εμπορίας ανθρώπων, γενετήσιας εκμετάλλευσης, διακίνησης κυρίως για σεξουαλική προσοδοφορία, ανταλλαγών σεξουαλικών υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών διαβίωσης ή και αποπληρωμή χρέους στους λαθρεμπόρους (μαστροπούς), βιασμών και εκβιασμών στην συνέχεια για απελευθέρωση

των αιχμαλωτισμένων θυμάτων, πολυδαίδαλων παράνομων δραστηριοτήτων για την επιτάχυνση της παράνομης διέλευσης αναδεικνύουν την έλλειψη ασφάλειας στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης και στις δομές φιλοξενίας(Καρζή,2021). Συνηθέστερα φαινόμενα αποτελούν οι σωματικές κακοποιήσεις(Καρζή,2021) και παρόλο που η τήρηση της τάξης είναι μέλημα των αστυνομικών αρχών, η φύλαξη καθίσταται ελλιπής και κατά κόρον λαμβάνει χώρα στην είσοδο του στρατοπέδου(Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού,2017).Ενδεικτικά(ΕΕΔΑ,2017) στην Σάμο σχεδόν οι μισοί ερωτώμενοι ανέφεραν ότι είχαν υποστεί βία κατά το πέρασμά τους από την Τουρκία και σχεδόν το ¼ ότι είχε υποστεί βία αφότου έφτασε στην Ελλάδα. Ένα ποσοστό 50 – 70% της βίας φέρεται να διαπράχθηκε από κρατικές αρχές. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες επεσήμανε το γεγονός ότι το κέντρο καταγραφής και ταυτοποίησης στο Βαθύ είναι υπερπλήρες και σε συνδυασμό με τις πρόσφατα κακές καιρικές συνθήκες εκατοντάδες άνθρωποι βιώνουν επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης με εμφανείς επιπτώσεις στα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες(ΕΕΔΑ,2016). Αντίστοιχες αιχμηρές καταγγελίες καταγράφονται και στην 7η περιοδική έκθεση για την Ελλάδα από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων: συστηματικές επαναπροωθήσεις, στέρηση παροχής θεμελιωδών νομικών διασφαλίσεων στους κρατούμενους μετανάστες, υψηλά ποσοστά βίας, παροχή ανεπαρκών πληροφοριών σχετικά με τον αριθμό των καταγγελιών για βασανιστήρια ή κακομεταχείριση(ΕΕΔΑ). Εκκωφαντική περίπτωση ενός υπαλλήλου της Frontex ο οποίος τέθηκε υπό κράτηση και υπέστη κακομεταχείριση από τις ελληνικές αρχές προτού σταλεί παράνομα στην Τουρκία μαζί με άλλους υπηκόους τρίτων χωρών. Η ελληνική κυβέρνηση αρνούμενη τις κατηγορίες εξουσιοδότησε την Εθνική Αρχή Διαφάνειας να διενεργήσει έρευνα παρά την περιορισμένη ανεξαρτησία της από την κυβέρνηση και την έλλειψη εμπειρογνωμοσύνης.Εκκωφαντικές περιπτώσεις αποτέλεσαν επίσης και οι θάνατοι 2 νεαρών ανδρών τον Μάρτιο 2021: στην πρώτη περίπτωση ο θάνατος ήταν αποτέλεσμα της αυτοχειρίας του ατόμου λόγω χρονικής επιμήκυνσης (παράτασης 16 μηνών) της κράτησής του σε κέντρο κράτησης στην Κόρινθο, ενώ στη δεύτερη περίπτωση ο θάνατος επήλθε λόγω ελλιπούς ιατρικής περίθαλψης στην Κω(Oxfam,2021).

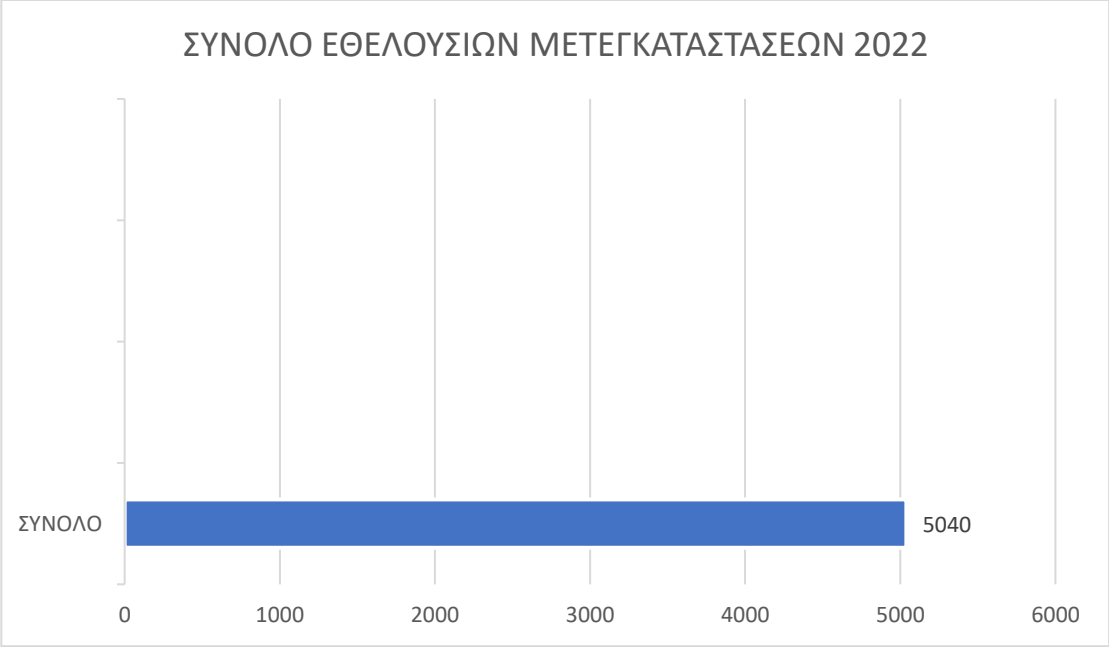

Εικόνα 5: Οι 5 βασικές λειτουργίες των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης: ταδεδομένααντλήθηκαν από: docplayer.gr/222139939-Synthikes-kratisis-ton-metanaston-stin-ellada.html

Η απόφαση επιβολής γεωγραφικού περιορισμού ακυρώνεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας ως ασυμβίβαστη με την ΕΣΔΑ και την σύμβαση της Γενεύης. Το 2020 συνελήφθησαν συνολικά 282 αιτούντες άσυλο και επέστρεψαν στα νησιά για το λόγο αυτό(Oxfam,2021). Η κράτηση πραγματοποιείται στα προαναχωρησιακά κέντρα στην ηπειρωτική χώρα. Η κράτηση στα αστυνομικά τμήματα κατά το ΕΔΔΑ συνιστά παραβίαση του αρ.3 ΕΣΔΑ σημειώνοντας ότι *«τα αστυνομικά τμήματα είναι χώροι σχεδιασμένοι για να φιλοξενούν άτομα μόνο για σύντομο χρονικό διάστημα»*(Oxfam,2021). Η κράτηση μπορεί να επιβληθεί όταν οι αιτήσεις ασύλου απορρίπτονται με έκδοση δευτεροβάθμιας απόφασης. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται απόφαση επιστροφής(Oxfam,2021). Σε αυτές τις περιπτώσεις συχνά εκδίδονται αποφάσεις κράτησης και στην συνέχεια ανανεώνονται για διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών(Oxfam,2021). Στην περίπτωση αυτή η κράτηση χρησιμεύει ως μέσο διασφάλισης της επιστροφής ενός ατόμου στην Τουρκία σύμφωνα με την Δήλωση ΕΕ – Τουρκίας και την ελληνοτουρκική συμφωνία επανεισδοχής(Oxfam,2021).

γράφημα p: Εθελούσιες μετεγκαταστάσεις: ταδεδομένααντλήθηκαν από: greece.iom.int/sites/glfiles/tmzbdl1086/files/documents/221220.pdf

γράφημα q: Σύνολο εθελούσιων μετεγκαταστάσεων 2022: ταδεδομένααντλήθηκαν από: greece.iom.int/sites/glfiles/tmzbdl1086/files/documents/221220.pdf

4.2.4 *Η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας υπό το πρίσμα της δημόσιας τάξης*

Από το 2010 και μετά σημειώνεται αύξηση μέτρων συνοριακού ελέγχου με την συνδρομή της ΕΕ στο πλαίσιο φύλαξης ευρωπαϊκών συνόρων μέσω κοινών επιχειρησιακών στρατηγικών Ελλάδας και Frontex, όπως ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΧΕΡΣΑΙΑ & ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑ.

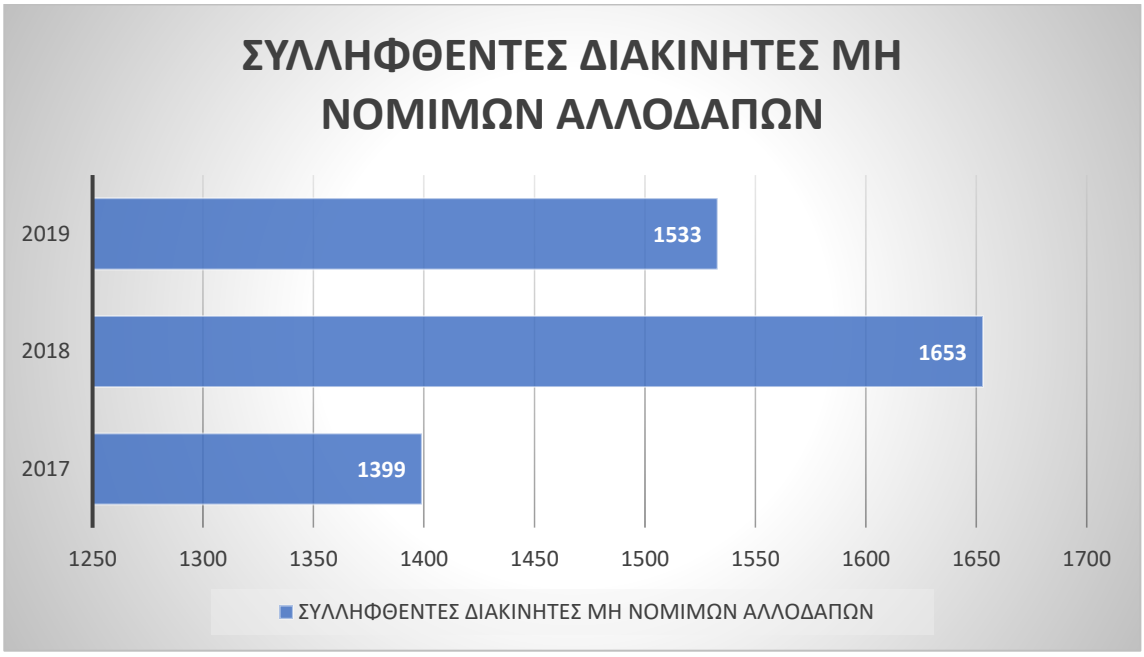
Η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες παράνομες αγορές στην Ελλάδα. Η διευκόλυνση εισόδου και μεταφορά παράτυπων μεταναστών στην ενδοχώρα, η διευκόλυνση εξόδου αυτών σε λοιπές χώρες, η πλαστογραφία εγγράφων για τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα αποτελούν μείζονες και ουσιαστικές προκλήσεις των ελληνικών διωκτικών αρχών.Για παράδειγμα έρευνα για το 2019 για τις δραστηριοποιούμενες ανά τομέα εγκλήματος εγκληματικές ομάδες κατέδειξε τα εξής: στις κλοπές – διαρρήξεις, το 61% των εγκληματικών ομάδων είναι εγχώριες με το 77% ωστόσο να ανήκουν σε ΡΟΜΑ και το 33% αλλοδαπές με κυρίαρχες τις αλβανικές (42% του συνόλου), Αλγερινές (23% του συνόλου), Γεωργιανές (9% του συνόλου), Ρουμανικές (7% του συνόλου), Πακιστανικές (7% του συνόλου), Βουλγαρικές (3% του συνόλου), Μαυροκινές (2% του συνόλου). Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται επίσης μέλη διεθνούς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων βαλκανικών και ανατολικών χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας που δραστηριοποιούνται στην διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας). Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε ληστείες πρωτοστατούν οι ελληνικές με τους ΡΟΜΑ να διεκδικούν τα πρωτεία της τάξεως του 55% ποσοστού. Στις αλλοδαπές ομάδες κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανοί (62%) και Γεωργιανοί και Αλγερινοί (13%)(Ελληνική Αστυνομία,2020). Στην Ελλάδα οι traffickers πωλούν και ωθούν ακόμη και ανήλικα κορίτσια στην μαστροπεία. Με στόχο να μειωθεί η πιθανότητα εντοπισμού και σύλληψης οι traffickers μετακινούν τα θύματα από περιοχή σε περιοχή, από πόλη σε πόλη κυρίως όπου οι εκμεταλλευτές έχουν σχέση με διεφθαρμένα άτομα από την αστυνομία. Το είδος της πώλησης εξαρτάται απότις προτιμήσεις των πελατών όπως αρχικά έγχρωμεςγυναίκες και στην συνέχεια γυναίκες από την κεντρική και ανατολική Ευρώπη και τελευταία από την Αφρική. Η πιο διαδεδομένη μέθοδος αναζήτησης πελατών είναι μέσω των ΜΜΕ – εφημερίδες, περιοδικά. Το γεγονός αυτό υπονομεύει το κράτος δικαίου της χώρας, εφόσον γίνεται αυτόματα αντιληπτό ότι η συγκάλυψη εξασφαλίζεται με την συνδρομή, ανοχή και αποσιώπηση σημαντικών οικονομικών μερίδων στο ΑΕΠ της κοινωνίας, όπως ο τηλεοπτικός τομέας, τομέας ψυχαγωγίας.Μια σημαντική μερίδα μεταναστριών στη χώρα μας αγνοεί την πραγματική εργασιακή κατάληξή της ενώ σωρευτικά με εκείνες οι οποίες είχαν εξαρχής αντικειμενική πληροφόρηση και άρα επέδειξαν συγκαταβατική συμπεριφορά υφίσταντο αδιάλειπτη κακοποίηση σε βαθμό απώλειας προσανατολισμού, αίσθησης, συνείδησης(Μπότση,2019). Βάσει UNICEF στο δρόμο έμεναν 5.800 παιδιά, εκ των οποίων το 55% είναι πρόσφυγες. Η πλειοψηφία είναι θύματα εργασιακού trafficking, επαιτείας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Ανάμεσα στους traffickers σαφής παρουσία των Βουλγάρων και των Ρουμάνων. Η Αλβανία παραμένει σημαντική δύναμη στο χώρο ενώ ανερχόμενη δύναμη στα θύματα η Νιγηρία, γυναίκες από Αιθιοπία, αγόρια από Αφγανιστάν. Εκτός από τη ρωσική και αλβανική μαφία στην Ελλάδα δρουν εγκληματικές ομάδες Τούρκων, Πακιστανών, Νιγηριανών. Οι traffickers καλύπτονται συχνά πίσω από μια νόμιμη εργασία και τα θύματα πείθονται να

υπογράψουν συμβόλαια όπου και αναγνωρίζουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις πράγμα που τα δεσμεύει με οικονομικά χρέη.

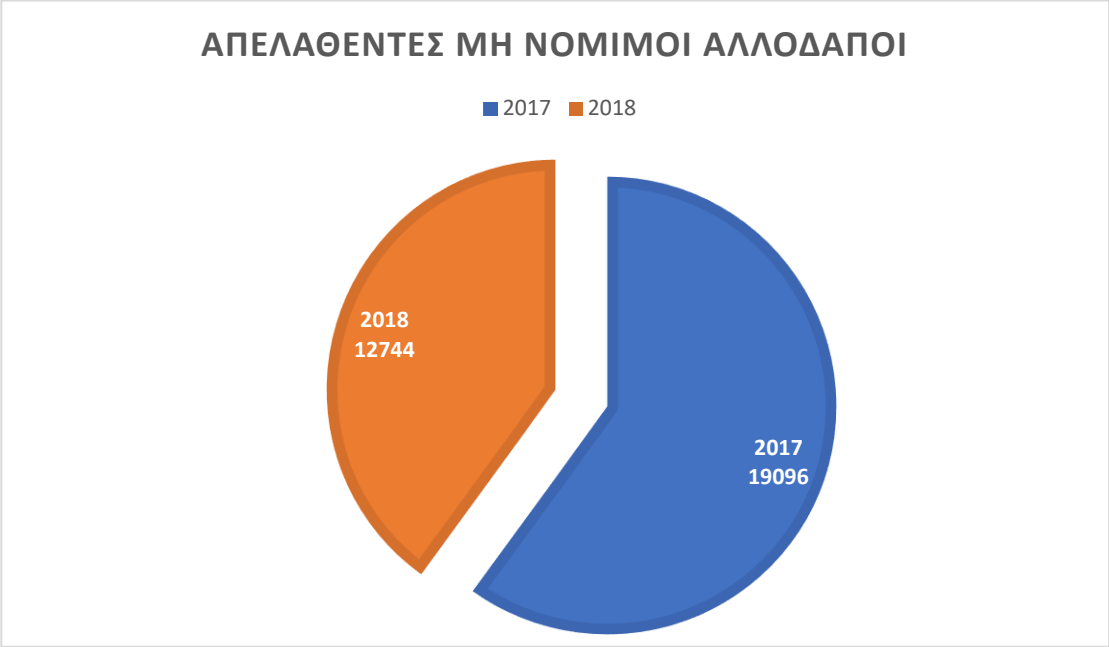
Η σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής με τρίτα κράτη θεωρήθηκε ως ένα ασφαλές μέτρο αναχαίτησης της παράτυπης μετανάστευσης. Ελκυστικός παράγων αποτέλεσε η διευκόλυνση θεώρησης εισόδου.

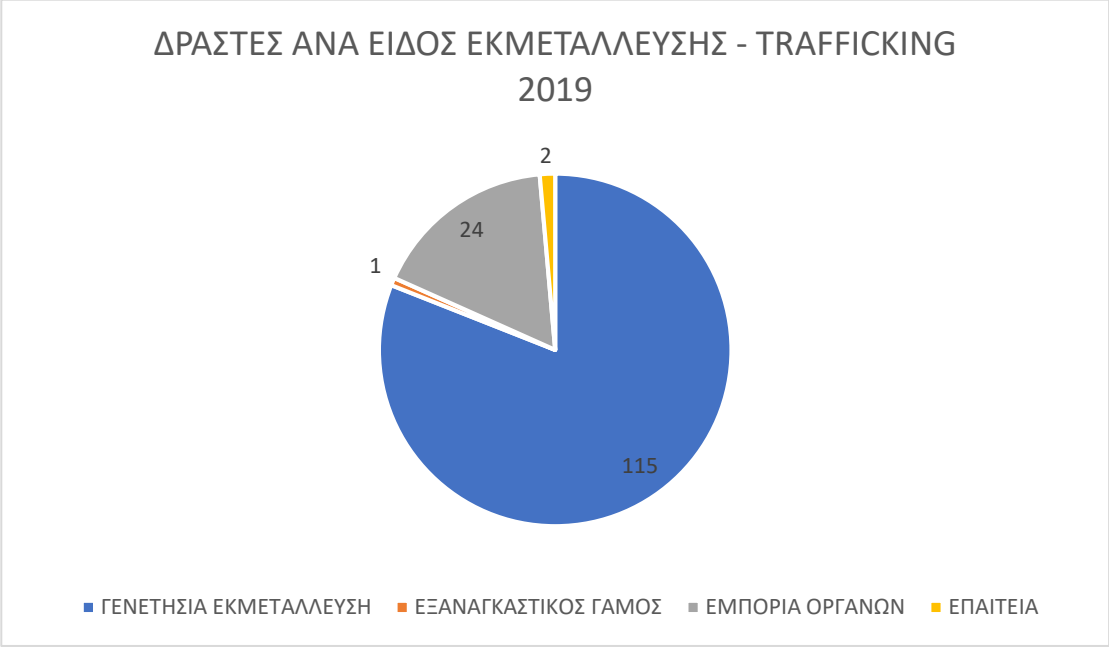
γράφημα r: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί για παράνομη είσοδο και παραμονή: ταδεδομένααντλήθηκαν από: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2019_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf&astynomia.gr/statistika-stoicheia/statistika-stoicheia/statistika-stoicheia-paranomis-metanastefsis/

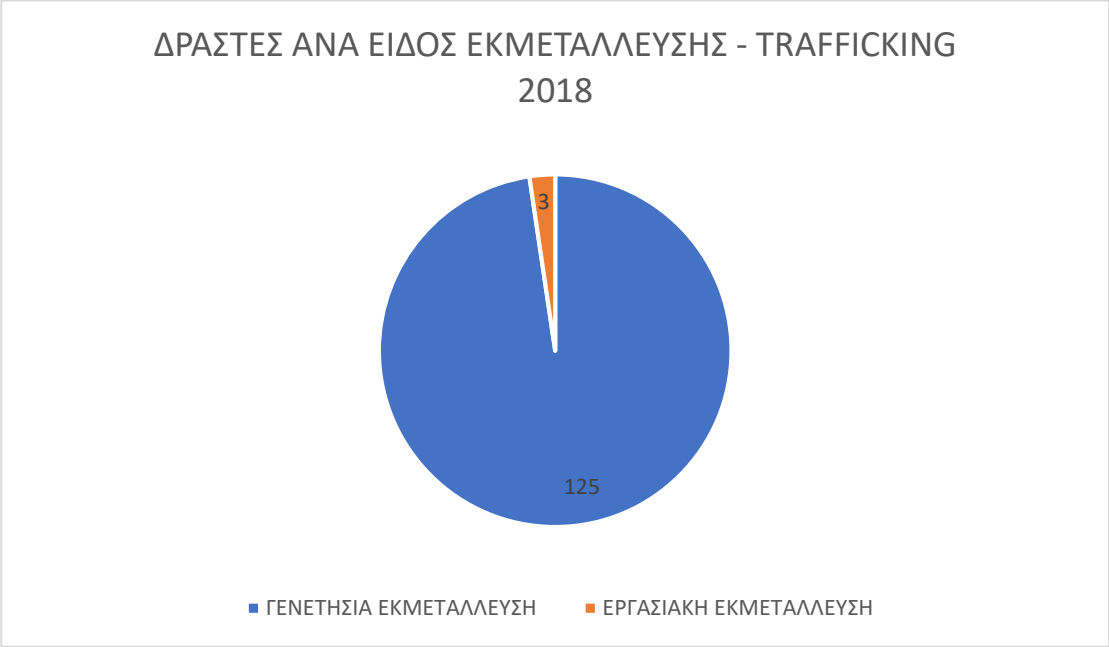
γράφημα s: Συλληφθέντες διακινητές μη νόμιμων αλλοδαπών: ταδεδομένααντλήθηκαν από: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2019_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf&astynomia.gr/statistika-stoicheia/statistika-stoicheia/statistika-stoicheia-paranomis-metanastefsis/

γράφημαυ: Απελαθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2018_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf

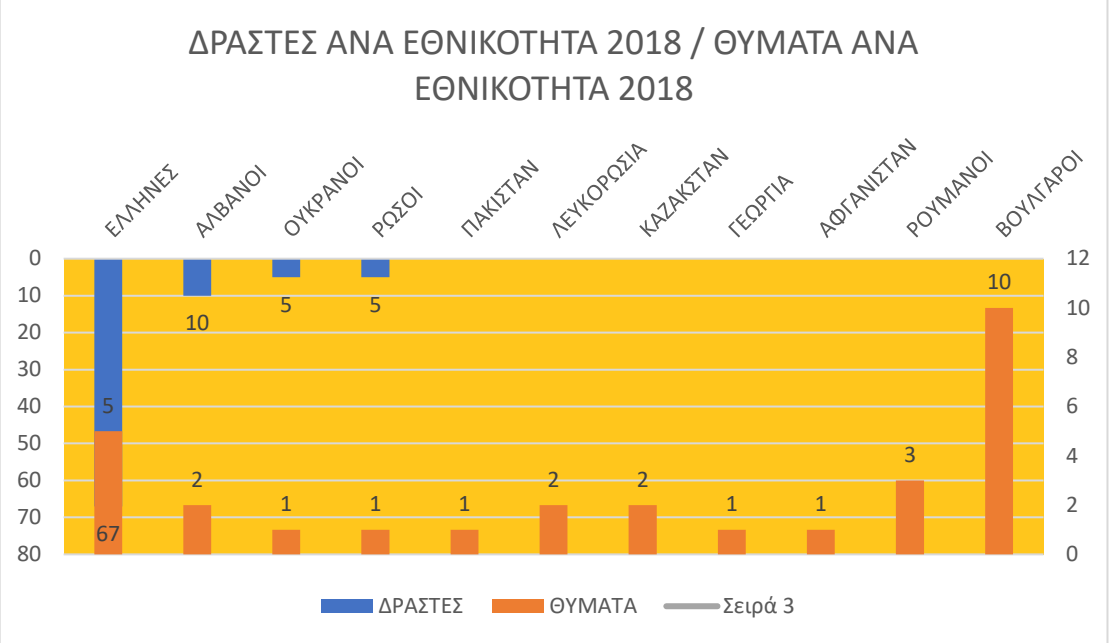
γράφημαν: Δράστες ανά είδος εκμετάλλευσης – trafficking2019: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2019_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf

γράφημαw: Δράστες ανά είδος εκμετάλλευσης – trafficking 2018: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2019_EMN_ARM_National_report_part_2_EL-EMN.EL_.pdf

γράφημαx: Θύματα ανά είδος εκμετάλλευσης 2018: ταδεδομένααντλήθηκαναπό: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2018_EMN_ARM_National_report_pont_?EL-EMN.EL_.pdf

γράφημαγ: Δράστες ανά εθνικότητα 2018 / θύματα ανά εθνικότητα 2018: τα δεδομένα αντλήθηκαν από: home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2018_EMN_ARM_National_report_pont_?EL-EMN.EL_.pdf

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το κράτος δικαίου είναι άμεσα συνυφασμένο με την ασφάλεια, τη δικαιοσύνη, τον σεβασμό ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη διαφάνεια, το ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα, τη λογοδοσία. Η μετανάστευση εκλαμβάνεται ως κρίση ασφαλείας που αξιώνει ειδικής μεταχείρισης και ειδικών μέτρων καταστολής. Συγκεκριμένα εντάσσεται στην πολιτική ατζέντα ασφαλείας για τους εξής λόγους:

- Πέρασμα στην πολυπολιτισμικότητα με τη δημιουργία στρατηγικών και μηχανισμών ένταξης
- Στρατιωτικοποίηση συνόρων με αναβαθμισμένα μέσα επιτήρησης, εντοπισμού και ανίχνευσης
- Μετάβαση σε μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική ασύλου
- Μελέτη περίπτωσης διαχείρισης ευαλωτότητας και ευάλωτων ομάδων, η θέση των οποίων πλήττεται περισσότερο από ελλιπή εφαρμογή ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Αποκατάσταση εμπιστοσύνης πολιτών στην κυβερνητική εξουσία μέσω λήψης μέτρων τοπικής ενδυνάμωσης και υποστήριξης μεταναστευτικών ροών και ενδυνάμωσης καταγγελτικών αναφορών περιστατικών αυθαιρεσιών
- Ενίσχυση θεσμικής διαφάνειας και λογοδοσίας που πρακτικά σημαίνει την ανάγκη δικαιολόγησης (της εφαρμογής) του νόμου με την έκτακτη περίσταση και προστασία συγκεκριμένου δικαιώματος
- Εφαρμογή αναπτυξιακής πολιτικής και αναπτυξιακών προγραμμάτων
- Προώθηση κοινωνικής συνοχής με την άρση του χαρακτηρισμού «περιθωριοποιημένων περιοχών»

Τα ζητήματα που αφορούν την Ελλάδα είναι:

- Δημογραφική αλλοίωση και μεταβολή: από την παράθεση στατιστικών έγινε αντιληπτό ότι η χώρα δέχεται σημαντική εισροή μεταναστών οι οποίοι εάν τυγχάνουν διεθνούς προστασίας διαμένουν στην ενδοχώρα. Η κυβέρνηση καθίσταται υπεύθυνη για την εξέταση ασύλου αιτούντων και δια οικονομικής ενίσχυσης για την ένταξή τους. Η ανησυχία της δημογραφικής μεταβολής ενισχύεται περαιτέρω και από την κουλτούρα της οικογενειακής επανένωσης, όπως τα ασυνόδευτα ανήλικα υπό το πρίσμα του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού μπορούν να αιτήσουν.

- Πολιτισμικό χάσμα λόγω διαφορετικής νοοτροπίας και διαφορετικώνθρησκευτικών καταβολών: Στατιστική όπως παρατέθηκε έδειξε την σχετική δυσπιστία των Ελλήνων πολιτών ως προς την πιθανότητα πολιτισμικής αφομοίωσης των μεταναστών αλλά γενικά διάκειντο φιλικά με αίσθηση αλληλεγγύης απέναντί τους. Η εξήγηση ίσως να απορρέει από το γεγονός ότι η Ελλάδα ως ιστορικό έθνος αντιτασσόταν στην οθωμανική μουσουλμανική ταυτότητα. Ενδεικτικά το πρώτο ιστορικά σύνταγμα της χώρας προσδιόριζε ότι Έλληνας θεωρείται ο ομόδοξος, αυτός δηλαδή που ασπάζεται την ορθόδοξη χριστιανική ταυτότητα. Συνεπώς η εθνική συνείδηση και το εθνικό φρόνημα φαίνεται να αντιμάχονται στην πολιτισμική προοδευτικότητα. Συναφές ζήτημα είναι η διαπάλη μεταξύ ελευθερίας έκφρασης και ρητορικής μίσους: αξιοσημείωτη κριτική από τους εκφραστές της δυσπιστίας στην αποδοχή μεταναστών είναι ότι όσοι δεν ασπάζονται τις νέες αξίες του κυβερνητικού συστήματος τείνουν να χαρακτηριστούν ως σκεπτικιστές, απαισιόδοξοι, απογοητευμένοι, περιθωριακοί ακόμη και μισαλλόδοξοι με επιβλαβείς κοινωνικές τάσεις (π.χ. ακροδεξιές / φασίζουσες αντιλήψεις) που χρήζουν ειδικής μελέτης και ανατομίας της συμπεριφοράς τους. Η οποιαδήποτε έκφραση άποψης θεωρείται ότι υποβιβάζει το αξιόπιστο κυβερνητικό έργο, διασπείρει διχόνοιες και υπονομεύει την εμπιστοσύνη του κοινού στη κυβέρνηση. Ο χαρακτηρισμός του υποκινητή της ρητορικής μίσους δεν αργεί να επέλθει.
- Ανισότητες στις ευκαιρίες: τα ποσοστά απασχόλησης των αλλοδαπών είναι υψηλότερα σε σχέση με τους ημεδαπούς και σχετικά αντίστοιχα με το είδος της εργασίας που ξέρουν να προσφέρουν, συνηθέστερα ανειδίκευτου προσανατολισμού. Τα προγράμματα ένταξης αν και προσφέρουν οικονομική – εισοδηματική ενίσχυση (όπως τα προγράμματα HELIOS&ESTIAσυνδυαστικά με μηνιαίο εισόδημα το οποίο δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το κατώτατο μισθό των ημεδαπών προστιθέμενο σε αυτό 15% ανά παιδί) ωστόσο περισσότερο διχάζουν παρά ενώνουν και δημιουργούν ανισότητες και στρεβλώσεις στην οικονομία, υποβαθμίζοντας και συρρικνώνοντας εν ολίγοις περαιτέρω την οικονομία της χώρας.

Η Ελλάδα κατηγορείται ως πόλος έλξης για λόγους κυρίωςαδιαφάνειας, παραοικονομίας, αδήλωτης εργασίας, πέραν της γεωγραφικής της σημασίας ως σημαντικού σημείου διέλευσης μεταναστευτικών ροών. Ένας επιπλέον παράγων σύμφωνα με τους υπερασπιστές του έθνους κράτους, μπορεί να θεωρηθεί και ο υβριδικός πόλεμος και η υπονόμευση του δημογραφικού – πολιτισμικού στοιχείου μέσω χωρών που είτε υποστηρίζουν φανερά την Τουρκία εν όψει γεωπολιτικών αντιπαραθέσεων όπως η Σομαλία, το Πακιστάν είτε είναι καθαρά εχθρικές μας όπως η Αλβανία. Στο τελευταίο, δε, συμπεριλαμβάνεται και η ολοένα ετήσια αύξηση του αριθμού των πολιτογραφημένων Αλβανών στη χώρα.

Πορίσματα κατατάσσουν τη χώρα μας χαμηλά στην ποιότητα του κράτους δικαίου με σημαντικό δείκτη προβληματισμού εμπέδωσης του κράτους δικαίου την ατιμωρησία, την αστυνομική αυθαιρεσία και υπέρμετρη σε βαθμό κατάχρησης εξουσίας βία η οποία κατά κόρον συνοδεύεται από αποσιώπηση, συγκάλυψη έως και ελλιπή ενημέρωση ενδιαφερόμενων θυμάτων για τη δικαίωσή τους μέχρι και δυσκολία στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη και πολλάκις ανυπαρξία ουσιαστικών ένδικων μέσων. Συγκεκριμένα ως προς την μετανάστευση οι αστυνομικές αρχές τείνουν να έχουν μια πιο ευρεία διακριτική ευχέρεια στην αντιμετώπισή τους. Κακές, απαράδεκτες και ατιμωτικές συνθήκες διαβίωσης με σοβαρό κίνδυνο στιγματισμού, ψυχολογικού τραυματισμού, απώλειας συνειδήσεως και προσανατολισμού, σωματικών επιθέσεων, σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι τα δεινά, όπως παρατέθηκαν αναλυτικά στη δεύτερη ενότητα του τέταρτου κεφαλαίου, που υπάρχουν στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης και στις δομές φιλοξενίας. Επιπρόσθετα, όπως τονίστηκε στην πρώτη ενότητα του τέταρτου κεφαλαίου, οι μετανάστες και πρόσφυγες αποτελούν εύκολη λεία στην εγκληματικότητα με την συνδρομή διεφθαρμένων αρχών που εκτείνονται από τον εξαναγκαστικό γάμο, την επαιτεία, την εξαναγκαστική εργασία, τη δουλοπρέπεια, την εξάρτηση εργασίας, την αναγκαστική μεταμόσχευση και εμπορία οργάνων, την εκπόρνευση καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη παράνομη (λαθρο)δραστηριότητα με σκοπό κυρίως την αποπληρωμή χρέους στους διακινητές ή τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης ή την αποφυγή του εκφοβισμού της απέλασης. Προγράμματα νομιμοποίησης σε αυτό το σημείο περισσότερο δυσχεραίνουν την κατάσταση εφόσον καθιστά το άτομο – θύμα εξαρτώμενο στη διαφθορά της ενδοχώρας με την οποία συμπράττει καθημερινά. Οι μετανάστες και πρόσφυγες δεν είναι μόνο θύματα αλλά και θύτες. Κι στις 2 περιπτώσεις στατιστικές κατέδειξαν ότι το κράτος παρουσιάζει μια αδυναμία, ανικανότητα ή και έλλειψη βούλησης αναγνώρισης τέτοιων περιστατικών ώστε να προβεί σε εξακρίβωση στοιχείων, να διεξάγει αποτελεσματική έρευνα και να εφαρμόσει αποτελεσματικές ποινές. Οι απελάσεις και οι επαναπροωθήσεις καθίστανται περισσότερο εργαλεία υπό τη διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών αρχών με αυθαίρετα κριτήρια εφαρμογής κατά περίπτωση. Σημαντική μερίδα εγκληματιών στη χώρα μας αποτελούν οι αλλοδαποί όπως στατιστικά στοιχεία που παρατίθενται στην ανάλυση του ερευνητικού θέματος κατέδειξαν, ενώ αναφορικά στην εγκληματικότητα των ημεδαπών το υψηλότερο ποσοστό το κατέχουν οι ΡΟΜΑ.

Σε θεσμικό επίπεδο παρατηρείται ένας νομικός κατακερματισμός και πολυνομία με τακτικές αναθεωρήσεις νόμων δημιουργώντας ένα πολυδαίδαλο σύστημα με πολλούς φορείς σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο να επιλαμβάνουν.Σχεδόν υφίσταται ανυπαρξία επιχειρησιακής στρατηγικής και αντιμετώπισης κρίσης η οποία εστιάζει μόνο στην τεχνοκρατική διατύπωση νομοθετημάτων ακολουθώντας τα πρότυπα των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων.

Η χώρα,βάσει απορρεουσών των ανωτέρω καταγεγραμμένων στοιχείων, παρουσιάζει μια αδυναμία διαχείρισης δημογραφικής πολιτικής, ελέγχου συνόρων, ελέγχου μεταναστευτικών

ροών και ελέγχου διασυνοριακού εγκλήματος καθιστώντας την περισσότερο μια χώρα παθητική στην ταχύτητα των γεγονότων. Σε γενικές γραμμές στην πολιτική σφαίρα η πρωτοβουλία της τείνει να είναι υποτονική.

Συνεπώς κρίνοντας την μετανάστευση από άποψη κράτους δικαίου σημαίνει ότι υπάρχουν 2 δείκτες: Πρώτον, η δημόσιαασφάλεια τόσο ως προς τις μεταναστευτικές ροές σε ζητήματα ψυχοσωματικής τους ακεραιότητας όσο και ως προς τους πολίτες σε ζητήματα κακοποιητικής συμπεριφοράς, διασυνοριακού εγκλήματος, δημογραφικής κατάπτωσης. Στο πλαίσιο αυτό οι άδειες διαμονής πόσο μάλλον δε η χορήγηση ιθαγένειας θα πρέπει να εστιάζει στην πραγματική πολιτισμική αφομοίωση όταν ειδικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως σημείο υβριδικού πολέμου (π.χ. μια μελλοντική επίθεση να χαρακτηριστεί όχι διακρατική αλλά εμφύλια). Δεύτερον, τα ανθρώπινα δικαιώματαως εγγενή αξία της ανθρώπινης ύπαρξης ως προς την ασφάλεια του διαμένοντος πληθυσμού μιας χώρας με την λήψη θετικών μέτρων από τις κρατικές αρχές (εγγυητική διάσταση) τα οποία συνυπάρχουν με τη λήψη αρνητικών μέτρων όπως αποχή από γενοκτονία, εθνοκάθαρση, αξιοποίησης βασανιστικών, σκληρών και απάνθρωπων μεθόδων. Συνεπώς δημόσια ασφάλεια και ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν τις 2 όψεις του ίδιου νομίσματος που καθιστούν επίκεντρο της πολιτικής ατζέντας ασφαλείας το άτομο. Το άτομο αυτό επικουρείται από κατάλληλο, επαρκές και ικανό δικαιοδοτικό σύστημα για τη δικαίωσή του σε περιπτώσεις αξιώσεων από τους άλλους για άρση προσβλητικής και επιζήμιας ενέργειας με την ταυτόχρονα συνδρομή κι άλλων θεσμών (π.χ. μίντια) για την ενίσχυση της θυματοκεντρικής ταυτότητας και ευαλωτότητας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΗ

- ΑναστασιάδουΕ.. *ΤαατομικάδικαιώματακαιονέοςεγγυητισμόςστηνσκέψητουΑριστόβουλουΜάνεση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

constitutionalism.gr/ta-atomika-dikaiomata-kai-o-neos-egiitismos-sti-skepsi-kai-aristovoulou-manesi/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- *Απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/Acc/?uri=CELEX: 32001F0220

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2020. *Έκθεση για το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2019*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

AVAILABLEAT:

astynomia.gr/images/stories/2020/prokirikseis20/2019-ekthesi_organomenou_egklimatos.pdf.pdf

ACCESS: 12/2022

- Βαρουξή Χ., & Σαρρής Ν.. *Εμπιστοσύνη στους θεσμούς*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

academia.edu/5094919/Βαρουξή_Χ_Σαρρής_Ν_2011_Εμπιστοσύνη_στους_Θεσμούς_στο_Παπλιάκου_Β_Σταθοπούλου_Θ_Στρατουδάκη_Χ_επιμ_Θεσμοί_Αξίες_Συμπεριφορές_Μελέτη_των_ευρημάτων_της_Ευρωπαϊκής_Κοινωνικής_Έρευνας_2008_2009_Αθήνα_ΕΚΚΕ_σ_79_96

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- ΓαραντζιώτηΣ..*Η Απέλαση*, [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

  ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

  greeklaws.com/pubs/uploads/2327.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας, 2022. *Παρατηρήσεις επί των στατιστικών στοιχείων έτους 2021*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

ypes.gr/wp-content/uploads/2022/09/20220722-StatistikaStoixeia2021.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Γιαννέλος, Λ., & Ρουσάκος, Α., 2016. *Δημογραφικό πρόβλημα: υπογεννητικότητα – γήρανση πληθυσμού. Η εξέλιξη της υπογεννητικότητας την τελευταία δεκαετία στην Ελλάδα. Ποιοι παράγοντες την επηρεάζουν.[*ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4468/ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ%20ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ%20-%20ΓΗΡΑΝΣΗ%20ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ-Η%20ΕΞΕΛΙΞΗ%20ΤΗΣ%20ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ%20ΤΗΝ%20ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ%20ΔΕΚΑΕΤΙΑ%20ΣΤΗΝ%20ΕΛΛΑΔΑ.%20ΠΟΙΟΙ%20ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ%20ΤΗΝ%20ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ..pdf?sequence=1&isAllowed=y

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Γιατροί χωρίς σύνορα,2017. *Κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την ψυχική υγεία στη Σάμο και τη Λέσβο Γιατί ο εγκλωβισμός των αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά πρέπει να* σταματήσει[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

Msf.gr/sites/default/files/new_report_2017_final_gr_lowresspeads.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Δημητράτος, Ν., 2004. *Ποινικό δίκαιο και κράτος δικαίου στη σύγχρονη εποχή*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

student.cc.uoc.gr/uploadFiles/181-ΔΙΚΚ219/Dimitratos-poiniko%20dikaio%20kratos%20dikaiou.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ, 2020. *Συγκριτική ανάλυση ένταξης μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eprints.bournemouth.ac.uk/36124/Leontisis%20et%20al%202020%20%28Dianeosis%29.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης. *Διεθνής μεταναστευτική νομοθεσία – γλωσσάριο για την μετανάστευση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- ΔίκτυογιαταΔικαιώματατουΠαιδιού, 2017. *Οι συνθήκες στα στρατόπεδα προσφυγής: το παράδειγμα του Σχιστού,*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

docplayer.gr/44576850-Oi-synthikes-sta-stratopeda-prosfygon-to-paradeigma-toy-shistoy.html

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ειδική Γραμματεία Προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων, 2021. *Απολογισμός δράσεων 2020 – 2021*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

migration.gov.gr/wp-content/uploads/2021/12/ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΔΡΑΣΕΩΝ.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Εθνική αρχή διαφάνειας, 2022. *Μεταναστευτικές ροές – διαδικασίες – περιστατικά – επαναπροωθήσεων στην Ελλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

aead.gr/images/essays/ekthesi_ereunas_gr_09052022a.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ελληνική Ένωση για τα δικαιώματα του ανθρώπου. *ΕΛ. ΑΣ ζητήματα υπέρμετρης αστυνομικής βίας και αυθαιρεσία*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

hlhr.gr/wp-content/uploads/2022/11/Κείμενο-θέσεων-αστυνομία-ΕλΕΔΑ.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες, 2021. *Ελλάδα: παιδιά που μετακινούνται*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

gcr.gr/media/k2/attachments/Greece-Advocacy-Update-Qm-2021-Greek.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- Επίσημη Εφημερίδα. *Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:21998A0623%2801%29

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. *ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΟΥ 1979 ΚΑΙ ΠΟΥ ΡΥΘΜΙΖΕΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

cylaw.org/nomoi/arith/1994_3_005.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- *Ετήσια Έκθεση για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα 2021*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

vouliwatch.gr/resources/file/2022/9/16/3f1fb49a-7615-481f-a577-98f989a220de.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 2/2023

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020. *Έκθεση του 2020 για το κράτος δικαίου Κεφάλαιο για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

protothema.gr/files/2021-07-21/%CE%A4%CE%95CELEX_52020SC0307_EL_TXT.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 2/2023

- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, 1986.*Υπόθεση LesVerts*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:61983CJ0294&from=EN

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Ευρωπαϊκό δίκτυο μετανάστευσης. *Ετήσια έκθεση 2018 για την μετανάστευση και το άσυλο στην Ελλάδα Εθνική Έκθεση Μέρος 2 και στατιστικό παράρτημα – συνεισφορά στην ετήσια έκθεση του ΕΔΜ για την μετανάστευση και το άσυλο για το 2018*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για τα ασυνόδευτα παιδιά. *Διακήρυξη καλών πρακτικών*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/05/kalespraktikespaidia.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- *Ευρωπαϊκή σύμβαση δικαιωμάτων του Ανθρώπου*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

echr.coe.int/documents/convention_ell.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- ΕΕΔΑ, 2016.*Οι συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/kentra_filoxenias_autopsia.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ:12/2022

- ΕΕΔΑ, 2017. *Ετήσια έκθεση 2017*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

nchr.gr/images/pdf/aithsies_ektheseis/Etisia%20Ekthesi%202017.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- ΕΕΔΑ, 2020. *Έκθεση αναφοράς για το προσφυγικό ζήτημα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/Ekthesi_Anaforas_Prosfugiko_el_compressed.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Εφημερίδα κυβερνήσεως, 2020.*Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

migration.gov.gr/wp-content/uploads/2021/01/4686.2020.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ηλιόπουλος, Ι.,2017. Η.*Μεταναστευτική εισβολή και ελληνική κρίση, εισβολή, εποικισμός, εξισλαμισμός και εθνοπολιτική αναδιάταξη της Ελλάδος και της Ευρώπης*, εκδ.ΠΕΛΑΣΓΟΣ (εφημερίδα: Βήμα)
- Καραγιαννίδης, Χ., 2016. *Η κρίση ως ευκαιρία για τη χάραξη και υλοποίηση κοινωνικής αντεγκληματικής πολιτικής*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

Crime-in-crisis.com/η-κρίση-ως-ευκαιρία-για-τη-χάραξη-και-υ/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- ΚαρζήΑ., 2021. *ΣυνθήκεςκράτησηςτωνμεταναστώνστηνΕλλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

docplayer.gr/222139939-Synthikes-kratisis-ton-metanaston-stin-ellada.html

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Καρπαθιωτάκη Μ., 2017.*Η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα από το 2001 και εξής: εξελίξεις και προοπτικές*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/18/2/1145.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- *Κατευθυντήριες αρχές για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την επιστροφή των παρανόμως διακινηθέντων ατόμων*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

osce.org/files/ODIHR_Return_guide_Greek-web1.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Κόρος, Δ., 2021. *Η διοικητική κράτηση στην Ελλάδα υπό το πρίσμα της εγκληματολογίας των συνόρων* [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

theartofcrime.gr/η-διοικητική-κράτηση-στην-ελλάδα-υπό-τ/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- Λαμπαδάρη Β.. *Νομιμοποιώντας την εξαίρεση, παρεκκλίσεις στη διεθνή νομολογία δικαιωμάτων του ανθρώπου*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

Downloads/12PMS_DIE_EUR_SPO_LabadariVa%20(2).pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- Λαμπροπούλου, Ε., 2003. *Αστυνομία, αστυνόμευσηκαιασφάλεια: εξελίξειςκαιπροοδευτικές*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

researchgate.net/publication/283215082_Police_policing_and_Security_Developments_and_Prospects_ASTYNOMIA_ASTYNOMEYSE_KAI_ASPHALEIA_EXELIXIS_KAI_PROOPTIKIKES

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Λιούλια Μ., 2018.*Η απέλαση των αλλοδαπών ως κύρωση του ποινικού δικαίου*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2838379/theFile

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Μουρτετζίκογλου Δ., 2020.*Η ασφάλεια συνόρων και το μεταναστευτικό ζήτημα: μια υπόθεση εσωτερικής και ευρωπαϊκής ασφάλειας*, [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/24817/1/MourtetzikoglouDimitriosMsc2020.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Μπάγκαβος Χ., & Παπαδοπούλου Χ.. *Μεταναστευτικές τάσεις και ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

inegsee.gr/sitefiles/files/MELETH_15.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Μπότση Χ., 2010. *Παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων: πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eody.gov.gr/wp-content/uploads/2019/12/paranomi-diakinisi-antropon.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- *Νόμος 4735/2020*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

kodiko.gr/nomothesia/document/644125/nomos-4735-2020

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- ΝτόζιτςΝ., 2020. *ΔράσειςΕΕγιατονέλεγχοτωνεξωτερικώνσυνόρωντηςκαιευρωπαϊκήμεταναστευτικήπολιτική*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/wp-content/uploads/2020/12/NOTEBOOK-Eu-Migration-policy-External-Borders-Management.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ντόζιτς Ν.. *Κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας της ΕΕ – οι επιχειρήσεις Sophia και IRINI*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/26293/2/NeozitisNikoleta.Msc2021present.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Ντόκος Θ., 2011.*Προκλήσεις εσωτερικής ασφάλειας: η ανάγκη μεταρρύθμισης του μηχανισμού διαχείρισης έκτακτων καταστάσεων,*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

eliamep.gr/wp-content/uploads/2011/03/No-16-Δόγμα-Εσωτερικής-Ασφαλείας.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Ξυνογάλου, Ε., 2008. *Η μεθοδολογία του CASESTUDY στο Μάρκετινγκ*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

ikee.lib.auth.gr/record/109484/files/gri-2008-1930.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Πανούσης, Γ., 2017. *Indubioprolibertate- εν αμφιβολία υπέρ της ελευθερίας*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

hellenicpolice.gr/images/stories/2017/files17/301-koinonia-astynomia.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Παπαδόπουλος Α., 2018. *Μεταναστευτική πολιτική και ένταξη των μεταναστών στην Ελλάδα της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

eekp.gr/wp-content/uploads/2017/04//Παπαδόπουλος-περίληψη.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- ΠαπατόλιαςΑ., 2021. *Πωςδιαχειρίζεταιτουςκινδύνουςέναπραγματικάεπιτελικόκράτος*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

constitutionalism.gr/pos-diaxeirizetai-tais-kindinous-ena-pragmatika-epiteliko-kratos/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- Πολυτήρα Π., 2011. *Η συμβολή των πρόσφατων νομοθετικών πρωτοβουλιών στην επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων που αφορούν τη διαμονή και την κοινωνική ένταξη της δεύτερης γενιάς μεταναστών στην ελληνική επικράτεια*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T4/029/10291.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Σκούρα Η., 2017. *Το καθεστώς ιθαγένειας και η ιδιότητα του πολίτη στην αρχαία Ελλάδα. Μια κριτική ιστορική επισκόπηση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

amitos.library.uop.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4792/Διπλωματική-2017%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Σπυροπούλου, Σ.. *Γενικές αρχές της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής. Μια σύντομη ανασκόπηση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

ekke.gr/publication_files/genikes-arches-tis-ellinikis-metanasteutikis-politikis-mia-sintomi-anaskopisi

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Συμβούλιο της ΕΕ. *Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αντιμετώπιση της εξωτερικής διάστασης μιας διαρκώς εξελισσόμενης τρομοκρατίας και βίαιης εξτρεμιστικής απειλής*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10179-2022-INIT/el/pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- Συμβούλιο της Ευρώπης.*Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

fra.europa.eu/sites/default/files/handbook-law-asylum-migration-borders-2nded_el.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- ΤάρλαΕ., 2016. *ΤακίνητρακαιταχαρακτηριστικάτωνμεταναστευτικώνροώνστηνΕλλάδατου*σήμερα[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4792/DE%20TAPΛA%20EYΓΕΝΙΑ.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- Τζανής Δ., 2017. *Παράτυπη μετανάστευση και ζητήματα ασφαλείας στον ευρωπαϊκό χώρο,* [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/19894/3/TzanisDimitriosMsc2017.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Τσάτσος, Α., 2020. *ΤοΆρθρο 15 τηςΕΣΔΑστηΣκιάτουCOVID-19: ΚορωνοϊόςκαιΠαρέκκλισησεΠερίπτωσηΈκτακτηςΑνάγκης - ΜιαΠρώτηΠροσέγγιση (Article 15 ECHRintheShadowofCOVID-19: CoronavirusandDerogationinTimeofPublicEmergency - AFirstApproach.)*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

Constitutionalism.gr/wp-content/uploads/2020/066/ΤΟ-ΑΡΘΡΟ-15-ΤΗΣ-ΕΣΔΑ-ΣΤΗ-ΣΚΙΑ-ΤΟΥ-COVID-19.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Τσιφτσόγλου, Α., 2014. *Δημόσια ασφάλεια: θέτοντας όρια στο δικαίωμα του ιδιωτικού βίου,*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

didaktorika.gr/eadd/handle/10442/41075,

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- Υπουργείο Εσωτερικών και διοικητικής ανασυγκρότησης, 2015.*Τροποποίηση διατάξεων κώδικα ελληνικής ιθαγένειας (ν.4332/2015)*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/citegk29-25082015.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, 2018. *Εθνική στρατηγική για την ένταξη*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

opengov.gr/immigration/wp-content/uploads/downloads/2019/01/ethniki-stratigiki.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. *Πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

migration.gov.gr/ris2/filoxenia-aitoynton-asylo/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Φωτιάδου Α., & Κοντιάδης, Ξ., 2020. *Πανδημία, κράτος πρόληψης και ανθεκτικότητα του Συντάγματος, κράτος και σύνταγμα μπροστά στην υγειονομική κρίση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

academia.edu/44532474/Πανδημία_Κράτος_και_Σύνταγμα_μπροστά_στην_υγειονομική_κρίση

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- Χουλιάρας, Α., 2021. *Το φαινόμενο της «ατιμωρησίας»: εννοιολόγηση, αίτια και σύγχρονες εκδηλώσεις του στην Ελλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

theartofcrime.gr/το-φαινόμενο-της-ατιμωρησίας-εννοι/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 9/2022

- Χρυσόμαλλος Α., 2009.*Απέλαση αλλοδαπών,*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

greeklaws.com/pubs/uploads/2999.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 8/2022

- Ψαρόσβερκας Ε., 2018. *Μεταναστευτική και προσφυγική κρίση – ανάλυση διασυνοριακών απειλών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ στο ανατολικό αιγαίο,*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

amitos.library.uop.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/4940/720-2018%20ΨΑΡΟΣΒΕΡΚΑΣ%20ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Adamides, C., 2018. *The challenges of formulating National Security Strategies (NSS) in the Presence of Overarching Existential Threats*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

cyprusreview.org

ACCESS: 9/2022

- Amnestyinternational. ΑστυνομικήβίαστηνΕλλάδαόχιμόνομεμονωμέναπεριστατικά[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

amnesty.gr/sites/default/files/pdf/police-violence-in-greece_report.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Avis W., 2020. *Key drivers of modern slavery*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/15581/855_Modern_Slavery.pdf?sequence=1

ACCESS: 11/2022

- Basum G., n.d. *Combating illicit trade and transnational smuggling: key challenges for customs and border control agencies*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%208%2C%20Number%202%20(Sep%202014)/04%20Basu.pdf

ACCESS: 11/2022

- Boin A., 2016. *Managing crises: five strategic leadership tasks*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

assets.cambridge.org/97805218/45373/excerpt/9780521845373_excerpt.pdf

ACCESS: 10/2022

- Brick – Panter, C., 2021. *Solidarity, Social Justice, and Faith: Humanitarian Action on the U.S.-Mexico Border*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

macmillan.yale.edu/sites/default/files/files/Solidarity_JRS_2021.pdf

ACCESS: 9/2022

- *Chapter II, human trafficking, migration and conflict*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/GLOtip16_Chapter_2.pdf

ACCESS: 10/2023

- Cherneva, I., 2011. *Human trafficking for begging*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

digitalcommons.law.buffalo.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1036&context=bhrir

ACCESS: 11/2022

- Chesterman, S., 2008. *An international Rule of Law?*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/30503896_An_International_Rule_of_Law

ACCESS: 11/2020

- Chia – Wen Lu M., 2005. *Commercially arranged marriage migration: case studies of cross – border marriages in Taiwan*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/236982757_Commercially_Arranged_Marriage_Migration_Case_Studies_of_Cross-Border_Marriages_in_Taiwan

ACCESS: 11/2022

- Cyprus refugee council, 2021. *Asylum information database*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

sylumineurope.org/wp-content/uploads/2022/04/AIDA_CY_2021update.pdf

ACCESS: 11/2022

- Delbrueck, J., 1982. *International protection of human rights and state sovereignty*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontentcgi?referer=chttspredid=1&article=2302&content=ilj

ACCESS:10/2022

- DFID Stabilisation Unit Guide. *Chapter 3: Stabilisation, security and justice*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/784010/Chapter_3_Stabilisation__security_and_justice.pdf

ACCESS: 11/2022

- *Delivering Justice: the rule of law, peace and security, human rights and development*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

worldjusticeproject.org/sites/default/files/rule_of_law_think_pieces_summary.pdf

ACCESS: 10/2022

- Eck, J., 2005. *Mapping crime: understanding hot spots*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/32894301_Mapping_Crime_Understanding_Hot_Spots

ACCESS: 10/2022

- Ertan S., & Yol F., 2019. *Forced marriage*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/340815293_Forced_Marriage

ACCESS: 11/2022

- Evald, M., & Krygier, J., 2015. *Rule of Law and Rechtsstaat*[ONLINE]

researchgate.net/publication/278412328_Rule_of_Law_and_Rechtsstaat

ACCESS: 10/2022

- Fairclough, N., 2003. *Political correctness: the politics of culture and language*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/249712988_Political_Correctness_The_Politics_of_Culture_and_Language

ACCESS: 9/2022

- Gad, U., & Petersen, L., K., 2011. *Concepts of politics in securitization studies*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/258186783_Concepts_of_Politics_in_Securitization_Studies

Access: 9/2022

- Ginkel, B., & Paulussen, C., 2015. *The Role of the Military in Securing Suspects and Evidence in the Prosecution of Terrorism Cases before Civilian Courts: Legal and Practical Challenges*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

icct.nl/app/uploads/2015/05/ICCT-Van-Ginkel-Paulussen-Executive-Summary-The-Role-Of-The-Military-In-Securing-Suspects-And-Evidence-In-The-Prosecution-Of-Terrorism-Cases.pdf

ACCESS: 9/2022

- Global compact for safe, 2018. *Orderly and regular migration*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180711_final_draft_o.pdf

ACCESS: 10/2022

- Global migration policy, 2013. *12 principles for a rights-based, rule of law agenda on migration, governance and human rights*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

globalmigrationpolicy.org/articles/activities/Migration%20governance%20Human%20Rights%20agenda%2012%20points%20rev%2027-9-13.pdf

ACCESS: 11/2022

- Gough, I., 2013. *understanding prevention policy: a theoretical approach,*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

core.ac.uk/ download/pdf/9694189.pdf

ACCESS: 10/2022

- Guide: victim- centered approach for front – line professionals working with trafficking in human beings, (2021).[ONLINE]

AVAILABLE AT:

cyrefugeecouncil.org/wp-content/uploads/2021/08/guide-victim-centered-approach-official.pdf

ACCESS: 9/2022

- IDEA, 2017. *Migration, multiculturalism and democracy*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

idea.int/gsod-2017/files/IDEA-GSOD-2017-RESOURCE-GUIDE-MIGRATION.pdf

ACCESS: 9/2022

- InternationalCommissionofJurists, 2018. *Προσφυγήμέσωδιεθνώνοργάνωνκαιμηχανισμώνγιαταδικαιώματατουανθρώπου*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

icj.org/wp-content/uploads/2018/06/Europe-FAIR-module-j-Training-modules-2018-GRE.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 10/2022

- International civil society centre. *Emerging lessons on resilience and solidarity mechanisms to civil space restrictions*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

- Interpol, 2021. *Trafficking of human beings for the purpose of organ removal in north and west Africa*,[ONLINE]

AVAILABLE AT:

downloads/2021%2009%2027%20THBOR%20ENGLISH%20Public%20Version%20FINAL%20(1).pdf

ACCESS: 11/2022

- IOM. *World migration report 2018*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

iom.int/sites/g/files/tmzbdl486/files/country/docs/china/r5_world_migration_report_2018_en.pdf

ACCESS: 10/2022

- IOM. *Integrating migration into security interventions*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

iom.int/sites/g/files/tmzbdl666/files/documents/integrating-migration-into-security-interventions.pdf

ACCESS: 10/2022

- ISS(institute for security studies). *ΚΕΦ 2, διεπαφή μεταξύ της ανθρώπινης ασφάλειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων- μια εννοιολογική επισκόπηση*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

issafrica.org/chapter-2-interface-between-human-security-and-human-rights-a-conceptual-overview

ACCESS: 9/2022

- Kirk, J., & McDonald, M., 2021. *The Politics of Exceptionalism: Securitization and COVID-19*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

watermark.silverchair.com/ksab024.pdf?token=AQECAHi208BE49Ooan9kkhW_Ercy7Dm3ZL_9Cf3qfKAc485ysgAAAsswggLHBgkqhkiG9w0BBwagggK4MIICtAIBADCCAq0GCSqGSIb3DQEHATAeBglghkgBZQMEAS4wEQQMHTpwwAVdZluSaZ0iAgEQgIICfn-My9CsZ_v-kAtenpN0j_G9z7d2eHNfAsWs0tGikzpqFNfvow2ZgQgXuqCHe100agt89x1EZ1CrTkSRhyV5ELKQrV20Ry6klWxCM4yKAWuVLdDreYlm6sE7E6pqkch7FYbx8-Aa_P-vcPjcbeFKhOCPdeT2lHaijezy39-5R1pSh17t4xkU9ghUjI7DbcM_Pnol5Kpk4b-at11isKeEI_cNhjTAmVVxKbGq-zTuO1zzF0Pe7FxBfUj-3ortI6FHXrujKPoFc5WhcYPhbpLf4QzI2AqZwT5jGqVevTBKNrAX1xY2vqyq7qDM-dq1Is_cP_vt7HsqOwRSrhgUnCYUlzHarxKfUdW_dsrkY9UmOKUacLgbuH1iwn8ucVaDVi4sRzXzFoZMFHR3GzyfcUnpQN8ZPym4tDmbscceHGylgCXDne9XHDWiYsvD_tmy49YL-byAycW2yPWvv8uqWvIreaJTHhZmiUZV1hc5DfVCz5r3dmH8UT_cQnEmeX1iT0gKHA9CKLXf38dQ36WaMMYgkmBjnJL4KY6MVTrlpPsar1HJjcGwKrp_8DBNTpoBBtyWR_zLcXYIm7edJ_7dsByHuIalrJBPVaKFv5o2CwZm5UC5yfV8FiFk70xrnhsmM7nOqWPdtwW7GjYq68jOcSiI9Gq-ax5UsXMXVLKrTryQskgR7WtWVC8lMCVtHBkcj3wYsekHtJF9PRDqNC7WrscVrB2ICPQ3Xh1MVxDTMetnB02FMnlnLFJwu-J-xfIk2AGXHgV8fYUkYKDMz1qbWy3kU-u4yjLijS1F8C7LOoOkDxyPnY_Wh5TfugcmZF0lbmjI46SUkEiz4lGmGlZ44Szr

ACCESS: 9/2022

- KUNTIĆ, D., MIHALINČIĆ, M., *MIGRATION AND JIHADI TERRORISM IN EUROPE*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

downloads/1155719.migracije-in-dihadski-terorizem-v-evropi.pdf

ACCESS: 9/2022

- Liemt Van G., 2004. *Human trafficking in europe: an economic perspective*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

files.ethz.ch/isn/45263/2004_WP31_Human%20Trafficking%20in%20Europe.pdf

ACCESS: 10/2023

icscentre.org/wp-content/uploads/2021/07/Solidarity-Playbook-Emerging-lessons-on-resilience-and-solidarity-mechanisms.pdf

- Magen, A., & Pech, L., 2018. *The rule of law and the European Union*[ONLINE]

  AVAILABLE AT:

  reconnect-europe.eu/wp-content/uploads/2019/04/2018-AM-LP-Handbook-CH14-proof.pdf

  ACCESS: 11/2022

- Maharjan, K., N., 2019. *Rule of law and human rights: how they interact?*[ONLINE]

  AVAILABLE AT:

  researchgate.net/publication/349009456_RULE_OF_LAW_AND_HUMAN_RIGHTS_HOW_THEY_INTERACT

  ACCESS: 11/2022

- Meierrierks, D., & Helbling, M., 2020. *Terrorism and migration: an overview[*ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/34766811_Terrorism_and_Migration_An_Ocerciew

ACCESS: 10/2022

- National Security Strategy, 2018.

AVAILABLE AT:

apcss.org/wp-content/uploads/2020/02/Philippines-National_Security_Strategy_2018.pdf

ACCESS: 9/2022

- Oberleitner G., 2002. *Security and human rights*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

files.ethz.ch/isn/31301/08.pdf

ACCESS: 9/2022

- Official Journal of the EU, 2020. *REGULATION (EU, Euratom) 2020/2092 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2020 on a general regime of conditionality for the protection of the Union budget*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2020:433I:FULL&from=ES

ACCESS: 11/2022

- OHCR, n.d. *Thematic issue relating to irregular migration and trafficking*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

www2.ohchr.org/english/issues/migration/taskforce/docs/trafficking-campeche.pdf

ACCESS: 11/2022

- OHCR,. *The criminalisation of irregular migration*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Migration/GlobalCompactMigration/CriminalisationIrregularImmigration.pdf

ACCESS: 10/2022

- OXFAM, 2021. *Η διοικητική κράτηση ως η βασική επιλογή- πώς η Ελλάδα με την υποστήριξη της ΕΕ γενικεύει τη διοικητική κράτηση των μεταναστών*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ:

gcr.gr/media/k2/attachments/Report_Κράτησης_Oxfam_Ελληνικα.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Panter Brick C., 2021. *Solidarity social justice and faith: humanitarian action on the US Mexico Border*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

macmillan.yale.edu/sites/default/files/files/Solidarity_JRS_2021.pdf

ACCESS: 9/2022

- Parliamentary assembly, 2015. *The human tragedy in the Mediterranean: immediate action needed*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

refworld.org/pdfid/55433c034.pdf

ACCESS: 10/2022

- Parliamentary assembly, 2015. *Criminalisation of irregular migrants: a crime without a victim*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

refworld.org/pdfid/55b20ef34.pdf

ACCESS: 10/2022

- Pech, L., 2022.*The Rule of Law as a Well-Established and Well-Defined Principle of EU Law*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

link.springer.com/article/10.1007/s40803-022-00176-8

ACCESS: 10/2022

- Pinto, M., Barreiros, L., Uman, N.. *Human Rights and the Rule of Law*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

worldjusticeproject.org/sites/default/files/think_piece_pinto.pdf

ACCESS: 11/2022

- Ricardo, C., 2022. *Militarization of public security*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

icip.cat/perlapay/en/article/militarization_of_public_security/?pdf

ACCESS: 20/2022

- RSA, 2020. *Στατιστικά στοιχεία για μια πληρέστερη εικόνα του ασύλου*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

rsaegean.org/el/Statistika-stoicheia-gia-to-systima-asylou-to-2020/

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 12/2022

- Skomra N., 2017. *Risk management as part of crisis management tasks*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/318443453_Risk_Management_as_Part_of_Crisis_Management_Tasks

ACCESS: 9/2022

- Shanghai convention on combating terrorism separatism and extremism[ONLINE]

AVAILABLE AT:

refworld.org/pdfid/49f5d9f92.pdf

ACCESS: 9/2022

- Turan, I., & Akcay, E., 2021. *Multicultural human security approach*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/354563411_Multicultural_Human_Security_Approach

ACCESS: 9/2022

- United Nations, 2000. *Protocol against the smuggling of migrants by land, sea and air, supplementing the United Nations convention against transnational organised crime*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unodc.org/documents/middleeastandnorthafrica/smuggling-migrants/SOM-Protocol-English.pdf

ACCESS: 10/2022

- UN, 2018. *What is human security*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

nato.int/cps/en/natohq/topics_181779.htm

ACCESS: 10/2022

- United Nations and the Rule of Law, 2019. *What is the rule of law?*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

un.org/ruleoflaw/what-is-the-rule-of-law-archived/

ACCESS: 10/2022

- UN News, 2016. *UN chief introduces new action plan to prevent violent extremism*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

news.un.org/en/story/2016/01/520032\

ACCESS: 10/2022

- UN Security Council, 2004. *S/2004/616 - The rule of law and transitional justice in conflict and post-conflict societies*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

archive.ipu.org/splz-e/unga07/law.pdf

ACCESS: 11/2022

- UN Security Council, 2001. *Resolution 1373 (2001)*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unodc.org/pdf/crime/terrorism/res_1373_english.pdf

ACCESS: 10/2022

- UN Security Council, 2014. *Resolution 2178 (2014)*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2178.pdf

ACCESS: 10/2022

- UNHCR, 2009. *ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 Για το Καθεστώς των Προσφύγων*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/05/handbookcriteria.pdf

ACCESS: 9/2022

- UNHCR, 2014. *Η Ελλάδα ως χώρα ασύλου 2014Παρατηρήσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με την παρούσα κατάσταση του ασύλου στην Ελλάδα*[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ]

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣΤΟ:

unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/10/UNHCR-CoA-Greece-2014-EL.pdf

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: 11/2022

- UNODC, 2011. *The role of corruption in trafficking in Persons*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unodc.org/documents/human-trafficking/2011/Issue_Paper_-_The_Role_of_Corruption_in_Trafficking_in_Persons.pdf

ACCESS: 11/2022

- United States Institute of Peace. *Guiding principles stabilization and reconstruction the web version*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

usip.org/guiding-principles-stabilization-and-reconstruction-the-web-version/rule-law/public-order

ACCESS:9/2022

- UN Global Counter-Terrorism Strategy. *Implementing the United Nations Global Counter-Terrorism Strategy in Central AsiaConcept Paper*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

unrcca.unmissions.org/sites/default/files/concept_note_eng_0.pdf

ACCESS: 9/2022

- Wasilewski, K., 2019. *Hate speech and identity politics. An intercultural communication perspective*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/337541160_Hate_speech_and_identity_politics_An_intercultural_communication_perspective

ACCESS: 9/2022

- Wilson, D., 2014. *Border militarization, technology and crime control*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

researchgate.net/publication/297371936_Border_militarization_tecnhology_and_crime_control

ACCESS: 10/2022

- Wonlfeed M., n.d. *Migration in the Mediterranean: is it a security threat?*[ONLINE]

AVAILABLE AT:

um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/46542/1/Migration_in_the_Mediterranean_is_it_a_security_threat_2016.pdf

ACCESS: 10/2022